

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "

Résztvevőtársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 " "
OMGE postatakarékpénztári esekszámla száma: 10.399

Lappótdíj OMGE-taroknak:

Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,

az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre

Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzetbeli együtt

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 " "	Fél évre	15 " "
Egész évre	20 " "	Egész évre	28 " "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	12 pengő
Fél évre	18 " "	Fél évre	22 " "
Egész évre	32 " "	Egész évre	40 " "

Postatakarékpénztári esekszámla száma: 26.576

A kormány munkaprogramja.

Aggódo reménykedéssel járja a gazda mostanában a határt, becsülgetve a várható termést, aggódva, hogy miként fognak alakulni az árak és milyenek lesznek az értékesítési lehetőségek. A reménykedésnek és aggodásnak ebben az időszakában gyűlt egybe az új képviselőház. Politikai életünknek nagy esemény volt Tekei Pál gróf miniszterelnöknek a képviselőház hétfői ülésén mondott, országsszerte nagy érdeklődést keltett beszéde. A napisajtó értesítései nyomán a kormányelnök ismeretes beszéde a nemzeti életünk egész területét átöleli és minden irányban előirányzottakat, munkatervet tartalmaz. A kormányelnök szavaiból kiáradó lelkesedést, önbizalmat és esélykötő készséget örömmel üdvözljük. Erre szükség is van, hogy az utóbbi aggodalmas hónapok után a társadalom felvilágosodjék és a jobb jövő reményében bizalommal és hittel állja a küzdelmeket és az esetleg eljövendő megpróbáltatásokat. A kormányprogramnak csak a gazdasági részével foglalkozunk ma és meg kell állapítanunk, hogy a Tekei-kormány munkatervére kellő áttekinthetőségre vall. Kiterjeszkedik a mezőgazdaság ügyészolván valamennyi programjára és természetesen csak megjelöli a megoldandó feladatokat anélkül, hogy a megoldás módját részleteiben ismertetné. Ez további munka lesz. Nem mulasztathatjuk azonban rámutatni arra, hogy feltétlenül szükségesnek tartjuk azt, hogy a kormány a mezőgazdasággal összefüggő problémák megoldása érdekében a társadalom felvilágosodását szolgálja, hogy ezekhez az egész ország gazdasági társadalmát érintő kérdésekhez idejében hozzászólhassanak.

A mezőgazdasági termelést érintő kérdésekről a miniszterelnök a következőket mondta:
Az összeomlást követő bajok helyrehozatalának feladata van, az egyik a hadsereg kiépítése, a másik az országnak gazdasági téren való megerősítése. Foglalkozni kell a társadalom rétegződésének problémáival, a város és falu egymáshoz közelebb hozásának kérdésével és végre a szociális feladatokkal. A mezőgazdaságról számtalan szor hangsúlyoztam, hogy nem kardinális, hanem lelki összhangon alapulnak. Állami igazgatási feladataink körébe tartozik az állami gépezet meggyorsítása. Feladatunkba tartozik a telepítés, a közigazgatási problémák megoldása, a munkának, foglalkoztatásnak, vállalkozási kedvnek problémái, amelyek sokáig, de egymással összetartoznak. Végül a műveltség ápolásának problémái, mert nem állunk meg a világversenyben, ha a műveltség problémáit elhanyagoljuk. Ahogy erős hadsereg hiányában nem tudunk rendet teremteni, éppen úgy szerepe van az ország boldogulásában a műveltségnek is. Ez szellemi

hadsereg, védelmi eszköz. Minden kérdést a magunk portáján, sajátmagunk gondolkodása, sajátmagunk ereje és természete szerint kell megoldanunk. Programunk nemzeti, keresztény és szociális. Mind a háromnak végig kell vonulnia minden törvényünkön, minden ténykedésünkön és intézkedésünkön, elsősorban pedig közigazgatási és gazdasági téren. A legjobb szociálpolitika a jó gazdaságpolitika. Ennek az alapja azonban a pénzügyi gazdálkodás. Csak azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy hadseregünk felszerelésének szabályozása ebben a fél évben, amelyre az indemmitást kérjük s a következő költségvetési évben is költségvetésünk első feladata, amelyet meg kellett gyorsítanunk. Ezt Európának fél- vagy egyeztetendő történelme eléggé igazolja. Ezért minden más vonalon megtakarításokat kell eszközölni. Erre elő kell készülni.

Mindazonáltal ma is igyekezünk és igyekezni fogunk társadalmilag is segíteni mindenütt, ahol lehet és ebben a tekintetben talán a legsürgősebb és legfontosabb éppen az, amit a múlt század materializmusa a legjobban rombolt, a család és az otthon problémái. Ennek jegyében terjeszti be legközelebb a földművelésügyi miniszter a földreformmal kapcsolatosan a házhely-akcióról szóló törvényjavaslatot. Költségvetési politikánkban továbbra is a realitás, a rend és a takarékosság jegyében kell dolgoznunk, mert nagyon nagy feladatok várnak ránk. Ezeknek a feladatoknak józan beosztása lesz a törvényhozás egyik legfőbb feladata. Az adóztatás terén további egyszerűsítésre van szükség. Az adópolitikának jobb áttekinthetőségére törekedünk. Mindenképpen elő kívánjuk mozdítani a belföldi tőkeképződést. És különös súlyt helyezünk éppen ma a hitelnyújtások problémájára. A földművelés terén a *nemzeti termelés mennyiségi és minőségi fokozására kell törekedni*. Még sok a termelésre nem alkalmas terület, ezeket termelésre alkalmassá fogjuk tenni. Piacainkat minden irányban fenntartjuk, nemcsak mezőgazdasági, hanem ipari terményeink számára is, hogy termelésünket ne tegyék egyoldalúvá és fejlesszük versenyképességünket. A gabona-termelést illetően sokat kell tennünk a minőségi termelés tekintetében, de a mennyiségi termelés dolgában is szükség van újításokra. Bizonyos mértékig meg kell változtatnunk a rendszert és olyan növények termelésére kell áttérnünk, amelyeket jobban tudunk elhelyezni külföldön és amelyekkel több munkáskezelést tudunk foglalkoztatni. Kárpátalja viszszerterelése után két héttel már a duzzasztógáták építésének kérdését tanulmányoztuk. A vízszabályozás jobban lesz eszközölhető, jobb és olcsóbb lesz az öntözés és ez lehetővé teszi majd, hogy az Alföldön

TARTALOM:

- A kormány munkaprogramja. (Rt.)
- Agrár ország sajtókamarája. (B. I.)
- A kapás eselamádé. (Pörnczi József.)
- Üszökön végzett összehasonlító kísérlet Ternőszéjével. (Forster József.)
- A sertésbirtalás gazdaságos súlyhatára. (Csáky Ferenc.)
- A dinnyekereskedés és a dinnyenemesítés. (Magyar Gyula.)
- Törvények és rendeletek.
- A gazdaközönség köréből. (Visszaélések a sertéskisirtel terén. — Boga Lajos. A gabona összerakása és a széna szártalás nyirkos időben. — Csáky Ferenc.)
- Az OMGE soproni állattenyésztési vándorgyűlése és sopron megyei tanulmányi szemléi. (Heródek Sándor dr.)
- Szántógépbemutató Magyaróvárott.
- Vegey közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- A Külkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.
- Társaság, kereskedelem.
- Melléklet: Rádiós gazdasági előadások XII. évfolyam, B. sorozat 14. sz. füzet. (A visszaesett Felvidék állattenyésztésének fejlesztése. — Battha Pál miniszteri osztálytanácsos.)

Felhívás

előfizetőinkhez, olvasóinkhoz és hirdetőinkhez!

Felhívjuk igen tisztelt előfizetőink, olvasóink és hirdetőink figyelmét arra, hogy a lap szellemi részére vonatkozó ügyekben (közlemények, kérdések), levelezésüket a szerkesztőség címére, (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) intézzék, míg az előfizetési hirdetés, lapreklamációs, címváltoztatási ügyekben közvetlenül a lap kiadóhivatalához, (Budapest, IX., Üllői-út 25.) forduljanak.

Szakkérdésekre a szerkesztőség az előfizetőknél csak úgy adhat feleletet, ha a kérdéssel együtt *postaköltségre 40, illetve 60 fillért belyegben beküldenek*, aszerint, hogy a „Köztelek”-ben vagy levélben öhajítják-e a választ. A levélzsekre nyomatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A „Köztelek” gazdasági szakkönyvekről és közgazdasági tárgyú munkákról közöl ismertetést, mindenkor szakember tollából, de csak az esetben, ha a szerző, vagy a könyvkiadó vállalat ismertetés céljából egy példányt küld a szerkesztőségnek.

ANOX

magtárak **zsizsiktelenítésére** az egyetlen engedélyezett szer.

Empoerre, állatra veszélytelen, nem mérgező, nem gyúlékony!

Használata olcsó és gazdaságos!

50—100 m² kezelése körülbelül 4— pengőbe kerül.

Forgalomba hozza a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. Tel.: 113-014, 127-337. Kirendeltségek: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Nyíregyháza, Szolnok, Szombathely

a jelenleg termelt mezőgazdasági termények hozamát állandóbbá tehetjük, ezenkívül olyan helyeken, ahol eddig nem lehetett, takarmányt is termelhetünk. Kárpátalja visszafoglalása után nyomban megkezdük a vízgyűjtőhelyek geológiai kutatását. Ha ezzel a munkával megvagyunk, akkor megkezdődik a gátépítés. Valószínű, hogy az első völgyzáró gát a Turacon fog épülni, amely a legcsapadéktúsabb területen van. A kormányzat különösen kíván gondoskodni a kisebb gazdasági ágaknak, a gyümölcstermelésnek, a méhészetnek, a kertészetnek fejlesztéséről. A gyümölcstermelés fejlesztése és egyéb vonatkozásban való javítása gondoskodásunk tárgya, azonkívül az is, hogy ennek megfelelő reklámot csináljunk külföldön. A kormány gyümölcs-csomagolókat állít fel, amely már folyamatban van. A trianoni szerződés egykor virágzó szőlőgazdaságunkat is válságba sodorta. Bizonyos enyhülés már volt ezen a téren, de a hegyközségi törvény módosításával szeretnénk a helyzetet még jobban könnyíteni, különösen az Alföldön. A rét- és legelőgazdálkodás javítására is nagy gondot kívánunk fordítani. A cseh uralom alatt a Kárpátalján nagyon elhanyagolták a réteket és a legelőket, ezeknek feljavítása egyik első kötelességünk. Belekapcsoljuk ezekbe a munkálatokba a kötelező munkaszolgálatot is, de ott, ahol az nem okoz konkurenciát a magyar munkásnak. Új intézkedéseinkkel körülbelül 400.000 kat. hold válik majd öntözhetővé. A földművelésügyi miniszter úr a tenyészállatok javítására is különös gondot kíván fordítani, aminek érdekében már sok intézkedés történt. Az állattenyésztés fejlesztése érdekében megfelelő szakembereket s szakintézményeket kívánunk különösen a visszacsatolt területek gazdaközönségének rendelkezésére bocsátani.

Szolnok és Bihar vármegyék területén a szikes talaj javítását megkezdjük. A rét- és legelőjavításokat elsősorban a közös- és közlegelőknél kezdjük el. A minőségi gabonatermelés előmozdítására most épül az első keverő-tárház Szolnokon. Különös gondot kívánunk fektetni állattenyésztésünk jövedelmezőségére. Az olaszországi marhakivitel sikerült megindítani és remélhető, hogy jövőre ezen a vonalon folytatni tudjuk munkásságunkat és a magyar marhának jobb piacot teremtünk. A tejszövetkezetek számának szaporításával és a vajexporttal is foglalkozunk. A következő ülések egyikén a földművelésügyi miniszter betérjeszti a földbirtokreformról szóló javaslatot. Nincs különös elismerésre ok, már régen megmondottuk, hogy hozzuk a földbirtokreformot, ezt az elmúlt országgyűlésen már elő is terjesztettük, sőt az egyik bizottság tárgyalásán már keresztülment, a tanácsokat levontuk s ezeknek hasznosításával nyújtja majd be most a miniszter úr a törvényjavaslatot. A földbirtokreformmal kapcsolatban igen nagy

szükségünk van arra, hogy mindent elővessünk a termelés fokozására, elsősorban az alsófokú szakoktatás kiépítésével.

Rendezni kívánjuk a gazdasági eselédlakások kérdését is. Ami a legkisebb munkabéreket illeti, ebben a kérdésben tulajdonképpen nincsen szükség már törvényhozási intézkedésre, mert hiszen ez megtörtént, ezt csak végre kell hajtani. Ennek gyors végrehajtása iránt meg fogjuk tenni az intézkedéseket. A földművelésügyi miniszter elő fog terjeszteni egy törvényjavaslatot a gazdasági munkavállalók özvegyeinek öregségi járadékban való részesítéséről.

Nekem az a fontos, hogy az országban a jó dolgok megtörténjenek és végre is hajtassanak. Nem vándorok magamnak semmit, de igyekezni fogom a dolgokat gyorsan végrehajtani. Nagyon sok mindent megcsináltam, amit nem hirdettem előre és ha én valamit előre hirdetek, azt azért teszem, mert ez így szokás és a parlament elé kell bocsátanom a terveket is. A földművelésügyi miniszter nemsokára előterjeszt egy törvényjavaslatot a törvényhatósági állattenyésztési alapokról és egy másikat a gazdasági munkaházak létesítésének állami támogatásáról. Össze azután az eddigi helyzetnek jobban megfelelő törvényt kíván a földművelésügyi miniszter úr előterjeszteni a legkisebb munkabéreknek a mezőgazdaságban való újramegállapításáról. Ugyanakkor, tehát szeptember elején kerülne sor a mezőgazdasági munkavállalók özvegyeinek öregségi járadékban való részesítéséről szóló javaslatra és egy másik törvényre, amely a mezőgazdasági tudományt szolgálja azon az alapon, hogy a föld nemcsak azé, aki megműveli, hanem azé, aki azt tudományosan megismeri. A magyar nép akkor bírja ezt a földet, ha nemcsak maga tartja az eke szarvát, hanem maga tartja a kezében a mikroszkópot és az egyéb tudományos eszközöket is, amelyekkel a földet vizsgálja és megmunkálja. Előkészítés alatt áll a gazdasági eselédlakások építésének és átalakításának előmozdításáról szóló törvényjavaslat. Azután egy második a mezőgazdasági hitel kérdéséről, egy harmadik a földbirtok szövetkezetekről s végül egy a gazdasági felügyelői szolgálatról, de ezek később kerülnek sorra.

A miniszterelnök beszédét nagy érdeklődéssel várta, megnyugvással és rokonszenvvel fogadta az ország gazdatársadalma. A kormányelnök programja tiszta képet adott mezőgazdaságunk fejlődésének lehetőségéről és jövő kilátásairól. A gazdatársadalom a kormányelnök programjának sok részében saját kívánságait üdvözli. Mezőgazdaságunk minden vonalon való tervszerű fejlesztése erős pillére tovább jövőnk biztosításának. Ez a gondolat vonul végig a miniszterelnök nagyszabású beszédén és ebből az elgondolásból fakadó megnyugtató érzéssel fogadta a beszédet a gazdaközönség is.

közgyűlésen, sem a választmányi gyűléseken, sem a bizottságok tárgyalásain szótársága nem lesz. Igaz, jelölve volt a „Növényvédelem” felelős szerkesztője, akinek értékes munkássága ellen semmi kifogásunk nincsen, azonban a nevezett lap a mezőgazdaságnak csak egy részletkérdésével foglalkozik s emellett a földművelésügyi kormány egyik hivatalos szervének hivatalos lapja, tehát annak a szerkesztője a magyar föld minden kérdésével foglalkozó független agrár sajtót nem képviselheti.

Az agrár sajtó képviselői a választás megkezdése előtt látván a helyzetet, megbeszélést tartottak és ennek eredményeképpen jelentkeztek a választást vezető miniszteri biztosnál, akivel közölték panaszukat. A miniszteri biztos kijelentette, hogy a jelölésre befolyása nem volt, így sajnálatára nem áll módjában a listán változtatni. Kötelességünknek tartjuk már itt kijelenteni, hogy panaszunk nem a sajtókamara megalakításának előkészítését végző hivatalos tényező ellen irányul, hanem azok ellen, akik a választást és jelölést intézték és megelégedtek arról, hogy az agrár Magyarországnak agrár sajtója is van. Panaszainkra azt az ellenvetést is hallottuk, hogy a választások előtt szervezkednünk kellett volna. Erre a megjegyzésre válaszunk csak az, hogy az újságírói főosztály második szakosztályának több mint 300 tagja között a független agrár sajtó képviselői tagok száma nagyon csekély és mindnyájan egy álláspontot képviselve, feleslegesnek is veltük a szervezkedést, annál is inkább, mert természetesen tartottuk, hogy a jelölt közgyűlési, választmányi és külengböző bizottsági kiküldöttek között megfelelő számban képviselve leszünk. Érzékenyen érinti az agrár sajtót ez a mellőzés, mert hiszen a közgyűlési kiküldöttek száma negyven, tehát joggal számíthatunk arra, hogy agrár országunk agrár sajtója képviselőinek — bárki intézte a jelölést és készítette elő a választást — biztosítva lesz a sajtókamara közgyűlésén és választmányában való szótárság és a kamara jelentős értékes munkásságában való részvétele. Ez nem történt meg, pedig nem kellett volna hozzá semmi más, csak egy kis jóakarát és megértést.

A sajtókamara újságírói főosztálya második szakosztályába felvett agrár lapok szerkesztői nem egyenlően nehézményezték a sérelmet, hanem a magyar föld sajtójának nagy sérelmét látjuk ebben a mellőzésben. Ugyanígyan sérelem érte az agrár sajtót az újságírói kamara lapkiadó főosztályának második szakosztályában is.

Érdekes jelenségek említhetők meg, hogy az agrár sajtó előbb említett panaszairól csak egy napilapunk emlékezett meg. Igaz, hűz nem történt más, csak az, hogy a nagyobb agrár lapok képviselőit kizárták a magyar földért is dolgozó sajtókamara munkájából.

R. I.

Agrár ország sajtókamarája.

A m. kir. minisztériumnak 6.070/1938. M. E. számú rendelete intézkedik a sajtókamara felállítására tárgyában. Ennek a rendeletnek egyes rendelkezéseit módosította és kiegészítette a 9.580/1938. M. E. számú rendelet, amelynek 1. §-a a következőket mondja: „Az újságíró főosztály második szakosztályába tartoznak: az időszaki lapok felelős szerkesztői közül és az ilyen lapoknak állandó munkaviszonyban álló munkatársai (R. I. §.) közül azok, akik az újságírást nem főfoglalkozásként üzik.” A magyar agrár sajtó időszaki lapjainak szerkesztői és munkatársai a felvételt, illetve beosztást végző megbízott szervek intézkedése szerint nagyrészt a második szakosztályba részben pedig más szakosztályba osztottak be. A felvétel, illetve beosztás terén is történtek az agrár sajtó képviselői szerint bizonyos sérelmek, azonban azt hisszük és reméljük, hogy ezek a sajtókamara

munkásságának megindulása után orvosolhatók lesznek.

A sajtókamara megalakításának előkészítésére kinevezett miniszteri biztos a sajtókamara újságírói főosztálya második szakosztályának tagjait a szakosztály vezetősége, valamint a 46 közgyűlési kiküldött, ötválasztmányi tag és póttag, 4 egyeztető bizottsági és 7 jölési bizottsági tag megválasztása céljából folyó hó 17-ére egybehívta.

Az agrár sajtónak az újságírói főosztály második szakosztályába felvett szerkesztői megjelenésén a választói gyűlésen, csodálkozva és nagy megütközéssel látták, hogy a megválasztandó kiküldöttek között a szakosztály kötelekébe tartozó független agrár sajtó képviselői közül egy sem volt jelölve, ami azt jelenti, hogy a második szakosztályba felvett agrár lapok képviselői kiküldöttjeinek sem a sajtókamara

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Kovertveztel: Székely János dr.

A kapás csalamádé.

Irta: Pörner József.

Megnagyobbodott országunk területén hozzávetőlegesen évente 150.000 kat. hold csalamádét vetnek főnövénynek. A másodterménynek, illetve tartaléknak vetett csalamádé területe a főnövénynek vetett többszörösen felülmúlja. Ennek nagyságára nézve statisztikai adatot találni. Aki szelvényben hosszabban kereszttulutazza hazánkat júniusban és a nyár végén, meggyőződhetik arról, hogy a nem határozottan száraz vidékeken kívül augusztus végén háromszor annyi bevetett csalamádéterületet lát, mint két hónappal korábban. Igen megközelítjük a valóságot, ha a 150 ezer hold főnövénynek vetett csalamádéval szemben

**Mindenféle gazdasági magvakat, fűmagvakat
legmagasabb áron vásárol és vetőmagszükség-
letét legelőnyösebben**

ellátja: Mautkner Ödön

Magtermelő és Magkereskedelmi Részv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám

2245

a másodterményként termeltet 3—400 ezer holdnak vesszük fel. Egyszerű számítás miatt fogadjuk el alapnak főnövényben és másodterményben az évi 500.000 holdat. Kiterjedésben a takarmánynak vetett kukorica területe a pillangósok által elfoglalt terület után jön és megelőzi a többi takarmány termőterületét. A csalamádé a gazdának mégis mostoha növénye. Csak a zabot hasonlíthatjuk hozzá. Mi sem bizonyítja fontosságát jobban, mint az a tény, hogy a mostoha banásmód ellenére is termőterülete nem apad, sőt újabbban a silókukoricatermesztés felkarolása a területet gyarapítja.

Nem célom a csalamádéfelhasználás, a silózás jelentőségét hangoztatni, csak el kell olvasni Kovácsics László „Korszerű magyar silógazdálkodás” című művét, ami minden cikknél világosabban hangoztatja a silókukorica jelentőségét a magyar éghajlat alatt. Silókukoricát csak kapás műveléssel lehet eredményesen termeszteni. A nyári zöldtakarmányozásra szánt csalamádé kapás művelése tekintetében nagyon megoszlanak a magyar gazdavelemények. Kapás csalamádét még mindig csak elvették látunk. Arra lehetne ebből következtetni, hogy a csalamádé kapálása nem illik bele a magyar viszonyok közé. A száraz magyar éghajlaton küzdő gazdák a csapadékkal hővelkedő nyugati gazdaktól vettek tudomást a kapás növénytermelésről. Mi pár évtizeddel ezelőtt csak az igazi kapásnövényeket részesítettük fejlődésük közben ebben az alapos talajművelésben. A gabonakapálás, repcekapálás a haborút követő időben igyekezett tért hódítani, de az előbbi csak a kísérletezés területén maradt meg, egyéb növényünk kapálása se terjedt el. Pedig a gabonát figyelmen kívül hagyva, többi növényünk kapálása vízkonzerválás, illetve felhasználás tekintetében a mi száraz éghajlatunk alatt megokolhatóbb, mint nyugaton.

A kapás csalamádé elterjedésének akadályát hármassal lehet megmagyarázni: a magyar gazda maradásáig újítást lát a csalamádé kapálásában; kényelmesebb elvetés után magára hagyni és csak lekaszálni. A kapálást drága művelési módnak ismeri, a kiadástól pedig irtózik és végül harmadszor a kapás csalamádé természetét durvasága miatt értéktelenebbnek tartja.

Az első okkal nem kell foglalkozni, mert ha a másik kettő megszűnik, előbb-utóbb az első se lesz akadály a kapás csalamádé elterjedésének.

Hogyan állíthatunk elő olesokban egy természetes csalamádétakarmányt: kapálással-e vagy anélkül?

A kapás csalamádét repasortávozásra vetjük. Csak egy csővel vetünk egy sort, a páros sornak semmi értelme nincs. Talajelőkészítés hasonló a sűrű vetéshez, e téren művelési költségkülönbség nincsen. Egyenlő a vetési munka költsége is. Pénzbeli megtakarítást jelent a kapás csalamádé javára a vetőmag. A megtakarítás 50—60%, de minden esetben legalább 60 kiló holdankint. A gazda zsebében marad 60 kiló vetőmag ára, jelenleg 9 pengő értékben. A sűrűn vetett csalamádé ápolási munkája a boronálás. Kérdés, hogy amennyit használunk vele, a kukoricánövények eltakarásával nem ártunk-e többet? A ráhulló földdel szemben egy növényünk se annyira kényes, mint a kukorica; ha föld kegel zsenge levélkéi közé, fejlődését megakasztja, ha a borona munkája a földre húzza, vege van. Erre számítva a boronált kukorica vetőmagmennyiségét 10—20%-kal többre kell vennünk, ami a sűrűn vetett csalamádé természetét a vetőmagnál ismét két-három pengővel megrádjítja.

A kapás csalamádé termesztési többlet-költsége a kapálás. Amint a kukorica kikelt és a talaj állapota megengedi, meg kell savabolni, hogy a nedvességet konzerváljuk és a csirázó gyomokat elpusztítsuk. Ez a kapálás csak sorközi kapálás és ha a kukorica már arasznyi magas, akkor lókapával is végezhető. Akár lóval, akár kézi erővel kapáljuk, a költségben lényeges eltérés nincs. Kat. holdankint elég kézi kapálásra négy napszám, ami 1-50 pengővel 6 pengő. A lókapálás nem kerül többé 3 pengőnél, de ez esetben a második kapálás napszám-költsége lesz több, mert egy kézi kapálást, illetve növényközi gyomlálást feltétlenül kell adni a csalamádénak. A kétszeres kapálás bőven számítva sem kíván többet 11—12

pengőnél, illetve teljes kézi művelés esetén 8 munkanapnál. Durván számítva a *vetőmagnakapálás fedezt a kapálás munkaköltségét*. Ha a sűrűn vetett csalamádé kellő időben történő boronálását elmulasztjuk, akkor a termés lényegesen gyengébb lesz, a boronálás mellőzése terhére írhatunk 20% termésesökkenést; ha megboronáljuk, vetőmagtöbblet és boronálási-költség címén holdankint legalább 3 pengőt.

A megkapált csalamádé talaja gyommentes marad, a kapálás hatása alatt, amíg a növényzet nem borítja be, a nedvesség megőrzése által a porhanyó talaj-állapot megmarad, beárnyékolás után a dús levézet alatt a talaj teljesen beér. *A kapás csalamádé talaja kaszálás után olyan állapotban marad vissza, mint a keuder talaja, csak a kukorica-szárlevelet kell talajműveléskor összeszedni, illetve a letakarítás után azonnal ki kell használni a talaj kedvező állapotát: sekély szántás, társzás által azt meg kell őrizni a következő növény számára.*

A főnövénynek vetett csalamádé után rendszerint búzát vetnek. Hogy a csalamádét a búza egyik legrosszabb előveteményének tartják, annak oka a sűrű vetés, illetve a kapálás mellőzése.

Sűrű vetés esetén a talaj egész felülete tele van szárcsútká-maradvánnyal. Ha az egyetlen művelési munkát, a boronálást elhanyagoljuk, mellőzzük, a talaj már a kukorica fejlődése közben kiszárad. Semmi baktérium-működés nincs, kaszálás után a teljesen kielt talaj külsejét mutatja. A gyökérszálak keresztül-kasul szőtt talajban a búza csak sínylódik. Kezdeti fejlődéséhez táplálékanyagot nem talál, hiszen a könnyen felvehető N kell a kukorica-szármaradványok elkorhasztásához. A legutóbbi időben jöttünk rá arra, hogy a mag- és a csalamádékukorica miért rossz búzaelővetemény. Még a trágyás kukorica után sem marad vissza annyi, amennyi felhasználható nitrogén, hogy a búza kezdeti fejlődését megindítsa. Az egész készlet kell a kukorica-szármaradványok elkorhasztásához. Abban a hitben, hogy a trágyás kukorica elég nitrogént hagy vissza és csak foszfort kell pótolni, szuperfoszfáttal akartunk célt elérni. Mellőgtünk. A foszfor ismét csak ammoniákat igényel fejlődéséhez, tehát a fontos nitrogént meg inkább elvettük a búzánövényke elől. Ezeknek ismerete után csak a kezdetben szükséges nitrogént kell megadni a búzának *mátrágyával, könnyen felvehető alakban, hogy ne kelljen a talaj amúgy is igénybe vett nitrogénjére összel rászorulnia*. Megadtuk ezzel a búza kezdeti fejlődésének a lökést. A beérés elősegítésével a talaj baktériumkészletét gyarapítottuk; elősegítője ennek a kapálás, magkukoricánál az augusztusi nyári kapálás. De el kell vonnunk a talajról és a talajból az ammoniák-pusztító szár- és gyökérmaradványokat. Ezeket szántás-boronálás után összeszedjük, összehordjuk, messzire, trágyaléval, nitrogénmútrágyával szétbomlasztjuk és megfelelő kompozitot készíthetünk belőle.

E kitéréssel akartam megvilágítani azt, hogy a *kapás csalamádénak talajértékétől halása miatt közvetlen előnye, hogy az utónövény számára a talajt kedvezőbb állapotban hagyja vissza*. Ez az előny az utónövénynek olyan terméstelemben jelentkezik, aminek értéke a kapálási költség többszöröse lehet, csak a következő évben jelentkezik.

Figyelmen kívül hagyva az utónövényre gyakorolt kedvező hatást, a csalamádé kapálása semmi többlet-költséget nem okoz. Javára kell írni a nagyobb termést. Az időjárástól függően a többlet mennyiségben 100% is lehet. Három éven át és különféle időben vetett kapás csalamádé és sűrűn vetett csalamádéval végzett termesztési kísérleteim eredménye, amikre helyszűke miatt nem térhetek ki; 55% mennyiségbeli terméstelembet adott a kapálás javára.

Értéktelenebb-e a kapás csalamádé termése? Ez a termés felhasználásától függ. Ha egészben, szecsakázás nélkül etetjük fel, akkor a vastag, durvább szárt nem bírja az állat megenni, otthagyni. Nem azért, mert nem értékes, hiszen a szárból van a legtöbb cukor, keményítő, hanem fizikai tulajdonságai miatt. A sűrűn vetett csalamádé, amíg el nem venni, előkészítés nélkül feleltethető. Talán ez a kényelem is hozzájárul ahhoz, hogy a magyar gazda olyan nehezen barátkozik meg a kapás csalamádéval.

Ha az erős szárú csalamádét szecsakázva, még

inkább tépve takarmányozzuk, akkor a többlettermést teljes egészében kihasználhatjuk. Nem tekintve a csalamádékapálás előbb említett előnyeit, kényelem és számítás dönti el, hogy *nyári zöldtakarmányozás céljára a kukoricát sűrűn vessük-e és etessük fel, amíg lehet, egészben, vagy kapáljuk meg és a többlettermést használjuk ki mennyiségben és minőségben teljes egészében összeaprítás által*. A számító gazda ceruzája az utóbbi megoldást ajánlja.

A kapás csalamádé jelentőségét magángazdasági szempontból kellő megvilágításba helyeztem. A legtöbb gazda viszonyai közé a csalamádéművelés e módja beillik és az eredmény maximumát adhatja. Hogyan reagál a kapás csalamádéra a köz-, illetve nemzetgazdaság?

Kukoricából ritkán van kivételre kerülő feleslegünk. Ha volna is, érdemesebb azt itt bent feltakarmányoznunk, nehogy exportált kukoricánkkal takarmányozott, állatbevitelre szoruló országokban az olesóbban előállított állatok nyomják a magyar állatpiacot. Kukoricamag-többlettermés soha nem okoz közgazdasági hátrányt. Fél millió hold csalamádét vetünk el évente. A kapás csalamádénál a *vetőmagnakapálás* holdankint 60 kg, összesen 300.000 g. Nem megvetendő mennyiség, hiszen pénzértéke majdnem 5 millió pengő, de talán még nagyobb érték az, hogy 3000 vagonnal több erőtakarmány felett rendelkezik a magyar mezőgazdaság anélkül, hogy ezért pénzt adtunk volna ki.

Földművelésügyi miniszterünk nemrég jelentette ki, amikor megokolta, miért van szükség Németországba irányuló munkáskivándorlásra, hogy a nyári időben 40.000 gazdasági munkás van kényer nélkül. E kijelentésből következik az, hogy — ha nem akarjuk a magyar munkáskezeket elveszíteni, munkásainkat idegen eszmék hatásának kiténni — akkor a magyar mezőgazdaságnak kell új munkaalkalmakat keresni. Találunk-e ilyen könnyebben és hamarabb, mint a kapás csalamádé bevezetésével? A csalamádé kapálása holdankint nyolc munkanapot igényel; a fél-millió hold évente 4 millió munkanapot. 5—6 millió pengő munkabért kell fizetnünk ezért, de megkapjuk ellenértékét a 3000 vagon kukoricavetőmag megtakarításában, amiért nem kell kiadni külföldre pénzt, hanem ez a hatalmas összeg bent gyarapítja a nemzeti vagyont munkabér alakjában.

itt a csalamádévetés ideje, megkezdődött és tart július-augusztusig. A kapás csalamádéval kapcsolatban felvetett eszmék, gazdasági tevékenységünk közben, tereljék rá a figyelmet a kérdés magán- és közgazdasági jelentőségére.

TAKARMÁNYOZÁS

és

ÁLLATÉLETLEN.

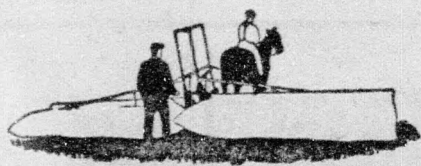
Rovatvezető: Welsor Lútván dr.

Üszökön végzett összehasonlító kísérlet Ternószelettel.

Írta: Forster József.

A külföldön takarmányul elterjedten használt „Ternószelet” jelentőségét a „Köztelek” 1938. évi 89—90. számában Zajlay Artúr dr. behatóan méltatta. A tanulmány alapján nagy érdeklődés támadt gazdáink körében az újfajta szárított szelet iránt. Minthogy kíváncsún tartottam, hogy ezzel az újfajta szárított szelettel szintén megismerkedhessem, felkértem Kövesdy Zoltánt, a Szolnokmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület tejjgazdasági ellenőrt, hogy a vezetésem alatt álló kenderesi uradalom tehenészetében, irányításom alatt, Ternószelettel üszökön egy összehasonlító kísérletet végezzem. A körülmények és nagy szabadsággal végzett kísérletet befejeztük s annak eredményét a következőkben ismertetem, megjegyezve, hogy a megfelelő kísérleti üszök takarmánya egyedül abban különbözött, hogy a kísérleti csoport üszői Ternószeletet, az ellenőrző csoport üszői közönséges szárított szeletet fogyasztottak.

Védekezzen a rovarkártevők ellen!

Lucerna, lóhere, repce, stb. terméshozamtöbblete sokszorosan fedezi a vételárát a szabadalmazott **MANNINGER-féle ROVARFOGÓGÉP-NEK**

Eredeti **DEERING** olajfűrdőben futó, marott acélkerekekkel ellátott, legújabb rendszerű

FŰKASZÁLÓGÉP

4 1/2 és 5 munkaszélességben még néhány darab kapható

KÁLMÁN JÓZSEF
műszaki és gépkereskedő

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Sürgőny cím: MEDICAGOGÉP Telefon: 114-006, 117-189

A gazdaság üszóállományából két csoportot állítottunk össze, amelyekben az állatok kora, ellési és beállítási súlya, testméretei, főként pedig a lábszárméret

tekintetében lehetően megegyeztek. Az adataikat a közölt táblázatok mutatják a beállításkor és a kísérlet végén.

Kísérleti csoport.

Sorszám	Ellési súly kg	Beállításkor			A kísérlet végén			
		hány napos	súlya kg	lábszármérete cm	súlya kg	szaporulat kg	lábszármérete cm	növekedés cm
1.	45	739	506	19.5	607	101	21.1	1.6
2.	48	533	366	18.0	470	104	19.5	1.5
3.	43	415	329	17.0	427	98	18.4	1.4
4.	38	384	281	17.0	365	84	18.5	1.5
Összesen	174	2070	1482	71.5	1869	387	77.5	6.0
Átlag	43.5	517.5	370.5	17.875	467.25	96.75	19.375	1.5

Ellenőrző csoport.

5.	41	735	472	19.0	552	80	20.0	1.0
6.	49	540	370	18.0	481	91	19.0	1.0
7.	46	465	328	17.5	415	87	18.5	1.0
8.	38	409	263	16.0	344	81	17.0	1.0
Összesen	174	2149	1433	70.5	1772	339	74.5	4.0
Átlag	43.5	537.25	358.25	17.625	443	84.75	18.625	1.0

Mind a két csoportban az idősebb 2-2 üszó a beállításkor kissé gyengébb kondícióban volt.

Alaptakarmányként mindkét csoport két-két fiatalabb egyede naponként és fejenként kapott:

3 kg közepes lucernaszénát ebben 300 g emészthető fehérjét és 0.966 kg keményítőértéket
 3 „ búzapolyvát „ 27 „ „ „ 0.756 „ „
 9 „ olajbogyó-takarmányrépát „ 45 „ „ „ 0.686 „ „

Abrakként:

50 dkg közepes búzakupát „ 51 „ „ „ 0.231 „ „
 50 „ napraforgópogácsát „ 169 „ „ „ 0.342 „ „
 1.5 kg közönséges, illetve Ternószéletet „ 55 „ „ „ 0.781 „ „
 Összesen 647 g emészthető fehérjét és 3.742 kg keményítőértéket

A két-két idősebb üszó pedig:

4 kg közepes lucernaszénát ebben 400 g emészthető fehérjét és 1.288 kg keményítőértéket
 4 „ búzapolyvát „ 36 „ „ „ 1.098 „ „
 12 „ olajbogyó-takarmányrépát „ 60 „ „ „ 0.888 „ „

Abrakként:

50 dkg közepes búzakupát „ 51 „ „ „ 0.231 „ „
 50 „ napraforgópogácsát „ 169 „ „ „ 0.342 „ „
 2.5 kg közönséges, illetve Ternószéletet „ 92 „ „ „ 1.302 „ „
 Összesen 808 g emészthető fehérjét és 5.059 kg keményítőértéket

A megelőző néhány napi szoktatás után 1939 január 21-én beállított és április 21-én befejezett kísérlet alatt tehát a kísérleti csoport elfogyasztott 720 kg Ternószéletet, az ellenőrző csoport pedig ugyanannyi közönséges szárított széletet. Az ellenőrző csoport abrakjába 2% takarmányszénát is kapott, a kísérlet tartama alatt tehát összesen 7.2 kg takarmányszénát.

Ha a megelőző két táblázatban foglalt adatokat tüzetesebben megvizsgáljuk, úgy kiszámíthatjuk, hogy a súlyszaporulat

a kísérleti csoportnál:	az ellenőrző csoportnál:
a kezdősúly %-ában 26.1%	23.6%
fejenként és naponta 1.07 kg	0.94 kg
a súlyszaporulat aránya 113.00	100.00

A lábszárméret növekedésének aránya pedig 150:100.

Ezek az igen kedvező eredmények nem magyarázhatók egyedül a Ternószélet (nálunk még tudtommal hivatalosan még nem állapított) nagyobb táplálékértékével, hanem, úgy látszik, a Ternószélet etetése a többi takarmányok jobb kihasználását is elősegíti. Hasonló tapasztalatokat szereztünk már más melászos takarmány etetésénél is. Egyedülálló azonban a Ternószélet etetésének a lábszárméret másfélszeres növekedéséből kitűnő hatása a csontfejlődésre. Ennek a magyarázata az lehet, hogy az elemzésnél kalcium-karbonáttal kimutatott mésztartalom jelentékeny részét szerves kalciumvegyületek alakjában tartalmazza a Ternószélet, amelyeket az állati szervezet jobban tud értékesíteni, mint a szervetlen kalcium-karbonátot, amelyet a takarmányszén alakjában adagolunk.

A Ternószélet etetésének a csontfejlődésre gyar-

korolt kedvező hatásáról további adatokat szerzendő, legújabbban növendék bikákkal állítottunk be kísérletet, amelynek eredményéről a „Köztelek“ hasábjain szintén be fogok számolni. Annyt már is közölhetek, hogy a bikaborjók a Ternószélettel kevert abrakot már az első alkalommal idegenkedés nélkül fogyasztották, míg az üszók, amelyek a kísérlet előtt takarmányrépával kevert abrakot kaptak, kissé nehezebben voltak rászoktatathatók. A kezdeti idegenkedés tehát nem vegye el senkinek a kedvét a Ternószélet etetésétől, hiszen azt minden takarmányváltogatásnál tapasztalhatjuk, mert kellő átmenettel az állatok megszokják, szívesen fogyasztják és mint a kísérleti eredmények mutatják, kitűnően értékesítik.

A sertéshizlalás gazdaságos súlyhatára.

(Hogyan drágul a sertés életkorának és súlyának növekedésével az élő súly termelése?)

Írta: Csáky Ferenc.

Most, amikor az érvényben lévő sertéskiviteli rendszerünk szerint a kiviteli árak súlyszerinti fokozatoknak megfelelő emelkedéssel vannak megállapítva és amikor a sertéshizlaló takarmányok árai a sertés-árakhoz viszonyítva magasban állnak, időszerűnek tartom a szöveg közötti táblázatot közölni és annak beszédes adataival foglalkozni azért, hogy azokból a tanulságokat leszűrjessük. Tisztában vagyok azzal, hogy a számadatokkal tele táblázatok nem szoktak nagy érdeklődésnek örvendeni, de megítélésem szerint a táblázatnak tanulmányozása, az adatok egymás mellett és fölött való összehasonlítása kötetekre ter-

jedő magyarázó szövegénél is meggyőzőbb és ezért az adatok áttekintésével a sertéshizlalás ügye iránt érdeklődőknek egy keveset foglalkozni hasznos időtöltés.

Az áttekintést és a következtetések levonását a következő magyarázatokkal igyekszem megkönnyíteni.

A forrásadatokat egy megfelelő hízodalmasságú mangalica malacra választási korból kiinduló expressz-hizlalásból jegyeztem fel. A ráhizalási önköltségi árakban csupán a takarmányár van figyelembe véve, a hizlalási mellékköltségek (mint amilyen a kamat, darálás, épület, etetés, eszköz, fuvarozás, oltás, gyógykezelés stb.) nincsenek számításba véve. Tehát a táblázatban kihozott önköltségi egységárhoz, a hizlalás eltérő színhelye szerint, kilogrammonként még 10-15 fillér adandó hozzá, amikor megkapjuk a felrakott tényleges önköltségi árat.

Hizlalási hónapok	A sertés súlya a vonatkozó hó végén	Havi súlyszaporulat	Daraszázalék		Hány kg abrak termelt 1 kg élő súlyt	10. P-s abrak állapát melletti mibe kevert 1 kg élő súlytarmelés
			kilogrammmal	havi %		
Február	12	12	30	3.33	53	53
Március	20	8	30	3.33	53	53
Április	33	13	31	30.50	3.24	52
Május	47	14	26	28.80	3.84	61
Június	63	16	24	27.40	4.17	67
Július	83	20	22	25.50	4.54	73
Augusztus	103	20	21.50	24.40	4.65	74
Szeptember	122	19	19	23.30	5.26	84
Október	144	22	20.50	22.90	4.88	78
November	164	20	18.50	22.10	5.40	86
December	181	17	16.50	21.50	6.06	97
Január	187	6	6.80	19.90	14.78	235

Az I. rovat nem szorol magyarázatra.

A II. rovatnál azt kell megjegyeznünk, hogy a 12 kg-os, 8 betes kezdősúlyú választási malac 10 hónapi tartás után december hónapban már 181 kg-os végsúlyt ér el, amikor a sertés csak 12 hónapos; tovább tartva még egy hónapig, januárban azonban csak 187 kg súlyt tudott elérni.

A III. oszlopnál látnak a havonkénti súlyszaporulatot, amely fényesen igazolja azt, hogy a megszakítás nélküli teljesérvényű elátáson tartott sertés test-súlyához viszonyítva havonként milyen sok kilogrammal tudja súlyát növelni. Egyben bizonyítja azt is, hogy milyen hatalmas értéktarmelési ereje van a szakszerűen ellátott sertésben. Nagyon figyelemre méltó ennek a rovatnak utolsó adata, amely szerint a hizlalás utolsó hónapjára, a január hóra vonatkozó súlytermelés csak 6 kg.

A IV. rovat feltünteti a havonkénti feleltett takarmánykihasználást daraszázalékban. Az első hónapban a süldő 30%-kal, míg az utolsó hónapban, januárban csak 6.8%-kal értékesíti a takarmányt.

Feltűnően igazolva látjuk azokat a régi ismereteinket, hogy minél fiatalabb a sertés, annál magasabb százalékkal hasznosítja a takarmányt. Megjegyzésre szorol a szeptember havi takarmánykihasználásnak az előző hó 21.50%-ról némi rendkívüli esése 19%-ra. Ennek magyarázata az, hogy a megfigyelés alatt álló sertéseknél szeptember hónapban étrendi zavarok voltak.

Az V. oszlop mutatja a III. és VI. oszlop adatai alapján kiszámított átlagos takarmányhasznosítási százalékokat, amelyek természetesen súlyidegen szerinti, amint a sertés tovább lesz tartva, amint a sertés súlya növekszik. Megállapítható ebből a táblázatból az is, hogy például ha novemberben 164 kg-os súlynál álltunk volna meg a hizlalással, úgy a takarmányhasznosítási százalék átlag 22.10 lett volna, tehát 2.2%-kal magasabb, mint a január havára kijött átlag, amikor a január havi nagyon rossz termelés következtében az átlag 19.90%-ra romlott.

A VI. oszlop feltünteti, hogy az egyes hónapokban hány kilogramm vegyes abrak volt szükséges 1 kg élő súly előállításához. Azt állapíthatjuk meg, hogy az első hat hónapban 1 kg élő súly előállítása 3.33-4.76 kg vegyes abrakot használt fel. A következő négy

A JÓ GAZDA

TAKARÉKOS

TAKARMÁNYA

a Mezőgazdáknál

LOHERE-LUCERNA

ÉS TAKARMÁNYRÉPA

előnyösen vásárolt

magból terem!

Kirendeltségek:

Debrecen

Győr

Komárom

Lepsény

Mátészalka

Nyiregyháza

Szolnok

Szombathely

Megrendelhető: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefon: 111-236

A dinnye korcsosodása és a dinnyenemesítés*)

Írta: Magyar Gyula.

I.

hónapban körülbelül 5-20—5-50 kg takarmányból termeltünk 1 kg elősúlyt. Megint feltűnik az utolsó hónap adata, amely szerint 1 kg elősúly előállításához felszökően magas, 14-7 kg takarmány fogyott el. Az utóbbi hónapban a sertés csak 6 kg-ot termelt, mert az utolsó hónapban beálló étvágycsökkenés és alacsonyabb fejadag mellett hamis súlyvesztés állott be, amit hasznos súlynak kellett pótolnia és a pótlás után a hasznos súlyból többletként csak 6 kg-ot tudott felmutatni. Egész biztos, hogy, ha a sertést még egy hónappal tovább tartottuk volna, úgy már nemcsak a hamis súlyban, hanem a kitermelt hasznos súlyban is, tehát a zsírszövetben is csökkenés állott volna be, azaz hízás helyett kezdetét vette volna a sertés lefogyása.

A VII. rovat 16 pengős átlagos abrakárak alapján kiszámítva közli azt, hogy hány fillérbe került a hizlalás egyes hónapjaiban 1 kg elősúly termelése. Az első hat hónapban — amint látjuk — 53 fillérről 74 fillérré emelkedett a havonkénti termelés költsége, míg a következő öt hónapban 84 fillérről 235 fillérré szokott fel. A 235 filléres termelés januárja vonatkozik, amikor az előtte lévő december hónapban csak 88 fillért mutatott 1 kg elősúly előállítására. Decemberből januárra a termelési önköltség ijesztenően magas volt, amit szintén érdemes megjegyeznünk. Ennek a magyarázatát az előző pontban elmondottakban találjuk meg.

Amiként az V. rovat kihozza az egyes hónapok befejezésével az előbbi hónapokkal együtt az átlagos darabszázalékokat, éppen úgy a VIII. rovat kihozza azt, hogy az előző havi termelési árak figyelembevételével a vonatkozó hó végére hány fillérbe kerül 1 kg elősúly átlagos termelése. Ismét a január havi átlagár feltűnő voltára kell rámutatnunk, amikor 80 fillérben látjuk az átlag termelési egységárát, holott a decemberi 181 kg-os végsúlyra vonatkoztatva az csak 74 fillért tett ki. Vagyis azért, hogy erőltetve 6 kg-mal a decemberi végsúlyt január hónapban feleltük, megdrágítottuk az egész hizlalási idő alatti termelésünket kg-ként 6 fillérral.

Felteslegesnek tartom a betűk további szaporítását, ki-ki vessen egy-egy pillantást a táblázatra, figyelje meg például az október hóra eső adatokat, amikor ha 144 kg-os súlynál áll meg a hizlalás, úgy a sertés átlag 22-9%-kal értékesítette a takarmányt és 1 kg elősúlytermelés önköltsége 70 fillér volt. Ha pedig december hónapban 181 kg végsúly mellett áll meg a hizlalás, úgy a takarmánykihasználásnak átlagos százaléka 21-5, az önköltségi ára pedig 74 fillér. Január hónapra ugyanezek a rovatok 19-9% átlagos takarmányhasznosítást és 80 fillér termelési átlagos egységárát hoznak ki.

Azt hiszem, hogy adataim a címben foglaltak helytálló voltáról meggyőztek bennünket. Nagy súlyra csak akkor szabad hizlatni, ha a nagy súlyú sertésért annak drágább előállításához megfelelő felárat kapunk.

Ne tévesszük továbbá szem elől azt, hogy a táblázatban közölt adatok expresszhizlalás eredményei, amelyben az egész fiatal kor magas hasznosítási számai az átlagot — még magas végsúly esetén is — elfogadhatóvá teszik. Éven felüli beállítást sülldőnek nagyobb súlyra való hizlalásánál a takarmánykihasználási átlagos százaléka — a sertés minősége és a hizlalás vezetése szerint — a közölt adatoknál 2—4%-kal kevesebb és ennek megfelelően az önköltségi ár lényegesen több.

Amikor pedig a nehéz sertésekre nem kapjuk meg azoknak lényegesen nagyobb önköltségi árához illő felárat, úgy nemzetgazdasági érdekből is meg kell akadályozni a nagy súly előállítására való esélyt, mert ez nem jelent mást, mint több millió métermázsza hizlaló abraknak a megsemmisítését, amit befejezésül szabad legyen az alábbiakban meg is okolnom.

Ha a hizlalást 165—170 kg-os végsúlyra tervezük, úgy kihozhatunk 22%-os hasznosítást, ez esetben 1 kg elősúly előállításához 4-55 kg hizlaló takarmányra van szükség, míg 190—195 kg-os végsúlynál meg kell elégednünk 19%-os átlag hasznosítással, amikor már 1 kg elősúly előállítására 5-26 kg abrakot kell felhasználni. A könnyebb végsúlynál minden egyes elősúlykilogramra a megtakarítás körülbelül 0-7 kg abrak, ami egy 165 kg-os sertésnél 115-5 kg — mondjuk — kukorica megtakarítást jelent. Kifejezhetném ezt úgy is, hogy *öt sertésen megtakarított kukoricával egy hatodik sertést ingyen hizlalhatunk ki.*

Biztosítsunk a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél, a mezőgazdák legkiválóbb biztosító intézeténél.

A tavasz előrehaladásával az erőteljesen lüktető természet, mint egy színpompás film, tárja elénk a gazdaság és a kertészet lánczemekeként egymásba kapcsolódó munkáinak sokféle mozzanatát és a velük kapcsolatos — sokszor rendkívül érdekes problémákat. E páratlanul gazdag és megállás nélkül pergő film egyik legérdekesebb mozzanata, vagy felvonása az egyik legjövődelmesebb (legalább is azzá fejlesztendő) gazdasági, de inkább kertészeti természetű águnk, a magyar dinnyetermesztés, amely megoldatlan problémáival ma is még méltán sok nehézséget, gondot és fejtörést okoz az intelligens, haladó és főként az exportra dolgozó, a minőségi termelést céljúl kitzú magyar gazdának és kertésznek. Ez még a dinnyetermesztés üzemi beosztásánál, illetve a pontos és helyesen kidolgozott természetstí tervbe való elhelyezésénél is súlyos tévedésekre adhat okot. Előttém fekszik a „Köztelek” tavalyi 31—32. száma, amelyben növénynemesítő atyamesterünk, Legény Ödön nagyon érdekesen és megkapóan ír a magyar dinnyenemesítés fontosságáról. Bármennyire egyetértek általános fel fogásával és egyező véleményünk alapján hálásan megfogadom megszívlelendő tanácsait a dinnyenemesítés részleteire vonatkozóan, nem tagadhatom el, hogy egyes sarkalatos kérdéseket ő is nyitva hagyott, amelyek megfajtesse döntő hatással lehet minőségi dinnyetermesztésünkre, így elsősorban az uborkaizú cukordinnye és tökizú görögdinnye ma is tengerikégyóként húzódo kérdését. Ennek kimerítő megvilágítása előadásom főcélja, annak a képnek alapján, amelyet mint hivatalos minőségben is hivatásos dinnyenemesítő, a külföldi elég gazdag szakirodalommal is alátámasztott kísérleleim során szereztem.

Mindenekelőtt tisztáznunk kell az ízetlen, illetve tökizú görögdinnye és az uborkaizú cukordinnye (nem sárgadinnye, mert az sárgabőrű görögdinnye is lehet!) társaság mértékű elszaporodásának valódi okát, amely tényleg egyik főbaja minőségi, főleg exporttermelésünk leromlásának. Erre nézve egy teljesen meggyőződéskéltűl, pusztán feltevésen alapuló teljesen téves vélemény alakult ki és honosodott meg, az ugyanis, hogy a görögdinnye víz- és tökizűséget a tökkel, a cukordinnye uborkaizűnek kifejlődését pedig az uborkával való fajkeveredés okozza. Erre a feltevésre tényleg alapot ad a tök és a görögdinnye, azután a cukordinnye és az uborka közeli rokonsági kapcsolata, mert rendszertani tekintetben az első esetben két Cucurbita (a Cucurbita és Citrullus genus összevonása folytán) a másik esetben két Cucumis faj áll egymással szemben. Ezek szomszédsága a viráglátogató rovarok, főként a méhek látogatása révén az élmélet szerint lényeg korcsok, fajkeverékek (hybridek) keletkezésének adhat alkalmat. (Mind a görög- mind a cukordinnye, hasonlóan mint a tök és uborka jellemzően entomophil-rovarnak nyíló, tehát egyáltalán nem anemophil-szelporozó növény.) Eszerint tehát a két faj tisztasága csak úgy őrizhető meg, ha megfelelő távolsággal elszigetelt területen vannak elhelyezve. De vajjon mit mutatnak a gyakorlati tapasztalatok és főleg a kísérleti eredmények?

A fajkeveredés első alaptétele az, hogy az arra kedvező körülmények közt a két faj affinitása, illetve keveredési hajlama meglegyen. Ebben az esetben olyan fajkeverékek (hybridek) állnak elő, amelyek nemcsak belső tulajdonságaikban, hanem külső, morfológiai bélyegeikben is magukon viselik a két szülőfaj jellegét. Ilyen magától előállott, átmeneti típusú mutató tök × görögdinnye és uborka × cukordinnye hybrideket a fenti feltevésben hívó dinnyetermesztőink egyike sem bír felmutatni. Ezzel szemben tény az, hogy biztosan fajtiszta tenyészanyag teljesen szigetelt, zárt területen természetesen utántermésében is találunk ízetlen, illetve tökizú görögdinnyet és uborkaizú cukordinnyet. Ha ez pusztán egyetlen belső tulajdonságban, az ízben mutatkozó elváltozások hybrid eredete a fenti körülmények mellett kizártnak vehető, akkor vajjon honnan származhatnak? Erre mindjárt rátérünk.

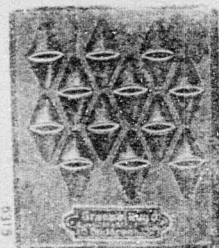
*) Az OMGE növénynemesítő bizottságának és a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetségének 1930 május 5-i együttes gyűlésén tartott előadás.

Mit mutatnak azonban a szakirodalomból ismert mesterséges keresztezési kísérletek eredményei? A két, nemcsak rendszertani kapcsolatokban, de keveredési hajlamuk tekintetében is közelálló Cucurbita, illetve Citrullus faj, a görögdinnye és laskatök vagy Istengyalulta tök (C. citrullus × C. melanosperma) hybridjét tenyésztették és ismertették Dählemben, de a görögdinnye és a mezei tök (C. citrullus × pepo) keresztezéséről sehol sem találunk feljegyzést. Nyilván megpróbálták többen, de eredménytelenül. A másik kritikus két fajnak, a cukordinnye × uborka (Cucumis melo × sativus) fajkeveredésének kérdésével, természetesen gyakorlati kísérletek alapján, részletesen foglalkoznak Becker-Dillingen (Handbuch des Gemüßebaues) és J. Becker (Grundlagen und Technik der gärtnerischen Pflanzenzüchtung) künön könyvekben. Utóbbi felsorolja a rendszeresen végrehajtott cukordinnye × uborka keresztezési kísérleteit, amelyek egy eset kivételével negatív eredménnyel jártak. Az említett egy esetben a mesterséges beporzás következtében fejlődött ugyan gyümölcs, de csenevész magvaiból nem sikerült utódokat nevelni. Nagyon érdekesen nyilatkozik erről a kérdésről Knapp Ottó dr. a Maulthner Ödön magkereskedelmi R.-T. felsőreégi növénynemesítő telepének kiváló vezetője, akinek rendszeresen végzett cukordinnye × uborka keresztezési kísérletei hasonlóképpen negatív eredménnyel jártak. Ugyancsak Knapp dr. volt szívem nekem a kiváló specialista uborka-, dinnye- és töknemesítő cég (Robinson Seed C. — Waterloo, Nebr.) amerikai adatait is közölni, amely szintén nagyarányú keresztezési kísérleteket végzett a növények között, ugyancsak eredménytelenül.

A régóta ismert, tengeri kígyóként húzódo és a fenti bizonyítékok szerint pusztán feltevések következtében általánosan olyan sok és súlyos tévedést okozó nehéz kérdés teljes tisztázása végett a M. Kir. Kertészeti Tanintézetben évek óta rendszeresen végzünk cukordinnye × uborka keresztezési kísérleteket, azonban a mi eredményeink sem különböznek a külföldiekétől és mindeztideig nem sikerült a két növény közt egy hybridet sem tenyésztenünk, holott a szülőnövények virágainak előkészítését (ön- és idegen beporzástól való megóvását), a mesterséges beporzás munkáit és nyilvántartását teljes szakszerűséggel, a leg gondosabban és a leglelküsemreterebben hajtottuk végre. Kísérleteinkből künön, hogy a cukordinnye × uborka kereszteződésénél még a xeniák fejlődése sem állhat elő, amelynek lehetőségét Knapp Ottó dr. sem tartja kizártnak. Így például azokból a Bellegarde kantalup cukordinnye virágokból, amelyeket részben sajátkezűleg kasztráltam, részben személyes felügye letem mellett kasztráltak és a Nagykörösi közép-hosszú uborka jól érett himporával termékenyítettünk, utána gondosan izoláltunk, pontosan jelöltünk, ugyanolyan kitünő zamatú, illatos és édes gyümölcsök fejlődtek, mint az ugyanazon töveken maguktól termelt többi dinnye. Ennél a keresztezésnél is 50 uborkával beporzott cukordinnyevirágból csak kettő termékenyült meg úgy, hogy fejlett és érett gyümölcsöt hozott.

Íme a pozitív adatok nyújtotta tiszta kép, amelyből az világlik ki, hogy a cukordinnye és uborka rendszertanilag bármilyen közelálló rokonfajoknak látszanak is, de a keveredési hajlamuk annyira csekély, sőt majdnem teljesen hiányzó, hogy attól a természetnél alig kell félnünk.

Van azonban ezzel szemben a görög- és cukordinnyének, sőt még az uborkának is (ennél azonban kevésbé észrevehető) egy nagyon jellegzetes közös tulajdonsága: *mindhárom növény rendkívül fejlett és élénk mutációs hajlama.* Ez gyakorlati szempontból azt jelenti, hogy a tisztavérű fajtában — bármilyen elszigetelten természeteltük is — minden külső hatás, főleg idegen fajtával való keveredés nélkül, pusztán az öröklött, lappangó változékonysági hajlamának következtében, tehát teljesen belső hatásra önmagától olyan kisebb-nagyobb ingadozó eltérések (mutációs változások) állanak elő, amelyek bár a növényt eleinte tiszta fajtajellegétől nem is térítik el, de mind külső, mind belső tulajdonságaikban kisebb-nagyobb eltérést mutatnak a törzsfajtával szemben. Így például a tisztavérű Bellegarde kantalup cukordinnye fajtánál fognak jelentkezni bujább és mérsékeltébb növesű, gyéribben és bővebben termő egyedek, lesznek a rendes típusnál sokkal, gyakran kétszerte nagyobb, azután a nyomott gömbölyded alaptípustól eltérő megnyúlt gömbölyded — majdnem tojásdad alakú —, a szép fehéresszürke alapon nagy sötétzöld és lübars-

Új, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztörökrosta!

Az összes létező lemeztörökrostaikat messze felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle lemeztörökrostaiknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A leg-rövidebb törökasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztőseget kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg szab. lemeztörökrostaik alkalmazásával. Több százezer kifogástalan üzemből.

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítéset, gép- és rostalemezgyár

Telefon: 149-073

Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. Gergely-utca sarok.

Sürgönyoim: Graepelék Budapest

Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, trieurókat és lyukasztott lemezeket bármilyen célra.

széren kiemelkedő pettyekkel tarkázott alapfűstől eltérő, elmosódó pettyezettségű, sőt egyszínű sötétzöld héjú egyedek is. Amint ezek a külső eltérések önmaguktól jelentkeznek, ugyanúgy fogunk — gyakran nagyon éles — elváltozásokat tapasztalni természetesen a gyümölcs beíró tulajdonságaiban is; így a hús teltségén, olvadékonyságán és levségén, élénk narancssárga színén kívül legfőképpen a gyümölcs illatában, zamatjában és édességében, ha súlyt helyezzünk kóstolási útján ennek gondos vizsgálatára. Ezek az eltérések azután a következő generációk során nőttek nőnek, ha a helytelenül vagy lelkiismeretlenül végzett magtermelés során a fajkeveredés nélkül előállított mutációs változatok (varietas) a szaporítási anyagban elszaporodhatnak. Az új változatok jellege (esetleg még az uborka is!) mindinkább kifejlődik úgy, hogy elszaporodva végül teljesen megbontják, kevertté teszik a fajta jellemző és egységes alapípusát, még a legjobb izolációs természetesen is.

A mutációra való hajlamosság tekintetében sem egyformák a dinnyefajták, azonban tény, hogy attól egyik fajta sem teljesen mentes. Mégis nagy különbséget találunk közöttük abban, hogy vannak változékonyság és konstansabb (szilárd jellegű) fajták. Így például a Charentais — Fekete karmelita és az Algéri kantalup fajták sokkal szilárdabb jellegűek, mint az elváltozásokra nagyon hajlamos Korai kis Prescott kantalup, meg az ennél bár szilárdabb, de mégis változékonny Bellegarde kantalup.

A cukordinnyefajtáknak ez a nagy változékonysága adja meg természetesen az alapját az új fajták keletkezésének és kifejlődésének és adja a világos és könnyen érthető magyarázatát annak a rengeteg sokféle típusú cukordinnyefajtának, amelyek a régi és újvilág dinnyetermesztésre alkalmas tájain előfordulnak és a természetben szerepelnek. Ebben a változékonyságban a görögdinnye és az uborka alig marad a cukordinnye mögött, csak a külső bélyegeken és belső tulajdonságokban az eltérések rendszerint nem olyan kirívók, azért nehezebben is vehető észre. Mivel őrizhetjük meg egy jó és értékes cukor- és görögdinnye (ugyanígy uborka) fajta teljes egyöntetűségét és természetesen kiváló minőségét? Semmi egyéb, mint a szakértelemmel és a legteljesebb lelkiismeretességgel végrehajtott tenyészkiválogatással (szelekcióval). Elegendő bizonyítékok alapján az előzőkből látjuk, hogy hiába tartjuk a természetnél teljesen távol a cukordinnyétől az uborkát és a görögdinnyétől a mezei tököt, mert ezek közelsége nem annyira veszedelmes és káros, mintha a tenyészkiválogatás (szelekció) útján történő rendszeres nemesítés elmulasztásával lehetővé tesszük az egymástól előbukkanó hátrányos elváltozások fokozatos kifejlődését és elszaporodását. Ismerve a magyar dinnyetermesztésben uralkodó állapotokat, teljes határozottsággal állhatjuk, hogy éppen ennek a minőségi termelés szempontjából alapvető fontosságú munkának a teljes hiánya, vagy helytelen és szakszerűtlen elvégzése okozza a régente olyan híres magyar dinnye minőségi leromlását. Vannak ugyan ebben — sajnos nagyon gyérszámú — nagyon örvedetes kivételek is. Ezek közé számíthatnak azok a dinnyetermesztő gazdaságok, amelyek vezetői tökéletes szakértelemmel maguk végzik évről-évre a tenyészanyag nemesítését kiválogatás útján, vagy ezt a munkát legalább személyesen végzik és ellenőrzik. Hasonlóképpen egyes magyar magtermesztő és kereskedő cégek (Mauthner Ödön magtermelő és kereskedelmi R.-T. és Magyar magtenyésztő R.-T.), amelyek kitűnően vezetett nemesítőtelepeiken egyes cukordinnyefajták nemesítésében, fajtiszta kitenyészítésében tényleg elismerésre méltó és kiváló eredményt értek el. Ezzel szemben áll azonban az az általános elterjedt és helyrehozhatatlan bajokat okozó végetes híba, hogy a tenyészanyag biztosítását a bármilyen szorgalmas, de mégis primitív, jól-rosszul, de önállóan működő és a szakszerű nemesítéshez egyáltalán nem értő fejes dinnyések minden irányítás és ellenőrzés nélkül maguk végzik.

Így esik meg azután, hogy a helyi értékesítéshez szokott jó feles dinnyések (akik csak a piacon értékesíthető termésben feleznék a területadó birtokossal, míg a vetőmagot kizárólagosan saját monopóliumuknak tekintve megtartják maguknak és ezért gyakran egyik helyről a másikra viszik magukkal) például a legelterjedtebb fajtáink egyikénél a „Togo tengeragnyal” azon versengenek, hogy egyiknek szebb, jobb, különb Togója van, mint a másik dinnyésnek, aki sokszor kellemetlen versenytárs. Legkétségbeesettebb az, amikor egy-egy ilyen híres dinnye azzal büszkélkedik, hogy ime neki van korai és késői, nagy és kicsiny, hosszú és gömbölyű, puha és kemény (kő), citrom- narancs- és zöldsínű Togója. Ezeknek a mindig egymás mellett természetesen változatoknak magvat azután elkülönítve hurcolják országjárta magukkal. Hogy mi lehet ennek a zűr-zavarnak a következménye, az könnyen elképzelhető. Ezért van az, hogy az exportkereskedők beváltó és gyűjtőraktáraiban a hatalmas gúliába vagy prizmákba összehordott rengeteg Togo cukordinnye vagy akár más fajta között nem találunk két darabot, amely nagyságra, alakra és színre egymással egyező lenne. Ennek következménye természetesen nem lehet más, mint hogy nem bírnak egy vagonra való teljesen egyöntetű árut külföldre szállítani.

Törvények és rendeletek

Júliusi búzakamat-küles.

A Pénzügyi Központ az 1923. évi N.L.H. te. 1. §-a alapján közhírré tette, hogy a búza záloglevelekben folyósított és búzaértékre szűző kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a búzazáloglevelek kamatszélvényeinek beváltásánál folyó évi július hóra átszámítási küles gyanánt 1 q búzát 20-28 aranypengővel kell értékelni.

Rendelet a fegyvergyakorlatra behívottak rendkívüli családi segélyéről.

A 22.900. számú honvédelmi miniszteri rendelet rendkívüli családi segélyezés tárgyában kiadott 13.440. számú honvédelmi miniszteri rendeletet a folyó hó első napjától kezdődő érvényteléssel módosítja. Ugyanis a rendkívüli fegyvergyakorlatra behívottakat, illetőleg visszatért, valamint az esetleg meghosszabbított rendes tényleges katonai szolgálataikat teljesítő legénységi állományú egyének nagyrészenek nem tényleges viszonyba való helyezése, illetve lezárása már befejeződött, vagy a közel jövőben befejeződik. Ezért a rendkívüli családi segélyezés tárgyában folyó évi március hó 18. napján 13.440. szám alatti kiadású 11. M. rendelet folyó évi június hó első napjától kezdődőleg többé nem alkalmazható azoknak a legénységi állományú egyéneknek hozzátartozóira nézve, akik rendes tényleges katonai szolgálataikat teljesítik. A rendkívüli családi segélyezés csak azokra az esetekre marad továbbra is érvényben, amikor a családfelelő (főkereső) kivételesen még ezidőszent is rendkívüli fegyvergyakorlatot teljesít. Ehhez képest a rendes tényleges szolgálatteljesítést teljesítő legénységi állományú egyének családjának, hozzátartozóinak további rendkívüli segélyezése tárgyában a honvédelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg következőket rendelte el:

1. A közigazgatási hatóságok folyó hó első napján május havára utólagosan szóló érvényteléssel kibocsátott ki a 13.440. számú körrendelet alapján járó havi 15, illetve 10 pengő fejenkénti rendkívüli családi segélyeket, a rendes tényleges szolgálatteljesítést teljesítő legénységi állományú egyének családjainak, illetve hozzátartozóinak.
2. A közigazgatási hatóságok folyó hó 1-e után a rendes tényleges szolgálatteljesítést teljesítő legénységi állományú egyének családjait (hozzátartozóit) részére családi segélyt már nem fizethetnek ki.
3. Kivétel a 13.440. számú körrendelet 15. §-ának (2) bekezdésében meghatározott esetekben előírt határidő, ameddig (harmadik hónap végéig) a családi segély fizetendő, úgyszintén abban az esetben is, ha az elesett, eltűnt, fogságba került, vagy a katonai szolgálat következtében meghalt személy rendes tényleges szolgálatteljesítésének teljesítésére vonult is be.

4. A rendes fegyvergyakorlatra bevonulók után úgy, mint a múltban, a jövőben sem engedélyezhető családi segély.
5. A közigazgatási hatóságok a 13.440. számú körrendeleten alapuló rendkívüli családi segélyt a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonultak, illetve még ezidőszent is ilyen rendkívüli fegyvergyakorlati szolgálatteljesítést végzők egyének családjai, hozzátartozói részére továbbra is az említett körrendelet értelmében fizetik mindaddig, míg az idézett körrendelet 17. és 19. §-ában megállapított, a rendkívüli segély beszüntetését maga után vonó körülmények be nem következnek.
6. A katonai parancsnokságok a bevonultak névjegyzékén külön színes irónjellel kötelesek megjelölni azokat, akik rendkívüli fegyvergyakorlatot teljesítenek s ezért családjuk továbbra is rendkívüli családi segélyben részesül. A katonai parancsnokságok az így módon kiegészített névjegyzéket azonnal visszaküldik az illetékes közigazgatási hatóságokhoz, vagy legalább is a kötelekükben rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult és rendkívüli családi segélyre igényjogosult egyének névsorát közlik az illetékes közigazgatási hatóságokkal.
7. A rendes, tényleges szolgálatteljesítést teljesítő legénységi állományú egyének családi segélyezése ezentúl ismét a folyó évi 13.440. számú körrendelet hatályba lépése előtt érvényben volt módon, mértékben és rendszer szerint fog történni.

Takarékkönyvek és egyéb betéti okmányok felülbélyegzése a visszaszavatott felvidéki és kárpátaljai területen.

A hivatalos lapban folyó hó 18-án jelent meg az 3500. M. E. számú kormányrendelet, amely a visszaszavatott területeken kibocsátott betéti okmányok megjelöléséről rendelkezik.

A rendelet szerint hatályba lépése napján, vagyis június hó 18-án belföldi személy tulajdonában lévő és hitelintézet által a visszaszavatott felvidéki területen 1938 november 11-e előtt, illetve a visszatért kárpátaljai területen 1939 március 19-e előtt kiállított takarékkönyveket, betéti könyveket és betéti lapokat megjelölés (felülbélyegzés) végett folyó évi július hó 3-ig bezárólag be kell mutatni a betéti okmányt kiállító hitelintézetnél. Ha a betéti okmányt a hitelintézet főköja, telepe, képviselője, vagy ügykezelője állította ki, a betéti okmányt ennél kell bemutatni. A bemutatásra a betéti okmány tulajdonosa, vagy ha az okmány másnak a birtokában van, vagy azzal más rendelkezik, az a személy van kötelezve. A bemutatással egyidejűen a betéti okmányt kiállító hitelintézet által rendelkezésre bocsátandó nyomtatványon nyilatkozatot kell kiállítani és benyújtani. Bemutatónak kell tekinteni azt a természetes személyt, aki allandóan Magyarország területén lakik, vagy tartózkodik — ideértve a visszaszavatott felvidéki és kárpátaljai területet is — továbbá azt a jogi személyt és céget, amelynek székhelye vagy telephelye Magyarországon van. Hitelintézetnek bank- és pénzügyintézetekkel foglalkozó céget, vállalatot és bármely más ilyen üzletgággal foglalkozó intézményt kell tekinteni.

Irányjelzőkészülék kötelező felszerelése gépkocsikon.

Az 56.100. számú belügyminiszteri rendelet kimondja, hogy közúti forgalomban résztvevő gépkocsik a folyó év végéig mind a jobb-, mind a baloldalon megfelelő nagyságú káros (kiesapodó vagy lengő) irányjelzőkészülékkel látnak el. Az irányjelzőkészüléket a gépkocsin elől kell elhelyezni és úgy kell felszerelni, hogy a készülékkel adott jelzés mind a gépkocsi vezetője, mind a gépkocsi mögött, valamint azonnal szembe jövő közlekedési eszköz vezetője és a gyalogosok is jól láthatóak.

A gazdaközönség köréből.

Visszaélések a sertéskivitel terén.

A németországi sertéskiviteli engedélyek elosztása körül egyre jobban elhatalmasodó visszasságok kényszerítettek soraim megírására és ama tiszteltteljes kéresem előterjesztésére, hogy az ügy országos és nemzetgazdasági jelentőségére való tekintettel soraimnak a „Köztelek”-ben helyet adni méltóztatnának. Környékünkön több uradalmi foglalkozók már évek óta intenzív és legnagyobbbrészt külföldre irányuló prima sertések hízalásával. Amióta a sertéskivitel intézményes megoldása megtörtént, a kivitel engedélyek megszerzése minden utánjárás és a legpontosabban betartott bejelentések ellenére is egyre nehezebb lesz, bár a legújabbban is bővített nemzetközi megállapodások hatalmas tömegű sertés heten-

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetés! 40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t j a: **WEISS MANFRED** Acél-, Féművelei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: **AGRÁRGLOBUS** Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126—681 Budapest, V., Szent István-körút 12 Sürgőnyclm: Agrobud Budapest

kinti kiszállításhoz adnak módot. Állandó figyelemmel kísérve a környékbeli hizottsertés-kivitel, sajnálattal kell megállapítani, hogy az engedélyek kiadása körül oly súlyos visszaélések mutatkoznak, amelyeket szó nélkül hagyni nem lehet és azokra az illetékes körök figyelmét felhívni kötelesség. Teszem ezt annak előrebocsátásával, hogy panaszom legkevésbé sem irányul az elosztást és kivitel, annak felelősségteljes és nagy körültekintést igénylő munkáját kifogástalanul végző kiviteli szerv ellen, hanem inkább a visszaéléseket lehetővé tevő felületesség ellen, amellyel az újabban már kötelezővé tett ellenőrzést a helyi hatóságok végzik.

A helyzet az, hogy az uradalmak kivitel sürgető kérelmére rendszerint az a válasz, hogy elsősorban a „kiszagdák” jönnek. Ez rendben is volna, amíg valóban kiszagdákrol van szó. Azt látjuk azonban, hogy éltmes sertés-kereskedők 3-4 légből kapott név aláírásával ellátott bejelentésére az engedélyt mint „kiszagdák” akadálytalanul megkapják, ekkor azonban, mivel rendszerint az illetőknek egyetlen hizójuk sincs, az uradalmaktól vásárolják össze a már tovább nem tartható sertéseket és azokért — mivel az uradalmak kényszerhelyzetben vannak, az esetleg tényleges kiszagdák pedig tájékozatlanok — a meghatározott átvételi áron alul fizetnek még legalább 4-6 fillérrel, aszerint, kit hogyan lehet becsapni.

Az esetek nagy részében azonban nem tudják a szükséges számú sertést ilyen módon összeszedni, amikor azután az utolsó pillanatban egy-két vagon engedélyt visszaadják. Az így visszabocsátott engedély az ahetli szállításhoz már természetesen elvész, ami kár nemcsak azoknak a gazdáknak, akik e kijátszások miatt engedélyhez nem jutottak, hanem kár az országnak is, mert sok esetben kénytelenek a kémondottan külföldre hízalt prima sertéseket az itthoni piacokon elvesztegetni és ezzel külkereskedelmi mérlegünk szenved.

A legközelebbi környékből vett néhány adattal támasztom meg alá az elmondottakat: Uradalmunk 750 darab sertést hízalt, április 30-a óta most június 18-ra tudott csak engedélyt kapni, bár állandóan bírt volna szállítani és jelenleg is mintegy 250 exportálható hizója van. A szomszédos uradalom az utóbbi két hónap alatt csak 2 vagon kiszállításhoz kapott engedélyt, a teljesen kihízott, 200 kg átlagos darabonkénti súlyt meghaladó sertéseiből 2 vagonnal kénytelen volt nagy veszteséggel Budapestre feiküldeni, 2 vagonnal pedig átadott a „békési kiszagdák” álarca alatt dolgozó sertés-kereskedőknek, akik a megállapított kötelező árnál kg-ként 5 fillérrel (!) olcsóbban vették át a sertéseket (102 fillérről). Az elmúlt héten a „békéscsabai kiszagdák” cég alatt tömörült sertés-kereskedők 4 vagon kiszállításhoz kaptak engedélyt, amiből csak 2 vagon tudtak összeszedni, azt is olyan módon, hogy egy vagonot egyik környékbeli nagybérli szállította le az előbb leírtéhoz hasonló árban, a kibaszalattal két vagon engedélyt pedig ki tudja milyen megokolással visszaadták, mert a sertést nem tudták hozzá megvenni.

Ezeket azzal a kérelemmel hozzuk az illetékes körök tudomására, hogy a kiszállítási engedélyek iránt benyújtott kérelmeket megfelelő megbízható szervek útján kivétel nélkül vizsgáltsák felül és azok ellen, akiknek a valóságnak meg nem felelő „igazolása” van, a vizsgálatot haladéktalanul megindítsák, mert lehetetlen állapot az, hogy a sertés-kereskedők kiszállítási engedélyhez jussanak és ezzel vagononként 500-800 pengős nemzeti ajándékokat kapjanak akkor, amikor

Forduljunk

az OMGE Biztosítási Tanácsadó Irodájához, amely a mezőgazdák minden biztosítási ügyében költségmentesen szolgál felvilágosítással, irányítással és támogatással.

a sertéssel ténylegesen bajlódó és nagy befektetést és kockázatot viselő uradalmak kiszállításhoz nem juthatnak*.)

Boga Lajos.

Agabonaösszerakása és a széna szárítása nyirkos időben.

A mostani rendellenesen esős nyáron széna jöhet helyenkint nálunk is a gabonának olyan módon való összerakása, ahogyan csak a nagyon esős országokban szokásos, így pl. Német- és Csehországban. A tőt Felvidéken a gabonát, különösen a hosszú szálú rozst és a búzát úgynevezett bábokba rakják. 9 kővet tarlós végével a földre egymás mellé állítanak, egy nagyobbik, tízedik kővével pedig a 9 kővet betakarják úgy, hogy tarlós része felfelé álljon, kalászos része pedig szétterítve befedje a 9 kőve kalászt, amelyekhez saját szalmájával kötik oda, hogy a szél és a vihar ellen védelmet nyújtson.

Az így jól elkészített 10 kővés báb hetes esőt is minden károsodás és utólagos átrakás nélkül képes kiheverni.

Nemesek a gabona, hanem a lóhere és a lucerna szárítására is megyen a nyirkos Felvidéknek a különös eljárása. Itt az összes lucernát és lóherét oszlopokon, piramisokon vagy háztető alaku favázakon szárítják meg zöld szénának.

Nem hiszem azonban, hogy a mostani, kivételesen esős időjárás miatt a gazdák ilyen költséges berendezés beszerzésére vállalkoznának.

E helyett olcsóbb és teljesen megfelelő eljárást ajánlhatok. Egyik zalai uradalomban, esős ősszel, amikor a zöld szénakészítés lehetetlen volt, az úgynevezett szűz lóherét szalmával rétegezve keskeny kazalba raktuk és gyenge barna szénát készítettünk belőle. Szalmának árpa- és zabszalmát használtunk, de ennek hiányában széna jöhet az egészséges búzaszalma is. Fontos, hogy a takarmány keskeny és magas kazalba kerüljön, félíg fonnasztott állapotban, legfeljebb 50% víztartalommal és hogy se esőtől, se harmattól ne legyen nedves, mert máskülönben okvetlenül megpenesedik. A szalmareteg megátolja a túlságos felmelegedést, a mérsékelt erjedéstől pedig friss kenyérré emlékeztet, kellemes zamatú, gyengén barna szénát kapunk, sőt a szalma is jóízű lesz, ezt is szívesen eszi a jószág.

A barna széna előnye a zöld szénával szemben az, hogy a levelek nem szóródnak el, ami az esetleges erősebb erjedésű veszteséget bőven fedezi és hogy az állat igen szereti.

Csütő Ferenc.

Az OMGE soproni állattenyésztési vándorgyűlése és sopronmegyei tanulmányi szemléi.

— Széchenyi István gróf nagycekeni sirhegyének megkoszorúzása. Tanulmányi szemlék a győri római kath. püspökség szarvai gazdaságaiban, Rábacsanak, Szany, Páll, Nagycenk és Acsalag kúszégekben, a Flandorffer testvérk, Pfejffer Ferenc dr., Skublies András és Mesterházy Ernő dr. földsziget gazdaságaiban, az Esterházy hercegi hűbizomány sopronmegyei gazdaságaiban, a csermajori m. kir. lejtéri és mezőgazdasági szakiskolában, a Pálházi és Nagycenk Cukorgyárak R. T. béruradalmi nagycekeni és peresztegi gazdaságaiban. —

Az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának sokoldalú munkássága során évről-évre növekedő jelentőségűvé válnak az ország más

* Nagyon köszönjük ezt a tájékoztatást a sertés-kivitel terén tapasztalható visszaélésekről. Ezekről az illetékes tényezőknek tudomása van, orvoslani azonban csak hasonló konkrét panaszok ismeretében tudhatják. A legtöbben azonban csak általánosságban panaszkodnak, de nevéket megmondani nem hajlandók. A Külkereskedelmi Hivatal minden bejelentett tételt megvizsgálatni nem tud, a közszeg eljárásságok igazolása — sajnos — értéktelennek bizonyult. (Szrh.)

és más vármegyében rendezett vándorgyűlései és ezzel kapcsolatos tanulmányi szemléi. Mindkét intézmény iránt állandóan fokozódik az érdeklődés és különösen a tanulmányi szemlék keretei, valamint az azokon résztvevők száma az utolsó években olyan mértékben gyarapodott, hogy külföldi viszonylatban is példa nélkül állanak. Ez a nagyarányú érdeklődés a kezdeményezés nagy gyakorlati jellegűségét és közvetlen hasznait igazolja a magyar állattenyésztő gazdák számára.

A vándorgyűléseken értékes előadások adnak tájékoztatást mindenkor az állattenyésztés és értékesítés országos vonatkozású időszerű kérdéseiről, egyben a megtekintett vármegye szempontjából fontosabb állattenyésztési szakkérdésekkel is nagy-értékű előadások foglalkoznak. Ezeket az elméleti tanácsadásokat értékesen egészítik ki a tanulmányi szemlék közvetlen gyakorlati útmutatásai és hasznos tanulságai.

Az idei vándorgyűlés és tanulmányi szemlék színhelye 12 esztendő után ismét Sopron vármegye volt, amely az általános mezőgazdasági kultúrában, de az állattenyésztés fejlettsége, színvonala és létszáma tekintetében is az országban a legelső között foglal helyet. Természetes tehát, hogy a tanulmányi szemlék iránt minden előző évt meghaladó nagy érdeklődés nyilvánult meg és azokon a vármegyéből csatlakozott gazdákkal együtt több, mint kétszázan vettek részt. Ez a nagyarányú érdeklődés elsősorban a megtekintett gazdaságok és a fejlett köztenyésztésű állományok iránti elismerésnek a megnyilvánulása volt. Természetesen a nagy társaság a rendezés tekintetében nemcsak az OMGE-t, hanem elsősorban a vendéglátókat állította komoly feladatok elé a látványokhoz tanulságos szemléltetése szempontjából. Örömmel kell megállapítani, hogy ezt a feladatot a gazdaságok vezetői teljes elismerésre méltó sikerrel oldották meg és a résztvevők számára sok hasznos tanulságot nyújtottak. A közvetlen tapasztalatok maradandóvá tételét előnyösen szolgálta a rendezőség által megtekintett gazdaságokról kiadott terjedelmes, tetszetős kivétel, sok képpel ellátott ismertető füzet.

Az Esterházy hűbizomány sopronvármegyei hatalmas kiterjedésű gazdaságainak szemléje még külön is sok értékes tapasztalatra és megfigyelésre nyújtott alkalmat és a résztvevők teljes mértékben meggyőződhetnek arról, hogy ez a hatalmas mezőgazdasági üzem hivatásának korszerű magaslátán áll. A hűbizomány nagy áldozatokkal és mintegy fél évszázados munkával hatalmas területeket hódított meg az őstermészettől a mezőgazdasági kultúra és a magas színvonalú állattenyésztés számára és ezzel nemcsak a hazai agrártermelés gyarapodását, hanem egyben a munkalehetőségek szaporodását és a vármegye mezőgazdasági foglalkozású lakossága szociális helyzetének javítását is eredményesen szolgálta.

A sopronmegyei tanulmányi szemlékkel kapcsolatban az OMGE-nak azokon résztvevő 200 tagja Nagycenken felkereste az egyesület alapítójának, Széchenyi István grófnak örök nyughelyét is, ahol a hálás kegyelet koszorúját Somssich László gróf helyezte el a Legnagyobb Magyar sírjára.

A vándorgyűlésen és a tanulmányi szemléken résztvevő társaság.

Az OMGE elnöksége részéről: Somssich László gróf elnök, Mesterházy Ernő dr., az állattenyésztési szakosztály elnöke, Wellmann Oszkár dr., az állattenyésztési szakosztály társelnöke, ináresi Farkas Ferenc, az állattenyésztési szakosztály alelnöke.

A földművelésügyi miniszter képviseletében: Lenek Jenő dr. miniszteri tanácsos.

Sopron vármegye részéről: Högessy Pál főispán, Czillinger József dr. alispán, Poltyóczy Géza főjegyző és Takács-Nagy Endre dr. tiszti főjegyző, Sopron város képviseletében: Brunner Emil dr. tiszti főjegyző, a sopronvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség részéről: Sipos Gábor vármegye

SALGÓTARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

TELEFONSZÁM: 125-284*

Budapest, V., Arany János-utca 25.

TÁVIRATI CIM: SALGÓKÖSZÉN

gőzekeszántáshoz:
dorogi és baglyasaljai

SZÁLLIT:

csépléshez:
dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni,
mizserfai, kisterenyei és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

6279

Csővek, fürdőszobaberendezések,
zománc- és fayence-árak, víz-, gáz- és gőz-szerelvények

Kisvasúti anyagok:

Sinek mezei vasutak részére, közvetlenül vasműből és raktárról, hordozható vágány, váltók, fordítókorongok, billenőkocsik, bérletre is kaphatók

2290

Teljes közműberendezések gyártása

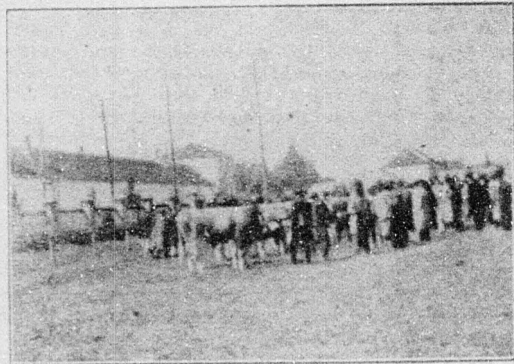
SCHLESINGER ALAJOS, Budapest, V., Váci-út 32. Telefon: 290-929

m. kir. gazdasági felügyelő, *Sperlagh Elemér* m. kir. gazdasági felügyelő, szarvasmarhatenyésztő egyesületi igazgató és *Bornemisza László* báró m. kir. gazdasági felügyelő.

A *Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület* részéről: *Esterházy László* herceg elnök és *Simon Géza* ügyvezető-alelnök.

A *M. Kir. Káikereskedelmi Hivatal* részéről: *Konkoly Thege György* aligazgató.

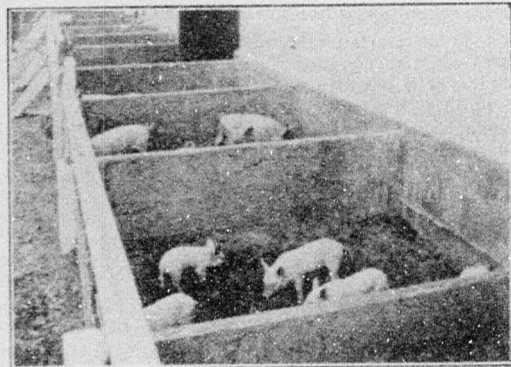
A *Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara* képviselőjében: *szentmártoni Radó Lajos* elnök, *Vuchetich György* igazgató

144. sz. kép. Részlet a rábacsanaki bemutatóból. (Nusser István dr. felvétele.)

Nusser István dr. fogalmazó, A *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* részéről: *Guoth Ernő* kamarai s.-titkár, A *Felsődunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesület* részéről: *Zöld László* szövetségi gyakornok, Az *Alsódunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesület* részéről: *Kelemen Ernő* m. kir. gazdasági felügyelő, szövetségi igazgató, A *Tiszafüredi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület* részéről: *Pilz Iván* m. kir. gazdasági felügyelő, szövetségi igazgató, A *Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület* részéről: *Losonczy Elemér* elnök.

Az *OMGE* tagjai és vendégei közül: *Argyelán Zoltán*, *Argyelán Zoltánné*, *Argyelán Edit*, *Auer Emil*, *Bakó József*.

146. sz. kép. Malackifutó a szanyi gazdaságban. (Nusser István dr. felvétele.)

Balázs Ernő, *Balogh Géza*, *Balogh László*, *Baranyovits Rezső*, vitéz *Baskoy Gyula* dr., *Baltha Pál*, ifj. *Baltha Sándor*, *S. Bálint György*, *Belák Sándorné* dr.-né, *Belák Mária*, *Belák Sándor*, *Berecz Gyula*, *Berkengő István*, *Bíró Zoltán* dr., *Borhegy Andor*, *Csáky Ferenc*, *Csánás László* dr., *Csukás Zoltán* dr., *Deák*

148. sz. kép. *Szigeti János* páli közösi kistenyésztő teliver bikaborja, anyja „167 Zita”. (Horn Artúr dr. felvétele.)

Gyula dr., *Dlauchy Guldó*, *Dobos József*, *enesei Dörner Béla*, *Dóry Frigyes*, *Dóry Frigyesné*, *Dvorak Károly*, *Ebner Jenő* dr., *Elekes Imre*, *Faber György*, *Fallon Kund Béla* báró, *Farkas Gábor* dr., *ináresi Farkas Mária*, *Flandorffer Pál* lovag, *Flandorffer Róbert* lovag, *Flandorffer Róbertné*, *Franta György*, *Fried László*, *Gajdy Imre*, *Gábor Dénes* dr., *Giay Jenő*, *Gódl László*, vitéz *Gelley Andor*, *Hajdu József*, *Hankó Ernő*, *Hankó Ernőné*, *Heidberg Tibor*, *Hornváth István*, vitéz *Hornváth László*, *Igmándy Aladár* dr., vitéz *Igmándy Hegyessy Iván*, vitéz *Igmándy Hegyessy Ivánné*, *Jankovich János* gróf, *Jankovich Jánosné* grófné, *Jeszenszky Ferenc*, *Jeszenszky Hanna*, *Józsa László*, *Kááár Zoltán*, *Károlyi György*, *Károlyi*

László Károly, *Kellauer Gábor*, vitéz *Kemény József*, *Kemény Pál*, *Kertész Ferenc*, *Kégl Árpád*, *Kégl György*, *Koch Gyula*, *Kolbai Károly*, *Konkoly Thege Sándorné*, *Kopernitzky István*, *Koröcs Géza*, *Koröcs Lajos*, *Koröcs János*, *Köhler Gusztáv*, *Krisztián Lajos*, *Kun Kázmér*, *Liptény Artúr* né, *özv. Maár Gyuláné*, *Maár Gyula*, *Maár Lajos*, *Majáros József* dr., *Makó Kléger Sándorné*, *Maltayovszky Jenő* dr., *Máriássy Béla* dr., *Meszleny Pál*, *Mesterházy István* dr., *Mofzes Andor* dr., vitéz *técsői Mórilt Kálmán*, *técsői Mórilt Kálmánné*, *csécsi Nagy Miklós* dr., *Nagy Vecei*, *Nádossy Kálmán*, *Nádossy Kálmánné*, *Negro Tibor*, *Ólomósy Dezso* dr., *Papp Endre* dr., *Pavlovszky Béla*, *Pétrecsés József*, *Pfeiffer Ferenc* dr., *Pfeiffer Ferencné*, *Philipp Korösi*, *Polyák Jenő*, vitéz *Poroszhelyi Károly*, *Pörnczi József*, *Presits Pál*, *Puch János*, *Puch József*, *Puhl Imre*, *Puhl József*, *Puhl Pál*, *Puskás Károly*, *Rau Márton*, *Rimely Endre*, *Rimler Károly*, *Roth Gyula*, *Sigray Béla* dr., *Simócius László*, *Simonfi Aurél* dr., *Skublies András*, *Skublies Andrásné*, *Sótonyi István*, *Stachó Jenő*, *Sulgyok Tivadár* dr., *Steber Antal*, *Süle Lajos*, *Schiffert István*, *Szählender Gyula*, *Szalay Dezso*, *Szász Imre*, *Szelényi Tamás*, *Szentioányi Béla*, *Szeőke Géza*, ifj. *Szeőke Péter*, *Szigeti Pál* dr., ifj. *Szigeti Pál* dr., *Szolnoky Dersó*, *Szontagh Antal* Pál, *Tarpay György*, *Tassonyi Ernő* dr., *Thüringer László*, *Till Imre*, vitéz *Torbágyi Tibor*, *Tóth Ferenc*, *Tóth Lajos*, vitéz *Tóthfaludy Aladár* dr., *Ujhelyi Tibor*, *Ujhelyi Tivadár*, *Várady Szabó János*, *Várady Szabó Jánosné*, *Várhegyi József*, *Vétek Frigyes*, *Virág József*, *Virány Egon* dr., *Vörösmarty Zoltán*, *Weegmann Erik*, *Wellmann György* dr., *Wimmer László*, *Zboray Ferenc* és *Zerkovits Ferenc*.

Az *OMGE* tisztikarából résztvevők: *Mulschenbacher Emil* dr. ügyvezető-igazgató, *Fabrics Endre* h. igazgató, *Konkoly Thege Sándor* dr., *Róthmeyer Imre*, *Rege Karoly* dr. és *Rédy Gyula* főtitkárok, *Mike János* főpénztáros, *Heródek Sándor* dr. és *Talgy Miklós* titkárok, *Horn Artúr* dr. fogalmazó és *Szent-Gály Faur Géza* dr. gyakornok.

Mind a vándorgyűlésen, mind a tanulmányi szemléken a felsoroltakon kívül Sopron és a szomszédos vármegyeiből még igen sok földirtókos és kisebb gazda vett részt, akiknek a nevet feljegyezni nem sikerült.

Tanulmányi szemle Rábacsanak, Szany és Páli községekben, valamint a győri római katolikus püspökség szanyi gazdaságában.

Június 16-án az *OMGE* rendezésében a Köztelek szék-háza elől indított három kényelmes gyorsjáratú autóbusszon, valamint egy Győrből csatlakozott autóbusszon és mintegy 30-35 autón az ország minden részéből érkezett társaság gyűlt össze a sopronmegyei Rábacsanak község határában fekvő községi legelőn, hogy a tanulmányi szemlék első célpontjában ennek a több évtizedes múltú, neves szarvasmarhatenyésztő községnek mai szarvasmarhaállományát és tenyésztő tevékenységének eredményeit megtekintse. Sopronvármegye részéről *Czillingner József* dr. alispán, *Kaprinay Károly* dr. járási főszolgabíró, *Stipos Gábor* és *Sperlagh Elemér* m. kir. gazdasági felügyelők fogadták az érkezőket. A község lakossága nevében a kistenyésztőket lelkesen irányító *Hornváth János* plébános üdvözölte a vendégeket, hangoztatva, hogy nagy kitüntetésnek tekintik a kitűnő szakemberekből álló társaság látogatását. Az üdvözlésért *Mesterházy Ernő* dr. szakosztályi elnök mondott köszönetet, elismeréssel méltatva a község tenyésztő munkásságát. A szemle alkalmával szakszerűen csoportosítva bemutatott pirostarka és teliver szimmentáli tehén-, üsző- és növendék-bika állomány szép kiegyenlítetttségével, jó fajta- és tejelőjellegével általános elismerést váltott ki. A növendékállomány gondos felnevelésről tanuskodott és így remélhető, hogy a községi társaság rövidesen az eddiginél tömegesebbé és fejlettebbé válik. Bemutatásra került a község *Nonius* állományára és mangalica kondája is.

Innen a társaság a győri püspökség szanyi gazdaságának a *Jánosmajorban* elhelyezett állatállományára megtekintésre ment tovább. A gazdaság részéről *Tóth Ferenc* dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, jószágkormányzó és vitéz *Hornváth László* főintéző fogadták a társaságot és adták meg az egész szemle során a kért felvilágosításokat. Az itt elhelyezett hazai pirostarka tehénésztő jó fajtajellegével és tejelőkenyességgel tűnik ki. Úgy az itteni, mint a gazdaság többi tehénésztőiben is állandóan importált teliver szimmentáli bikákat használnak az állomány nemesítésére. Nagy tetszést keltett az itt bemutatott „Beatus” törzsbika, a nagyhirű „General”-nak főttestvére erőteljes szervezetével és kitűnő csontozatával. A szemle után a jószágkormányzóság tízóraival vendégelte meg a társaságot.

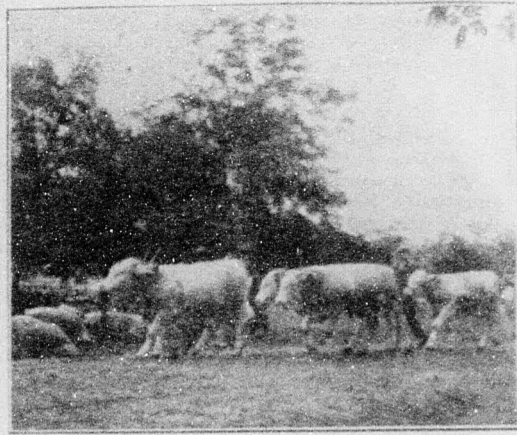
Innen *Belmajorba* menve, útközben bemutatták *Szany* község törzskönyvelt *Nonius* állományát és a községi tehén-csordát. A községben fedeztetési állomás van állami ménekekkel. A *Nonius*-fajta az itteni nehéz műveltetű rábaközi agyafalajokon jól bevált és messze vidékre elviszik a vásárokról. Legjobb vevők a magyar honvéd és a külföldi lovató-bizottságok, amelyek gyakran a kiváló tenyészanyagot is megveszik, nagy kárára a tenyésztésnek. *Szany* községben ezidő szerint 260 anyakacsa és 4 törzsmén van. A bemutatott anyag jó mozgásával tetszést aratott, szembeötlően finomabb szervezetű, mint az alföldi köztenyésztés *Nonius* loval.

A püspöki gazdaság *Belmajorjában* először a hidegvérű igazállományt fogatokban, valamint egy importált ardenai mént mutattak be. Nagy tetszést arattak a golyócsapágyas, gumifümlős kerekű tejszállító kocskák, amelyek a nehéz talajokon és útvíznyomok között is könnyen vontathatók.

Ezután a társaság általános érdeklődés mellett a gazdaság 1924-ben létesített emmentáli sajtüzemét tekintette meg, amely az állandóan kb 200 drb-ból álló tehénésztő tejtő dolgozza fel. Ez az egyetlen üzem az országban, amely emmentáli sajtját államilag gümőkörmentesnek nyilvánított tejéből állítja elő és ezt Budapesten közvetlenül saját üzletében értékesíti. Az üzem és a sajterlelő pinécek mintszerűen vannak felszerelve, ennek tulajdonítható, hogy az itt készült emmentáli sajt kitűnő ízű, amiről a látogatók kóstoló útján győződtek meg. Az ebben a majorban elhelyezett pirostarka tehénésztő állományát a legelőn mutatták be. A mely, tömeges törzsu, jó tejelőjellegű és nagy tejelő tehénállomány kiegyenlítetttségét bizonyítva erősen fogja fokozni az importált nemes, erőteljes, szilárd csontozatú mély és kitűnő faralakulást, A-I külemi osztályzatú „Faust” törzsbika. Ugyanebben a

majorban a gazdaság által nevelt yorkshire hízóállományát is bemutatták, valamint *Szany* község jó csontozatú *Nonius* törzsméneit is itt vezették elő.

Miklóspusztán a gazdaság növendék marha állományát, a növendék bikákat igában előhajtva mutatták be. Itt van elhelyezve a gazdaság kitűnő hízóvének örvendő yorkshire

145. sz. kép. A bikák sétáltatása a győri püspökség szanyi gazdaságában *Miklóspusztán*, háttérben a yorkshire törzskocák. (Edner Jenő dr. felvétele.)

törzsalományára, két tenyészkan és 46 anyakoca. A kocáknál szembeötlő volt a hosszú törzs és a jól fejlett sonkarészek, emellett szaporosságuk és malacnevelő képességük is igen jó. A fiastató kutyákat egyenként jó malackifutókkal vannak felszerelve. A tenyészést Angliából importált 3 éves törzskanja: „Eerkswell Bredbury” az importált kancok közül az

147. sz. kép. A Páli községi állatbemutató színhelyének bejárata. (Horn Artúr dr. felvétele.)

egész országban talán a legelőnyösebben fejlődött, erőteljes szervezete, szilárd csontozata, igen jó fajtajellege és hosszú törzse általános elismeréssel találkozott. *Liliummajorban* a tehén- és az üszőállományt nyáron három oldalon nyitott istállóban helyezik el éjszakra, ez az edző tartás előnyösen mutatkozik az állomány egészséges, jó szervezetén. Itt is importált bika van, a jó csontozatú „Diagon”.

A szemle után a püspöki jószágkormányzóság ebéden látta vendégül a társaságot. *Tóth Ferenc* jószágkormányzó

149. sz. kép. *Pfeiffer Ferenc* dr. kincsépusztai teliver szimmentáli tehénésztőnek „Betyár A-I” külemi osztályzatú, 7 éves törzsbikája. Tenyészetté importált szülők után *Mosbacher Fulöp* szederkényi nagydíjas kistenyésztő. (Horn Artúr dr. felvétele.)

üdvözlő beszédében sajnálattal közölte, hogy a gazdaság földesura: a győri püspök súlyos betegsége miatt nem jelenhetett meg a szemle alkalmából. A látogatók nevében *Mesterházy Ernő* dr. szakosztályi elnök mondott köszönetet a tanulmányos bemutatóért és a vendéglátásért, elismerését nyilvánítva a korszerű gazdálkodásért. Javaslatára üdvözlő táviratot küldtek a győri püspöknek, mielőbbi felgyógyulást kívánva. A következő állomás *Páli* község volt. Itt a felvirágzó és zászlókkal díszített bejáratú községi vásártéren mutatták

be a község egész szarvasmarhaállományát, valamint a kiscsapatokat igen szép, erőteljesen fejlett, kiegyenlített hidegvérű lovakat fogatokban. *Mentes Mihály* községi jegyző üdvözölte a vendégeket, hangsúlyozva, hogy a község kistenyésztői az OMGE látogatását eredményes tenyésztő munkásságukhoz további buzdításnak tekintik. Majd egy kislány mezei virágokból font nagy csokrot nyújtott át *Mesterházy Ernő* dr. elnöknek, aki meleg szavakkal mondott köszönetet, elismerését tolmácsolva a község egész összegyűlt, lelkes lakosságának.

A bemutatott, mintegy 200 túlnyomórészt prostartka tehén- és hasonló számú növendékállomány finomabb szervezettű, jó fajta- és tejelőjellegű a felévszázados tenyésztő munkásság eredményeként. Okszerű és céltudatos tenyésztő munkásság még csak 12 éve folyik a községben. Ez az irányítás, valamint a község igen jó telivér törzsbikái reményt nyújtanak a további fejlődésre, különösen, ha a telnevelés terén a jövőben erőteljesebb kiválogatást végeznek. A jelenlegi községi bikaállományból egy eredeti importált, egy hasban importált, 4 pedig hazai kiváló telivér tenyésztettkből való. Különösen nagy áttűtő hatása volt a jelenleg is használatban lévő, kitűnő kondíciójú, igen nemes, erőteljes szerveztű, dongás törzsű, immár 8 éves „Tóni” importált bikának, amely kiváló átörökítő tulajdonsággal rendelkezik, utódai a községi növendékállományból szemmel láthatóan kiválóak. A szemle végén *Weilmann Oszkár* dr. szakosztályi társelnök meleg elismeréssel nyilatkozott az egybegyűlt kistenyésztők előtt szép tenyésztési eredményeikről, további eredményes munkásságra buzdítva őket. A község lakossága meleg ünneplésben részesítette a kiváló szakembert és lelkes hangulatban búcsúzott az OMGE tanulmányi társaságától.

Látogatás a Flandorffer testvérek, Pfeiffer Ferenc dr., valamint Skublies András és felesége gazdaságában.

A tanulmányi szemle következő célpontja három, a csepregi járásban fekvő, a budapesti mezőgazdasági kiállításokról régóta előnyösen ismert, fejlett állattenyésztést folytató gazdaságnak megtekintése volt. Párhuzamosan a Bük község mellett fekvő Gyertyánospusztai vezető út mellett elterülő változatos vidéken a tanulmányi társaság örömmel és elismeréssel látta, hogy a nagyobb és kisebb gazdaságokban egyaránt jó termés érkezik. Különösen feltűnő volt a kiterjedt sörarpa- és szántóföldi takarmánytermesztés.

Gyertyánospusztán Flandorffer Ignác, Pál és Róbert családjuk körében fogadták a látogatókat. A kúria mellett fekvő kertben és gazdasági udvarban mutatták be a gazdaság szimmentáli tehénállományát. A tehénésztés több, mint négy évtizedes multra tekint vissza, amennyiben az úgynevezett sopronmegyei tájfajtájú tehénállományt ettől az időtől kezdődően általában telivér szimmentáli bikákkal keresztelték. Utóbb már csak importált bikák vannak a tenyésztésben. A jelenlegi törzsbika a Pfeiffer-tenyésztőtől átvett és ott három évig használt, igen jól bevált „Leó”. A tehénállomány nagy része az eüt-törzskönyvbe van felvéve. A tehénállomány egyébként igen jó fajta- és tejelőjellegűvel, nemességével és tömeges szerveztével általános elismerést keltett. A látott igen jól fejlett, erőteljes eszontozatú bikaborjuk arra engednek következtetni, hogy a tenyésztés továbbra is szép eredményekkel fog szerepelni az országos kiállításokon.

Tetszéssel találkoztak a gazdaság hidegvérű igaslovai és a Pfeiffer-fajta sertésállomány is.

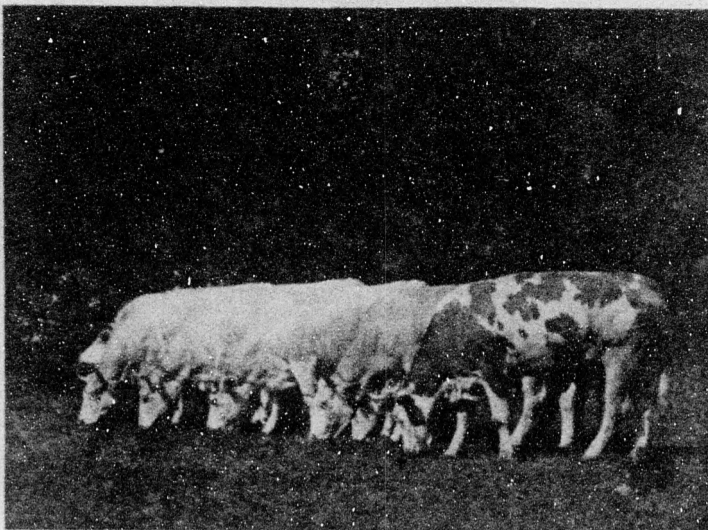
Rövid útszóna után a tanulmányi társaság a vendéglátókkal együtt *Pfeiffer Ferenc dr. kincsepusztai gazdaságába* ment tovább. Itt a tulajdonos igen szép kilitást nyújtó, magas domboldalon fekvő legelőjén mutatta be nagybíró telivér szimmentáli tehén- és növendékállományát, hízómarháit, hidegvérű kancáit és yorkshire sertésállományát. A gazdaság telivér szimmentáli tehénésztése az 1912/13. években Svájc-ból behozott tehénektől és üszöktől származik és több, mint egy évtizede egészen kiváló külümlő importált törzsbikákkal rendelkezik, így a legutóbb a Flandorffer-tenyésztés számára átengedett A-1/II. külümlő osztályzatú „Leó” után

152. sz. kép. *Somssich László* gróf, az OMGE elnöke, *Estherházy Pál* herceg és a tanulmányi társaság tagjai az *Estherházy* hitbizomány yorkshire törzskocáit szemlélik. (Ebner Jenő dr. felvétele.)

a tenyésztő esere útján megszerezte Csepreg községnek egyik A-1. külümlő osztályzatú „Betyár” nevű telivér szimmentáli törzsbikáját, amely után kitűnő utódok származtak. Ezt a bikát *Mosbacher Fülöp* szederkényi nagydíjas kistenyésztő tenyésztette és nevelte és ezidőszent is. 7 éves kora ellenére, kitűnő kondícióban van. Igen jó fajtajellege, finom, erőteljes

és tömeges szervezete, a nemes kis fejhez társuló hosszú törzs, széles hátvonal, kifogástalan farészlet és kitűnő eszontozat az arányosan rövid alszakarkai arra enged következtetni, hogy ez az állat ma az ország egyik legnagyobb tenyésztettkü törzsbikája (149. számú kép). A telivér szim-

150. sz. kép. Telivér szimmentáli tehén *Skublies András* tornápusztai gazdaságában.

mentáli tehénállomány kitűnő fejlettsége, jó fajtajellege és arányossága következtében szinte kivétel nélkül igen magas külümlő osztályzatú.

Nehezen búcsúzott a tanulmányi társaság a szép vidéktől és a kitűnő tenyésztőtől, de *Skublies András tornápusztai gazdaságában* is sok értékes látványt fogadta. Itt évszázados tölgyfák alatt elterülő szép gyepelgőn mutatták be a gaz-

151. sz. kép. Az OMGE tanulmányi társasága az *Estherházy* kastély előkertjében.

(Ebner Jenő dr. felvétele.)

daság sokoldalú állatállományát, elsősorban a 80 túlnyomórészt telivér szimmentáli, kisebb részben szimmentáli tehén és nagyszámú utódait, valamint a gazdaság 1933-ban importált A-1. osztályzatú, kitűnő kiegyenlítettéget örökítő, immár 7 éves „Siegert” törzsbikáját. E bika után ezidőig mintegy 300 ivadék származott, a jelenlegi tehénállományban 20, az üszök között 85 utóda van. A 97 pontos híres svájci *Heldnek* és *Hansnak* az unokája. Ez a tehénésztés ugyancsak négy-évtizedes múltú. A tehénállomány szépen kiegyenlített, finomabb szerveztű és igen jól tejelő egyedekből áll, az üszőállomány is jó fajtajellegevel és kiegyenlítetttségével nagy tetszést aratott. A társaság érdeklődéssel szemlélte meg a nagytestű *Jésügygyapjas merino törzshajászatot* is, amely közel egy évszázados multra tekint vissza a család tulajdonában. A *mangalica sertés* tenyésztés ugyancsak három évtizede áll fenn. 50 anyasertés van, amelyek jó fajtajellegűek, hosszú törzsűek, erőteljes eszontozatúak, szaporaságuk és malacnevelő képességük elismeréseméltó. A hidegvérű, muraközi-beiga keresztetű igaslovakat szekerbe fogva, ügtesben mutatták be, kitértő jó mozgásukkal nagy tetszést arattak. A hidegvérű tenyésztés 40 év óta törzskönyvbe van, azóta a kancák saját nevelésűek. A gazdaság kisebb kertben magas félév tenyésztéssel is foglalkozik 10 kancá után. A kancacsikókat saját szükségletre nevelik fel, a herélteteket a katonaság veszi meg.

A szemle végén a résztvevők megtekintették a *Bauer-Skublies nemesített sörarpatáblákat* és tenyészkeretét. E nemesített sörarpa fehérjetartalma 10,68-10,9% között ingadozik, hektolitersúlya 67,7-67,9 kg, 1000 szem súlya 38,7-38,9 g, átlagtermése 15 gazdaságban 15 q. Ezután *Skublies András* és felesége az egész kiránduló társaságot megvendégelte. Kellemes hangulatban eltelt két óra után a társaság kocsiakra ült és Sopronba ment, ahol az éjszakát töltötte.

Az Estherházy hercegi hitbizományi sopronmegyei gazdaságának megtekintése.

A tanulmányi szemlé második napján, szombaton reggel a társaság Sopronból *Estherháza* ment *Szolnoky Dezső* m. kir. gazdasági főtanácsos, hitbizományi központi igazgató, *Baranyovits Rezső* hercegi gazdasági tanácsos és a hitbizományi tisztikar vezetésével. *Estherháza* a kastélyban fogadta az OMGE kiránduló társaságát a hitbizomány tulajdonosa,

Estherházy Pál herceg dr. és innen kezdve végig részt vett a hitbizományi gazdaságokban tartott szemléken.

A társaság először a *Mória Terézia* korabeli barokk stílusban épült hatalmas hercegi kastélyt és a benne elhelyezett műértékeket tekintette meg szakszerű magyarázatok kíséretében.

Ezután az *Estherházyi növénynevelő üzem* mutatták be a tanulmányi társaságnak. Ez a nagyüzemi üzem három évtizede behatóan foglalkozik elsősorban búza, takarmányrépa, kukorica, repec, mák, valamint lucerna és kender nemesítésével. *Dworak Károly* hercegi tisztartó, a növénynevelő üzem vezetője tartott előadást az intézmény módszeréről, amely a pedigreg-tenyésztésen alapul. Az alapanyag óshonos tájfajta vagy keresztetés. A hangsúly mindig az utód-nemzedékek vizsgálatán van, ennek viszont a szakszerű szántóföldi kísérlet a legfőbb támasza. A minőségi vizsgálatok eredményeire az üzem nagy súlyt vet és azokat részben maga végzi, részben állami szakintézetekkel végezteti. Ezután *Dworak Károly* vezetésével a társaság behatóan megtekintette a tenyészkeretét, amelyben különösen az *Estherházyi zartokú kék mák-, a lófogu kukorica-, a zab-, arpa- és répatenyésztő* részek, valamint a dugványozott lucerna és a nemesített kendertörzsek fejlődési erénye váltott ki nagy elismerést. Ezután a növénynevelő múzeumban elhelyezett mag-, káposz- és egyéb nemesített terménygyűjteményeket tekintette meg a társaság. A múzeumban van elhelyezve a hitbizomány „*Dáma*” nevű világrekorder napifejű tehenének csontváza is.

A szemle befejezése után a 81 holdas hercegi varkertészetet mutatták be. A törzsgyümölcsösben különösen nagyértékű 140 körtefajta, azok közül 80 almafajta van; ezek tökéletes szaporító anyaggal látnak el széles vidékeket. Nagyban termel a kertészet szamócát és malnát, valamint nemesített dióoltványokat. A szemle befejeztével *Estherházy Pál* herceg reggelivel vendégelte meg a társaságot.

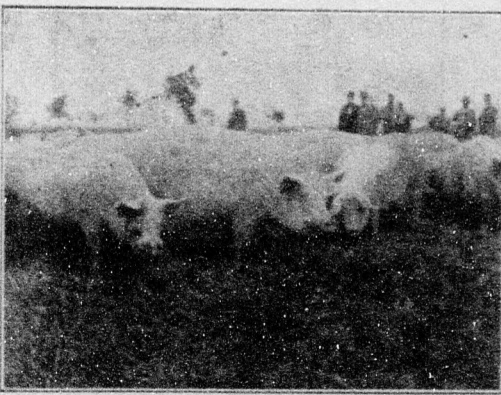
Innen továbbmenve, a társaságnak rendkívül érdekes élményben volt része. Útközben ugyanis a honvédségnek a hitbizomány területén gyakorlatozó légvédelmi ütegeit is bemutatják és a tisztek szakszerű magyarázatot nyújtottak a korszerű légvédelmi leghatásosabb eszközökről, a magyar találmányú löképelemző készülékről.

A mexikói gazdaságba menet közben, a nyaraló feketebokori gazdaságon áthaladva, a védőtöltés mellett elterülő legelő-kön a mexikói magyar gulya, angol félvér ménes, a tarka fűzőgulya, valamint az itteni juhnyáj volt látható. A Fertő eszortna hídjánál *Szolnoky Dezső* hercegi központi igazgató érdekes előadásban ismertette a hitbizománynak a Fertőt szabályozó és a Hanságot telkesítő felévszázados, nagy áldozatokkal járó munkásságát, amelynek eredményeként sok tízezer holdat sikerült az őstermesztőtől a mezőgazdasági kultúra számára meghódítani. Ennek a vidéknek a domborzati és vízrajzi helyzete a mezőgazdasági termelés fenntartása érdekében csak egységes kezelés mellett biztosítható a jövőben is.

A mexikói gazdaságnak újszólván egész területe azelőtt Fertőfennék volt, ezért a termőtalaj létesítése és fenntartása különleges, költséges munkálatokat tett szükségessé.

A mexikói magyar törzsgulya hatalmas rámájú, nagyon jó fajtajellegű tehénből áll. Az itt elhelyezett nagybíró yorkshire tenyésztés keletkezését és tenyészirányát *Baranyovits Rezső* gazdasági tanácsos ismertette, majd *enesei Dorner Béla*, a Hüssertestenyésztők Országos Egyesületének elnöke mutatott rá arra, hogy a hitbizományi törzstenyésztésnek milyen nagy jelentősége volt a hazai hüssertestenyésztés elterjedésére és felvirágoztatására terén. A 60 anyakocából álló törzsalomány jó fajtajellege, kis feje, feltűnően hosszú törzse, nagy szaporasága, jó malacnevelő képessége és kedvező takarmányértékessége általános elismeréssel találkozott. Az állomány nagyrésze az Angliából importált, ideális külümlő és nagy teljesítményű „*Ada*” kocától származik. A ciszerben berendezett, az egészséges fejlődést biztosító sertésszállásokon is érdeklődéssel szemléltek meg a látogatók. A törzskanok közül különösen „*Macheth*” importált kan tetszett. A hízókot ezidőszent 180 kg súlyban értékesítik.

Tőzeggyármajorkban a legutóbb épült mintaszertű majort mutatták be a tanulmányi társaságnak, valamint az itt elhelye-

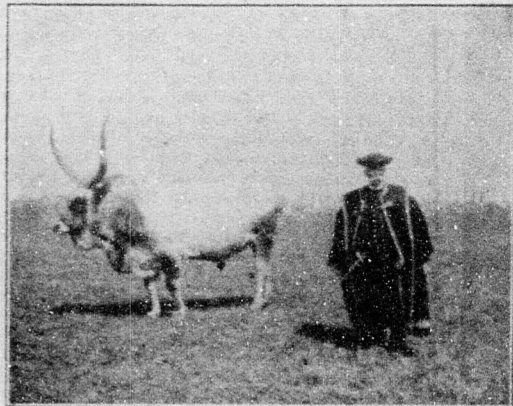

153. sz. kép. Az *Estherházy* hitbizományi mexikópusztai gazdaságának yorkshire törzskocáit. (Ebner Jenő dr. felvétele.)

lyezett feketetarka lapálytehenésztet. Ez eredetileg freiburgi fajtájú volt, amelyet importált keletfriz tehénekkel szaporítottak és közel másfél évtizede importált keletfriz bikákat és ezek utódait használják a tenyésztésben. A tehének tömeges, erőteljes szerveztűek. A tehénésztés több évi átlagfejése 4300 liter körül van. A tehénésztésben néhány lapály és magyar fajta keresztetésű tehén is van, amelyeket nagy tejelőképességük miatt kedvelnek és tartanak. A tőzeggyári gazdaság teljes egészében a Hanságból telkesített, lazaságánál fogva

könnyű művelésű, de szélkárosodásra hajlamos. A társaság nagyon jól fejlett lucerna- és cukorrépa-, valamint fonállen- és maglentiáblákat talált. A hitbizomány meglehetősen kiterjedten termeszt a tavaszi Garnet-búzát, amely különösen a szomszédos németországi területeken igen keresett és jó árat fizetnek érte.

Az út a földvári gazdaságon és a kitűnő vadászterületű, szép Egererdőn keresztül vezetett tovább. Útközben bemutatták a Répce-parton az öntözési hálózatot és az öntöző fizemet.

154. sz. kép. Magyar törzsbika az Esterházy hitbizomány magyar törzsgulyájában.

A kapuvári gazdaság Kistölgyfajmájában elsősorban a hatalmas méretű, a korszerű kívánalmaknak megfelelően berendezett tehénistálló és a padlástérben elhelyezett nagy befogadóképességű magtár- és takarmánkamra vonja a figyelmet magára. Ezt a nagy épületet a hansági talajviszonyokra való tekintettel egészen különleges eljárással kellett megépíteni. Az istállóban mutatták be a hitbizomány 150 darabos pirostarka tehénészeteit, amelynek az elmúlt években elért kimagasló eredményei, különösen a „Dama 171” tehén világrekord napi tejhozama százkörökben különbözik is nagy feltűnést keltett (1935-ben 358 nap alatt tejhozama 18,962 kg tej és 670 kg tejsír volt, 70-1 kg legnagyobb napi fejesi eredményei). Ebben a tehénészetben a mult esztendői száj- és körömfájás nagy pusztításokat végzett, az állomány 23%-a elpusztult és a megmaradtak kondíciója, valamint tejeleése is erősen leromlott. Ennek ellenére is a társaság igen jó benyomást nyert az erőteljes szervező, jól összeválogatott nemes anyagból, amelyből a Svájból importált „Sultan” törzsbika utódai nagy egyöntetűséggel és nemességükkel, „Regent” utódai jó küllemükkel, míg „Inka” utódai nő tejhozamukkal válnak ki. Érdeklődést keltett „Dama” két lánya, továbbá a nagy tartós teljesítményű „Füge” és a mult esztendőben kimagaslóan bőven tejelő „Céda” tehén. A telivér törzsbikák közül „Krone”-nak hatalmas szervezete, „Magna”-nak pedig finom tejelő jellege érdemel elismerést. A tehénészet legnagyobb évi átlagos tejhozama 5220 kg volt. A tehénészetben Borbeck Andor gazdaságvezető tisztartó adta meg a kért felvilágosításokat.

Tetszéssel találkozott a gazdaság yorkshire tenyésztőállománya és a kifutókkal ellátott sertésistálló is. A magyar tehén- és őszögulyában nagy számmal lehet látni mely, tömeges törzsi egyedeket. A gulyában az egri lókáptalantól származó nagyon jó magyar törzsbika (154. számú kép) és egy marmanne bika van, amelynek utódai sokat ígérnek. A hercegi magyar gulya Mezőhegyesen és Pöböskén vásárolt magyar tehénből és őszökből létesült 40 éve. Ez az állomány az idők folyamán jelentősen elszaporodott és most a kapuvári, mexikói és somogyiszentpáli gulyákban együtt 1020 állat van, ezek között 320 tehén. A gulya, amely ajkavésőbb értékes

157. sz. kép. Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Nagycenk község bíráival. (Szent-Gály Faur Géza dr. felvétele.)

lápós réteket legeli, elsősorban a saját gazdaságok részére nevel tinókat. Teljesen ridegen tartják a gulyát.

A gazdaságban létesített kender- és lenkikészítő telep bemutatása került ezután sorra, Hajnóczy Ferenc telepvezető szakszerű magyarázatával.

Öntésmajorban a mesterségesen öntözött legelén külön nyájakra csoportosítva faj, fajta, nem és kor szerint egymás után vonnatták fel a nagyletszámú nyájukat. Elsősorban a nagyon értékes telivér szimmentáli törzsalomány és a pirostarka tehén arattak nagy tetszést. Az öntésmajori tenyésztetben szintén sok kiválóan tejelő tehenet (Bella,

Basa, stb.) neveltek. A száj- és körömfájás ebben a tenyésztetben még a kistölgyfalut is nagyobb pusztításokat végzett, arányában elpusztult 4 törzsbika és 37 tehén úgy, hogy a telivér állomány ezidőszertől mindössze 18 tehénből áll. Ezek nemes küllemükkel, az 1922 óta telivér bikák után nevelt pirostarka tehén pedig mely, tömeges törzsekkel, kifejezett nemi jelegükkel és nemességükkel keltettek elismerést. A tenyésztet saját nevelésű törzsbikái közül „Nóra” igen jó leszármazású, „Rose”-nak finomsága szembeötlő. A növénydek bikákon szemmel látható a gondos nevelés és a bőséges takarmányozás. Az ősző- és a borjúállomány a törzsalomány-nak megfelelően nemes, kiegyenlített küllemű.

A szarvasmarhák után a fésűgyapjas merinó törzshúszatot és növénydekbirkállományt mutatták be. Az öntési törzsalományt a hercegi gazdaságok juhászataiból kiválogatott egyedekből létesítették, ezidőszertől az állomány 200 anyja és 5 kos. Időnkint jeles németországi tenyészetekből importálnak kosokat. A törzsjárában az anyák évi tejhozama 80-100 kg, nyírósúlyuk 5-6 kg, a 7 cm-es gyapjú A-A/AA finomságú, a kosok nyírósúlya 7-10 kg, gyapjú 7-8 cm-es. Ez a törzstenyésztet látja el a hitbizományi gazdaságok koszákségletét, azonkívül évenként mintegy 30 tenyészkest elküldnek. A szemle végén az angol felivér, Nonius és hidegvérű csikókból álló műsért hajtottak elő és elvonultak a magyar igazságtörvénnyel szembeállított Károly gazdaságvezető tisztartó rendezte és adta meg a szükséges magyarázatokat.

A bemutató után Esterházy Pál herceg a kiránduló társaságot Kapuvárra a régi középkori hercegi vár kertjében látta ebédre vendégül. Ennek során a herceg a következő általános tetszéssel fogadott szavakkal üdvözölte vendégeit:

„Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy örömmel kívánok kifejezést adni akkor, amikor Magyarország legtekintélyesebb gazdasági egyesületének tagjait köszönhetem kedves vendégeim gyanánt.

Az OMGE célkitűzéseit, a magyar gazdaságszadalmi érdekeiért folytatott nemes munkásságát nem kívánom most méltatni. De viszont nem mellőzhetem hallgatással,

156. sz. kép. A vándorgyűlés résztvevői Nagycenkben, a Szechenyi-család sírholtjánál.

(Szent-Gály Faur Géza dr. felvétele.)

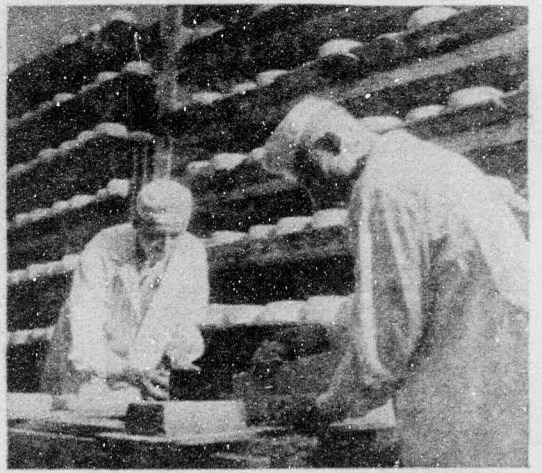
hogy a nagy multú s Hazánk jövőjének kialakulásában is nagy szerepet bíró Egyesület jelenleg is hivatása magaslatain áll. Közönbetű ez pedig elsősorban kiváló elnökeinek, Somssich László gróf őccellenájának, aki rendkívüli időkben is nagy sikerrel, hőles tapintattal és nem lankadó buzgalommal vezet és képviseli egyesületünket.

Szívből kívánom tehát, hogy a Mindehható áldása legyen az ő munkás életén s az Isten kegyelme kísérje az OMGE nemes törekvéseit.”

Somssich László gróf válaszában meleg köszönetet mondott a személyét ért üdvözlésért, valamint azért a meleg fogadtatásért és vendéglátásért, amellyel Esterházy herceg az OMGE társaságát fogadta. A kitűnő szakemberekből álló tanulmányi társaság elismeréssel és örömmel állapította meg, hogy a hitbizományi gazdaságokban olyan magas színvonalú termelési munka folyik, amely méltó a jól kezelt magyar nagybirtokok hírnevéhez és példás választ ad a nagybirtokok ellen bizonyos oldalról folytatott megdöntő támadásokra. A szemle igazolta, hogy arra a nagybirtokra, amely úgy tölti be hivatását, mint a hercegi hitbizomány, szükség van termelési, szociális és nemzeti szempontból egyaránt. Maga is azt vallja, hogy csak a hivatással betöltő nagybirtok fenntartása szükséges, összhangban a termelési, fogyasztási és szociális érdekekkel. A mezőgazdasági termelés és állattenyésztés terén a hitbizományi gazdaságokban a legutóbbi látogatás óta eltelt 12 év alatt orvendetesen nagyarányú fejlődés állapítható meg, ami egyaránt érdeme a tulajdonos nagy áldozatkészségének és a tisztikar hivatottságának. Somssich gróf végül még egyszer köszönetet mondott a meleg fogadtatásért Esterházy hercegnek, a mezőgazdasági haladás lelkes támogatójának és munkásának.

A nagy helyesléssel fogadott elnöki beszéd után Baranyóvits Rezső hercegi gazdasági tanácsos nyújtott értékes tájékoztatást a nagy kiterjedésű hercegi gazdaságok helyzetéről és üzemi viszonyairól. A most házi kezelésben álló hercegi hitbizományi és álló gazdaságok összes területe 53,564 kat. hold, ebből szántó 30,697 hold, tehát az összes területnek 56%-a, szőlő Badacsonyban 124 hold, terméketlen 3525 hold, a többi rét, legelő, nádas. Ez a terület 22 önálló mezőgazdasági üzemre és 1 önálló szőlészeti üzemre tagozódik. A magyarországi szántóföldi területek kihasználása, illetve az azokon folytatott termelés a haszonnövények csoportosítása szerint következő arányban oszlik meg: kalászos 49-5%, káposzta 26-9%, takarmány 21-4%, ipari növény 11-2%. A termelés százalékos megoszlása tehát határozottan belterjes jellegű.

A talajmunkákat majdnem teljes mértékben gépi erővel végzik a gazdaságok. Van a gazdaságoknak összesen 11 gőzeke készletük és 43 darab traktorjuk. A gőzekék végzik: a kiterjedt szőlőműveléseket és talajrigolozást a hansági területeken, azonkívül tartóterést kultivátorral. A traktorok a tartóterést társasbörönnyel és sekélyjáratú ekékkel, továbbá a keverőszántást és vetőszántásokat végzik. Ugyancsak a

155. sz. kép. A csermajori m. kir. mezőgazdasági-tejipari szakiskola hallgatói munka közben a sajtérielő pincében.

traktorok végzik legnagyobb részt a vetés előtti talajsimítást és boronálásokat is. A 10-20 cm mélységű szántást legjobban és legolcsóbban a traktor végzi, költségen utána a gőzeke szántás következik a legdrágább a fogatos szántás. 20 cm-nél mélyebbi szántás, különösen nyirkos talajon legolcsóbb a gőzekével és csak utána következnek a traktorszántás költségein. Ebben a munkában tehát a gőzeke még mindig olcsóbb. De a költség tekintetében itt is versenyez már a hernyótalpas traktor a gőzekészítési költséggel.

A 21-4% takarmányterületből 12-2% lucerna és lőhere, amely a tehénészetnek, valamint a hizomárha takarmányozásának az alapja. A fehérjét lehetetlen lucerna és lőhere etetéssel igyekeznek biztosítani.

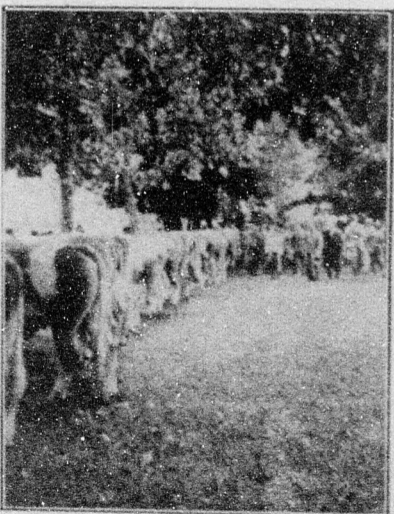
A szántóföldből 1 szomszóló 2-7 hold esik, így egy-egy nagyobb területen a rendes istállótrágyázás biztosítva van.

A gazdaságok állatállománya: 1561 lo, ebből 370 különböző korú csikó, a többi használati lo; 879 igazságtör, majdnem tisztán sajátnevelésű magyarokör. Ezek főleg a takarmányozást, különféle betakarítást és kisebb mértékben könnyű talajmunkát végeznek. A teljes tehénállomány 1650 darab, hizomárha 1419, különböző korú növénydekmárha 1687, a magyar gulyaállomány teljes létszáma 1043 darab. A teljes juhállomány 11,895 darab, amely állomány, a gyulakeszi 1020 darab posztógyapjas kivételével, mind fésűgyapjas.

A teljes sertésállomány 12,440 darab. A sopronmegyei gazdaságokban kizáróan húsertésenyésztés van, a telvadász zalamegyei gazdaságokban kizáróan mangalic tenyésztés. A biztosított forgalom évenként kb. 6000 húsertés és 4000 kihízalt mangalica sertés.

A tehénészetnek napi átlagos összes termelése 16,000 liter, ebből az áldomantól gazdaságok teje napi kb. 6000 liter, ezt az OMTK-nak szállítják, a sopronmegyei átlagos napi termelés 8000 liter, amelyet teljes egészében az emmentáli sajtüzembe szállítanak feldolgozásra és kb. 2000 liter helyi pleockra kerül, illetve munkások és gyermekek felnevelésére szolgál.

Gyakorlati meghatározással a gazdálkodásnak átlagos kat. holdanként 11 q búzérték részével kell számolnia, beleértve természetesen minden néven nevezendő terményt. Ezenfelül van a közteher, amely Sopron megyében szántóföldi holdanként 31-28 pengő.

158. sz. kép. A tanulmányi társaság a nagycenkí kiscsázdák hízótt marháit szemléli. (Szent-Gály Faur Géza dr. felvétele.)

A gazdaságok kizáróan saját nemesítésű repce-, mák-, takarmányrépa- és zabtermesztést folytatnak, mert ezek a fajták legjobban beváltak. Tekintettel arra, hogy sok növény-nemesítő üzem működik Magyarországon, amelyek elsősorban gabonafélékkel foglalkoznak, az eszterházi növény-nemesítő üzem a felsoroltakon kívül elsősorban nagy szénahozamú és gyorsfejlődésű lucerna nemesítését tűzte ki célul. Ez komolyan foglalkozik az eszterházi kukorica és kender további nemesítésével is.

Az előadás után a társaság a hitbizomány utolsó megtekintésével is.

tendő gazdálkodásról szóló sajtóanyagok kizáróan a hercegi gazdaságok munkájának elismerését. Az üdvözlés Pál

159. sz. kép. Kiskapuvári tenyésztehenek.

megtekintés. A körvonalas hercegi gazdaságokból központi igazgatású Baranyóvits Gusztáv József, Jászai Gusztáv György és Gócsy ellenőrzés alatt.

A második nap Esterházy Pál kir. mezőgazdasági- és tejipari szakiskola látogatásán volt a társaság hercegi alapítványi központi igazgatású Baranyóvits Gusztáv József, Jászai Gusztáv György és Gócsy ellenőrzés alatt.

Az érkező vezetésevel. Először a szomszóló mezőgazdasági- és tejipari szakiskola látogatásán volt a társaság hercegi alapítványi központi igazgatású Baranyóvits Gusztáv József, Jászai Gusztáv György és Gócsy ellenőrzés alatt.

Vasárnap után a társaság gyűlésen Mezőgazdasági- és tejipari szakiskola látogatásán volt a társaság hercegi alapítványi központi igazgatású Baranyóvits Gusztáv József, Jászai Gusztáv György és Gócsy ellenőrzés alatt.

tendő gazdaságába, Endrédújmajorba ment, ahol előbb a yorkshire sajtállományt, majd az 1930-ban épült nagy emmentáli sajtüzemet tekintette meg. Itt a saját tejgazdaságok tejből kizáróan emmentáli sajtot gyártanak, svájci módon. Az üzem berendezése napi 10,000 liter tej feldolgozására alkalmas. A munka közben bemutatott üzem, valamint a legkötőbb svájci emmentálival azonos finomságú sajtok egyaránt elismerést kaptak.

Az üzem megtekintése után a társaság búcsút vett Esterházy Pál hercegtől és a hitbizományi uradalomtól, amelynek

159. sz. kép. A tanulmányi társaság a petőházi és nagyecskői cukorgyárak Rt. peresztyei bér gazdaságának nemesített áraptenyészterjében. (Szent-György Faur Géza dr. felvétele.)

megtekintése nagyon sok hasznos tanulsággal szolgált. A közvetlen tapasztalatokat értékesen gyarapították a hercegi tisztikar részéről nyújtott felvilágosítások. A hercegi tisztikarból a társaság tájékoztatásában Szolnoky Dezső központi igazgató, Horváth Gábor dr. hercegi tanácsos, Baranyócs Rezső hercegi gazdasági tanácsos és Köllér Gusztáv jószágfelügyelő vezetésével közreműködtek Borhegyi Andor, Jerney Viktor, Gnál László, Hajner Zoltán, Lales József, Dvorák Károly, Mátyás Gyula, Rintler Károly és Tarpay György tisztartók, illetve intézők és Gasztonyi Géza ellenőr.

Látogatás a esermajori m. kir. mezőgazdasági és a mezőgazdasági tejipari szakiskolában.

A második nap utolsó állomása a esermajori herceg Esterházy Miklós-féle m. kir. mezőgazdasági szakiskola és a m. kir. mezőgazdasági tejipari szakiskola volt. A szakiskolát 200 kat. hokinak gazdasági iskolai tanulmányi célra való adományozásával 1920-ban nénel Esterházy Miklós herceg alapította és ez az alapítványi birtok 1922-bea 376 kat. hold földreformterülettel bővült. Az átvetelt követő években egymás után épültek fel a követelményeknek mindenféle tekintetben megfelelő, bemutató oktatás számára kiválóan célszerű istállók és egyéb gazdasági épületek. 1920-ban épült fel az iskolaépület és a tanulók elhelyezésére szolgáló épület. Fokozatosan idehelyezték át az alsó- és középfokú összes tejipari szakintézményeket úgy, hogy a tejgazdasági szakoktatás ma itt van központossá. A két éves tejipari szakiskolai oktatáson kívül, amelyen vajmestereket és sajtmesteregeket képeznek ki, külön tanfolyam van a magasabb képesítésű sajtmesterei fokozat eléréséhez céljából, ezenkívül évente mintegy 5-6000 kistejiparost képeznek ki az iskolában kistejgyűjtő, fölözőmesterei és túrógyártó tanfolyamokon.

Az érkező tanulmányi társaságot Gábor Dénes dr. igazgató vezetésével a tanári kar tagjai fogadták és kálauzolták. Először a szakiskola növendékeinek levele szakasza végzett nagy tetszéssel fogadott rend- és harcászati gyakorlatokat. Majd az iskola barneveidit fajtával nemesített tyúkfarmját, ezután a példászerűen karban tartott istállóiban a pirostarka nagyfejű teheneiket mutatták be, amelyekhez importált telivér szimmentáli bika van beosztva. A tehénészet alapanyaga a magyaróvári gazdasági akadémia tehénészetéből származik. Az iskola yorkshire sertésenyésztésének alapanyaga még a sárvári tejipari szakiskolából került át Csermajorba. Az állomány az 50 éves tenyésztő tevékenység hatására kiváló termelőképességű és a betegségekkel szemben feltűnően nagy az ellenálló képessége. Az állomány vérfriessége a közelmúltban a visszacsatolt fejedelmi területről szereztek be hasonló jó képességgel rendelkező tenyészanyagot. A jügmolya-, túró és sajt készítés elsajátíthatása érdekében az iskola juhászata friz-racka keresztelésű, bőven tejelő egyedekből áll. A gazdaság igásmunkái elvégzésére az iskola hidegverű és Nonius loállományal rendelkezik.

A vaj- és sajtüzem korszerű berendezését, a sajtterelő pincét, valamint az elméleti oktatást kiegészítő gyakorlatok céljára szolgáló laboratóriumot Dobai Gyula m. kir. gazdasági tanár mutatta be, részletesen ismertetve az iskola célkitűzést és oktatási módszerét.

Ezzel a szemlével a második nap gazdag programja is befejeződött és a tanulmányi társaság ismét Sopronba tért vissza éjszakára.

A vándorgyűlés.

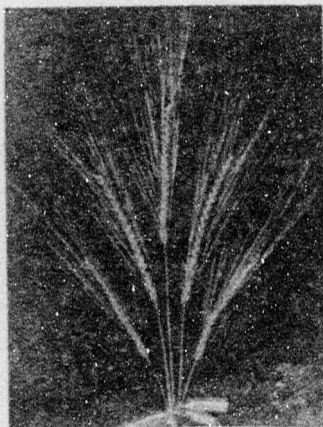
Vasárnap Sopron város nevezetességeinek megtekintése után a társaság a megyeháza nagyterembe vonult. A vándorgyűlésen Mesterházy Ernő dr. felsőházi tag, földbírtokos, az állattenyésztési szakosztály elnöke elnökelt. A gyűlésen részt vettek Somssich László gróf m. kir. titkos tanácsos, az OMGE elnöke, a földművelésügyi miniszter képviselőjében Lenek Jenő dr. miniszteri tanácsos, Höggyész Pál főispán, Czillinger József dr. alispán, szentmártoni Radó Lajos, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke, a közhivatalok vezetői, a tanulmányi szemlék résztvevői és igen sok vendég.

A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület, valamint a megyebeli gazdaközösség nevében Esterházy László herceg

elnök melegen üdvözölte Somssich László grófot, a gazdaság-érdekek bátor harcosát és örömeinek adott kifejezést afőött, hogy az OMGE ezévi vándorgyűlését Sopron vármegyében rendezte meg. A megye gazdaságadalmi részéről megnyilvánult meleg fogadtatás és vendégszeretet bizonyítja legjobban, hogy mennyire örül a vármegye gazdaságadalmi a megfizető látogatásnak. Reméli, hogy a vándorgyűlés résztvevői Sopron vármegye magas színvonalú mezőgazdasági kultúrájának tanulmányozása során sok érdekes látványt láthatnak.

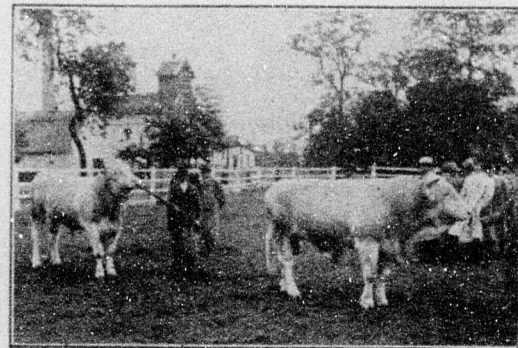
Mesterházy Ernő dr., az OMGE állattenyésztési szakosztályának elnöke meleg szavakkal emlékezett meg a Kormányzó úr Öfömméltósága születésnapjáról, akinek a vándorgyűlés ebből az alkalomból hódoló tavrátot küldött. Ezután melegen üdvözölte Somssich László grófot, az OMGE elnökét, aki nagyarányú elfoglaltsága ellenére is résztvesz a vándorgyűlésen, egyben kérve őt, hogy ezt a kedves szokását a jövőben is tartsa meg. Melegen üdvözölte továbbá a földművelésügyi minisztérium képviselőjében megjelent Lenek Jenő dr. miniszteri tanácsost, a gazdaságadalmi testületek megjelent vezetőit és a köztestületek és különböző intézmények kiküldöttéit. Az OMGE minden megrendezéssel állattenyésztési vándorgyűlést — folytatta ezután — abból a célból, hogy a haladni vágyó gazdaságadalmi ország különböző megyéinek gazdasági kultúráját megismertesse. Az idén Sopron vármegyére esett a választás. Nagy elismeréssel állapította meg, hogy a megtekintett gazdaságokban és községekben látottak fényes tanújelét adták annak, hogy a megye gazdaságadalmi milyen ojaadó és buzgó munkásságot fejt ki a mezőgazdasági kultúra színvonalának emelése érdekében és hogy a megye gazdaságadalmi még akkor is változatlan szeretettel és kitartással munkálkodik az állattenyésztés fejlesztésén, amikor ez az üzemag a nehéz értékesítési lehetőségek miatt ráfizetéses. Végül felhívta az ország gazdaságadalmát, hogy az összefogásban keresse az erőt, hogy így minél nagyobb súllyal és tekintéllyel érvényesíthesse befolyását. A tanulmányi társaság nevében meleg köszönetet mondott a meglátogatott gazdaságoknak azért az igaz magyaros vendégszeretettel és előzékeny fogadtatásért, amelyet a tanulmányi szemlék során mindenütt tapasztaltak.

Lenek Jenő dr. miniszteri tanácsos köszönetet mondva az üdvözlő szavakért, a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta a vándorgyűlés tagjainak, hangsúlyozva, hogy a földművelésügyi kormány mindent elkövet annak érdekében, hogy az állattenyésztés kedvezőbb helyzetbe

161. sz. kép. Mesterházy-féle 210. sz. nemesített sörépa-állások.

kerüljön, elsősorban a kedvezőbb értékesítési lehetőségek biztosítása és a takarmányozási költségek csökkentése útján. A földművelésügyi minisztérium törekvéseinek előterében áll a népies tenyésztés fejlesztése. Ennek érdekében a köztenyésztésnek jó minőségű apaállatokkal való ellátását különböző kedvezményekkel igyekszik biztosítani. Így igen hasznosan szolgálja a népies állattenyésztés színvonalának emelését a kosakelés, a kanacsreakció, a kakas- és naposibeakció, amelyeknek során a gazdaságadalmi széles ré-

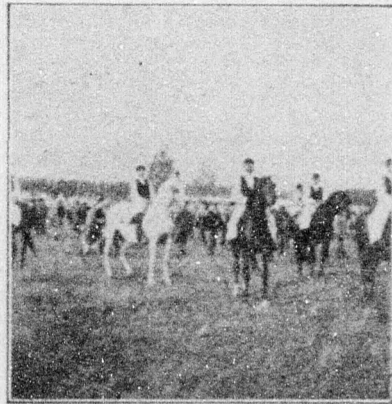

162. sz. kép. A földszigetű tehénésztésben a tanulmányi társaság tagjai „Glaus” és „Magnot” törzsbikái szemlélik. (Biro Zoltán dr. felvétele.)

tegei megfelelő tenyészállatok birtokába jutnak. Hatásosan fogja szolgálni a szarvasmarhaállomány minőségi emelését a tenyészűző-akció, amelynek során olyan vidékeken, ahol a köztenyésztésben gyenge minőségű szarvasmarha anyag van, jöminőségű állatok kerülnek kiosztásra megfelelő ár- és szállítási kedvezmények mellett. A közelmúltban visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja, valamint az Alföld állatállománya színvonalának emelésére irányuló törekvések a jöminőségű tenyészállatok iránti kereslet megnövekedésével kedvező hatással lesznek a Dunántúli állattenyésztésre is. Kiemelte

továbbá, hogy különösen az OMGE-nek, valamint a kehefében működő Országos Törzskönyvelő Bizottságnak, nemkülönben az évenként megrendezett országos tenyészállat-vásárnak és állattenyésztési vándorgyűléseknek igen nagy érdemük van az állattenyésztés fejlesztése terén. Végül őszinte köszönetet fejezte ki az OMGE vezetőségének a tanulmányi szemlék mintaszerű megrendezéséért.

Potoezky Géza vármegyei főjegyző Sopron vármegye nevében melegen üdvözölte az OMGE-t és a vándorgyűlés résztvevőit. Kiemelte, hogy az OMGE-nek közhasznú munkája során az állattenyésztés fejlesztése érdekében igen nagy érdemei vannak.

160. sz. kép. Acsalag község lovasbandériuma fogadja a tanulmányi társaságot. (Szent-György Faur Géza dr. felvétele.)

Brunner Emil tiszti főjegyző Sopron városa nevében üdvözölte a vándorgyűlés tagjait és köszönetét fejezte ki az OMGE-nek, hogy a vándorgyűlést Sopronban rendezte. A város nagy érdeklődéssel kíséri azt a hatalmas munkát, amelyet az OMGE az állattenyésztés fejlesztése érdekében kifejt. Az egyesület eddigi munkásságát elismerés illeti, a jövőre pedig Isten áldását kérte rá.

Szentmártoni Radó Lajos elnök a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara nevében meleg szavakkal üdvözölte a vándorgyűlést, rámutatva arra, hogy a gazdaságadalmi helyzetének javítását elsősorban az OMGE-nek, valamint a vármegyei gazdasági egyesületeknek a kamarákkal való szoros együttműködéséről reméli.

Losonczy Elemér a Sopronvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület nevében üdvözölte a vándorgyűlést, majd örömmel állapította meg, hogy Sopron vármegyében az OMGE és a szarvasmarhatenyésztő egyesület irányító munkájával az állattenyésztés terén igen szép sikereket érték el. Reméli, hogy Isten segítségével a nagymúltú egyesület továbbra is sikeres és áldásos működést fejthet ki Szechenyi István szellemében.

Somssich László gróf, az OMGE elnöke, meleg hangon mondott köszönetet a hozzáintézett üdvözlésekért, biztosítva az egybegyűlt gazdákat arról, hogy ez a jölesős ragaszkodás és bizalom készíti arra, hogy a sok felelősséggel járó elnöki tisztét mindaddig betöltse, amíg arra hivatott, fiatalos tetterű személynek adhatja át a magyar gazdaérdekek első őrhelyét. Örömeinek adott kifejezést, hogy a sopronvármegyei tanulmányi szemlék során igen sok tanulságos látványt látnak akadt a gazdáknak. Sopronba, a legbőségesebb városba örömmel jöttek el az OMGE tagjai, mert ez a város tanúbizonyságot tett égő hazafiságáról. Rámutatott arra, hogy a magyar gazdaságadalmi birtoknagyságra való tekintet nélkül össze kell fognia, mert az egész gazdaságadalmi érdekei közösek. Hangsúlyozta a bizalom fontosságát és a gazdaságadalmi magasatos hivatottságot, hogy az Ursten által rábízott földön a legtöbbet és a legjobbat kell termélni. Sopron vármegye szép példát mutat arra, hogy kitartó és áldozatkész munkával mennyire lehet fokozni a termelést. A kormány feladata, hogy a gazdákat ebben a törekvésükben támogassa, mert csak így képesek a rájuk háruló nehéz kötelezettségeknek eleget tenni. Az igaz magyar gazdában mindenkor megvan a fizetési készség, csak képesség az, ami néha hiányzik. Reméli, hogy a jelenlegi kormány mindent el fog követni annak érdekében, hogy a fizetési képesség is meg legyen. Őszinte örömeire szolgálnak Radó Lajos szavai, amelyek a gazdasági érdekképviseletek munkájának szorosabbá tételét és a fokozott együttműködést hangsúlyozták. Reméli, hogy a magyar gazdaságadalmi egy jobb és boldogabb jövő felé vezető úton halad.

A vándorgyűlés közönsége ismételtlen nagy tetszésnyilvánítással és helyesléssel fogadta Somssich László gróf beszédét, amelynek befejeztével hosszasan ünnepelte az OMGE közszeretében álló és általános tiszteletnek örvendő elnökét.

Ezután enesi Dörner Béla ny. m. kir. gazdasági főigazgató, a Hüssertenyésztők Országos Egyesületének elnöke tartotta meg előadását.

Újabb irányok a hüssertenyésztés terén.*

e. Dörner Béla nagy tetszéssel fogadott előadásában mindenekeiőt azt fejtette ki, hogy a hüssertenyésztésben az irányváltozást két okból kell keresztülvinni. Először azért, mert az angol importokkal elterjedt large white vér következtében elérték ugyan, főleg a Dunántúlon a köztenyésztésben is a szárazabb húsú baconszűldő jellegét, de minthogy az angol bacon kivételünk nem tudtuk úgy fölemelni, mint azt reméltük, így át kell térnünk a rövidebb lábú, rövidebb orrú, zömökebb testű és kissé zsírosabb húsú lökéselés jellegre, amely a szépen föllendült amerikai dobozsonka-gyártásra megfelelő és amelyet a pesti piacon működő 3 dobozsonka kivitelű gyár meg is vesz nagyobb mennyiségben, 100-110 kg súlyban.

Azt a 75-85 kilogrammos 6-7 hónapos hüssertésűldőt, amelyet azelőtt a piac mint sonkasűldő-típust kerestett és ame-

* e. Dörner Béla előadását a „Köztelek” egyik következő számában közölni fogja.

lye: a gazdák sok és zsrmentes hús előállítására végezték drága jehérjelakarmányon tartottak, ma már a piac nem keresi és nem is fizeti meg, így ma a hússertésenyésztőknek a 8-9 hónapos nehezebb súlyú, 110 kg-os lókeszűlőt tanácsos piacra hozniok, mert ennel a minőségnél egy kis zsírosság már nem olyan égbekiáltó bűn, mint azelőtt volt és így a gazdák kukoricaival, burgonyával is hizlalhatnak, tehát ezt a minőséget ócsóbban állíthatják elő, mint az azelőtti sonkasüldőt.

Erre a hússüldő minőségre azonban az angol large white vértel alkalmasabb a német nemes sertés (Edelschwein), amelyet jól ismerünk néhány magyar tenyésztőnél, de látjuk a visszacsatolt Felvidék kisgazdáinál is, ahol kiváló belső tulajdonságokkal, nagy teljesítőképességgel rendelkező sertéseket találunk.

Ilyen német nemes hússertés tenyészanyagot fog behozni a Hússertésenyésztők Országos Egyesülete a kormány támogatásával a kiválóbb tenyészanyag részére, hogy ott az angol large white anyag egyes hibáit e fajtavál való keresztezéssel kiküszöbölje és ezt az ivadékat adja a *jalusi kistenyésztők* kezébe. Célunk az — mondotta az előadó —, hogy olyan hússertést adjunk a kis- és nagytenyésztők kezébe, amely — mondjuk nemet kifejezéssel: „Wirtschaftstyp” —, nemcsak külsővel és hasznosabb belső tulajdonságokkal, az eljárástól hasznosabb állat legyen! Ez az anyag meg fog felelni a lókeszűlő iránt támasztott követelményeknek, de alkalmas lesz nagyobb súlyú a németországi kivitelre is.

A német Edelschwein vár bekeverésével egy második cell is el akarunk érni, azaz ki akarjuk küszöbölni meg a mai tenyészanyagnál tapasztalható hibákat, a keskeny, hosszú fejet, hosszú orrot, a törzs keskenységét és a hosszabb lábakat. Rövidebb fejre és lábra, szélesebb homlokra és törzstre, erősebb sonkalesterre törekzünk.

Előadó figyelmeztette még a tenyésztőket az ócsóbb takarmányozásra és ezáltal a külföldi piacon kívánt persenyképesség emelésére, figyelmebe ajánlotta a tenyésztőknek a párolt burgonya kiterjedtebb elterjedését, az elhanyagolt rozsetelés-főlkarolását, a szegletes bőrszínű, ennek a kitűnő fehérje-takarmánynak termelését és elterjedését, a herefélék zölden és száritva való elterjedését, egyúttal a gazdaságban termelhető sertéstakarmányok segélyezését az ócsóbb hússüldő nevelést.

A kisgazdáknál meg szorgalmazni kell a sóiét, egészségtelen sertésállatok átutakítását, a drothálás ma nekifutók készítését, a felőzött tej itatását és a herefélék kiterjedtebb termelését. Mindenesetre sokat segítené a dunántúli felelt kisgazda hússertésenyésztés jövedelmébebe tételén az, ha a pápai bacon-gyár nagyobb kivételt kapna az angoloktól, a leállított kapuvári hentesgyár pedig innét megkezdhetné működését.

Előnk őszinte köszönetet mondott a gyűlés közönsége nevében enesi Dörner Bélának, a Hússertésenyésztők Egyesületének elnökének nagyrészt előadásért. Majd felkérte Borbeck Andort előadása megtartására.

Az egyedi takarmányozás alkalmazásának eredményei az Esterházy hercegi hitbizományi uradalom soproni megyei tehén-szénénél.*

Borbeck Andor hercegi uradalmi tisztartó a gyűlés közönségének érdeklődése mellett ismertette az Esterházy hercegi hitbizományi uradalmi soproni megyei tehén-szénénél követett takarmányozási eljárásokat, amelyek annál inkább széleskörű érdeklődésre tartottak számot, mert köztudomású, hogy az uradalom a tejtermelés terén nemcsak magyar, de világszerte is messze kimagasló eredményeket ért el. Bevezetőül előadó ismertette a hitbizományi tehén-szénét történetét az 1920-as évtől kezdődően. A hivatalos tehen-szénét ellenőrzés 5 tehén-szénétben az 1926-27. évben kezdődött és az 1933-34-es ellenőrzési év óta már az összes tehén-szénét ellenőrzés alatt áll. A hitbizományi uradalom összes, mintegy ezer tehénre vonatkoztatott 13 évi átlagtermelése 3946 kg tej és ebben 144-6 kg tejzsír, az átlagos zsírszázalék 3-7%. Ezenfelül voltak kiugró esztendők, így az 1934-35. év, amikor is az összes tehén-szénét átlagos termelése 4493 kg tej volt.

Előadó ezután áttért a híres rekord tehén takarmányozásának ismertetésére. Előadása során utalt arra, hogy a rekord termelésekre való törekvés mindig igen nagy kockázattal jár, mert nemcsak magának a tehénnek az egészséget, hanem utódait is veszélyeztetjük. Ennek ellenére propagandá szempontból, valamint a tehénállomány termelőképeségének megállapítása érdekében ezeknek a rekord teljesítményeknek is megvan a jelentőségük.

Az úszóket a vemhesség nyolcadik hónapjának betöltése után hozzák a tehén-szénétbe, amikor is a rendszeres tehén-szénét takarmányon felül 1 kg pótabrakot kapnak. Ezzel az eljárással is 14-20 kg között mozog az előtűsi tehén tejelése.

Rekord teljesítmények elérésénél szabályokat felállítani egyáltalában nem lehet. Azt, hogy valamely tehénből rekord tehen lehessen, az dönti el, hogy vajon megvan-e a tehénben a nagy tejelési hajlam — amire az előző laktációk során elért teljesítmények nyújtanak támpontot —, hogy elég erőteljes-e a szervezete és végül, hogy mekkora az illető állat takarmányfelvételvé képessége. Nagy súly vetendő a megfelelően összeválogatott fajú fehérjékre is. A híres „Dama 171” tehen előkészítése a legutolsó laktációjának legnagyobb napi teljesítménye alapján 50-9 kg napi tejelésre történt. A tehen napi abrakfogasztása 20 kg-ot is elérte, ami tulajdonképpen 60 kg tej termelésére lett volna csak elegendő, ezzel szemben a legnagyobb napi fejési eredmény 70-1 kg volt.

A soproni megyei Esterházy hitbizományi uradalom tehén-szénétének nagy teljesítményeire jellemző, hogy 1934-ben három tehén-szénétben 43 tehen napi legnagyobb tejhozama a 40 kg-ot is meghaladta.

Előnk őszinte köszönetet mondott Borbeck Andornak nagy érdeklődéssel fogadott előadásért, majd felkérte Konkoly Thege Györgyöt, a M. Kir. Külskereskedelmi Hivatal aligazgatóját, hogy tájékoztassa a vándorgyűlést hallgatóságát az állatértékesítés helyzetéről és jövő kilátásairól.

Tájékoztulás az állatértékesítés helyzetéről és jövő kilátásairól.

Konkoly Thege György elsősorban az újból megindult olaszországi marhákivitel szállítási lehetőségeiről nyújtott tájékoztatást, rámutatva arra, hogy a jelenlegi heti 1000—

*) Az előadást a „Köztelek” egyik következő számában közölni fogja.

1800 darabos kivétel nagy mértékben hozzájárul a marha-felesleg csökkentéséhez. Az olasz egykezes jelenleg csak első és másodosztályú ökrök és tehenek veszt át, ezért előadó hangsúlyozottan kérte a gazdák közönséget, hogy csak is ilyen minőségű állatot szállítsanak, mert több ízben előfordult, hogy selejtlen marhákat szállítottak ki. Sikertelt a német Reichs-stellével megállapodni abban, hogy júniusban 2000 marhát kontingensen felül veszt át és további kontingensen felül mennyiség átvetelére is folynak meg tárgyalások. Az erős ütemű németországi és olaszországi marhákivitel a belföldi marhárakart jelentősen felemelte. A közellelt piacokra a száj-és körümfajás megbetegedések miatt nem szállíthatunk marhát, most azonban Maltába megindult a kivétel és tárgyalások folynak a Palesztinába irányuló kivételre vonatkozólag is, ezeken a piacokon azonban csak kevés marhát lehet elhelyezni.

A marhák kontingensen előre való felosztását tervezte a Külskereskedelmi Hivatal a gazdák között, de az olasz vámtarhákivitel szűntetése, majd a változó mennyiségi és minőségi olasz kivételnek, valamint a mennyiség tekintetében változó németországi átadási lehetőségek jelenleg nem teszik kívánatosá és lehetővé a kontingensen előre való felosztását. Azonban, amint erre lehetőség nyílik, a Hivatal a kontingensen előre való felosztásának gondolatát a gyakorlatban érvényesíteni kívánja.

A folyó évben előző 270.000 sertést szállítottunk külföldre, ami rekorderedmény, mert az 1938. egész évben összesen csak 250.000 darabot vittünk ki, a korábbi években pedig csupán 150.000-170.000 sertést szállítottunk ki. Valószínű, hogy a folyó évben sertés kivitelünk a 350.000 darabot is meg fogja haladni. Sertés kivitelünk a gazdáknak arra kell törekedniük, hogy minél nehezebb súlyú sertéseket szállítsanak, mert nem lehet arra számítani, hogy húzosabb ideig veszt át a külföld 120-140 kg-os sertéseket. A nagyobb súlyra való biztálás érdekében a nehezebb súlyú sertések árát felemelték és oly intézkedés is történt, hogy szeptember 1-e után csak 145 kg-nál nagyobb érkezési súlyú szedelt és 160 kg-nál nagyobb érkezési súlyú uradalmi sertés legyen csak külföldre szállítható.

A Hivatal helyesnek látja a velteli jegy-rendszer bevezetését mind a sertés-, mind a marhákivitelnél oly módon, mint ahogy ez most a lókvitelnél is történik. Ennek az a célja, hogy a gazdáknak a minimális árakat ellenőrizhetően biztosítsa és megakadályozza a szállítási engedéllyel való visszaéléseket. A hivatal tevékenysége a belföldi és a külföldi árszint összehasonlítására is törekszik. Ennek a céljának érdekében azonban szükségesnek látja, hogy az intervenciók vásárlásai céljaira olyan hűtőházak építtessenek, amelyek legalább 80.000 sertésnek, vagy ennek megfelelő mennyiségű féléhrának, illetve marháknak tartós tárolására lennének alkalmasak és feltétlenül szükségesnek látja a hűsokszervizurak további erős fejlesztését.

Végül a juhértékesítésre rátréve megemlítette, hogy a folyó évben eddig 41.000 juhot szállítottunk ki, szemben a múlt évi hasonló időszakban kivétel 30.000 darabbal. A kivétel többletét Görögországba szállítottuk. A juhból értékesítést azonban csak akkor lehetne intézményesen megoldani, ha a belföldi fogyasztók közönségét a nagyobb arányú juhból fogyasztásra rá lehetne bírni, mert külföldön jelenleg általában piacot a juhból feltelekre biztosítani nem lehet.

Mesterházy Ernő dr. előnk meleg köszönetet mondott a magyar gazdaságadat oly közvetlenül érdeklő, az állat-értékesítési kérdéseket tárgyaló nagyrészt előadást, majd a vándorgyűlés nagyszámú tagjainak megjelenéséért köszönetet mondva, a gyűlést berokszeltette.

Széchenyi István gróf sírjának megkoszorúzása.

Vasárnap délután, a vándorgyűlés befejezését követően az OMGE tanulmányi társasága a Lővér-szálldóban közös ebédet vett részt, majd tovább autózott Nagycenkre. Itt először a temetőben a társaság a Széchenyi gróf család sírboltját kereste fel. A kriptában megilletődött eszemben gyülekezők a megjelentek az OMGE alapítójának, Széchenyi István grófnak koszorúkkal borított sírjához. Széchenyi István grófnak koszorúkkal borított sírjához. Széchenyi István grófnak koszorúkkal borított sírjához.

Somethel László gróf, az OMGE elnöke az OMGE és a Széchenyi család kék-piros színű szalagjával áfított koszorút helyezett a Legnagyobb Magyar sírjára ezekkel a szavakkal:

— A: Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az egész magyar gazdaságszolgálat nevében teszem a koszorút a Legnagyobb Magyarnek, egyesületünk alapítójának sírjára, kegyelmeink és hálaik jeléül.

Hatalmas szellemi örökséget hagyott utána, amelyen haladnunk kell, hogy elérjük az ő felmondásában kitűzött célt.

„Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Csendes többség után az OMGE tagjai elhagyták a kegyeletes ünnepség színhelyét.

A Petőházi és Nagycenki Cukorgyárak R. T. béruradalmi nagyecenki és peresztérgi gazdaságának, valamint a nagyecenki kisgazdák marhahizlálásának megtekintése.

A tanulmányi társaság úja ezután a Petőházi és Nagycenki Cukorgyárak R. T. béruradalmának nagyecenki gazdaságába vezetett. Itt Jászai László jószágfelügyelő fogadta a tisztikarral a vendégeket és bemutatatta a gazdaság nevesített cukorrépa tenyészkerítjét, valamint szántóföldi termesztési kísérletét.

A gazdaság a cukorrépa megtermelésével 1939 óta foglalkozik. A saját gazdaságban termelt, kiindulási anyagának szánt anyarépák legjobb egyedei igen nagy számban már a szántóföldön eredetileg felőitettek meg. E kijelölt egyedeket minden őszel alakított és növénykörtáni szempontok figyelembevételével bírálták el és válogatták ki. Tavasszal a kivételést kémiai vizsgálat előzi meg és csak a minden tekintetben megfelelő anyarépákat ültetik el. A tenyészítő alatt előnytelenné fejlődő egyedeket virágzás előtt megsemmisítik. A megmaradt egyedek természet, a gomolyt nagyság, szín, csírtékesség és egészség szempontjából behatóan megvizsgálják. Az anyarépák utódait egymástól elkülönítve kb. 6 évig szaporítják, ameddig elegendő eladható mennyiség lesz. A gazdaságban nevesített fajta neve „Danubia”, állami elismerésére ez év folyamán került sor.

Ezúton továbbhaladva, feldiszipelt kapubejárattú szép foves térségen Nagycenki Község Kisgazdái mutatták be a hízómarhaállományukat. Külön voltak csoportosítva a készre-

hízott gőbolyók, a két-három hónap óta hizlalt újkészű ökrök, valamint az éppen most beállított marhanyag. Az állatokat belső és tetszetős rendezésért a hizlálás irányításában közreműködő vármegyei szarvasmarhatenyésztő egyesületet illet teljes elismerés.

Sopronvármegyének ebben a nyugati részében, a csepregi és soproni járásban, valamint a kapuvári járás szomszédos részében a kisgazdabiztálás országos viszonylatban is a legmagasabb fokon áll. Az e vidéken található cukorgyári, nagy-nérvű állattenyésztést és hizlálást folytató uradalmak példája és az ócsón beszereshető cukorgyári melléktermékek, mint hizláló takarmányok voltak a széleskörű kisgazda hizlálásnak a megápolói. Már a háború előtt, sőt a múlt század utolsó évtizedeiben is előnyösen ismerték a soproni megyei kisgazdák ökrét és a hizlálást a kisgazdák és a vidéken fontos jövedelmi forrása volt. Érdekes, hogy nem soha marhát, hanem lehetetlen már félig feljavított, 2-3 hónappal előhízalt marhát állítanak be, amelyekkel azután további 2-3 hónap alatt teljesen készre hizlálják. Ezek a hizláló közcsékek nem tudnak annyi takarmányt termelni, ami ilyen nagymértékű hizláláshoz szükséges, ezért a vármegye keleti részén minden felesleges takarmányt megvásárolnak. Ugyanott, vagy a szomszédos vármegyében szerzik be a beállítani való hizlálásra anyagot is. A most bemutatott anyag Zala vármegyéből származott; a közre hizlalt ökrök valóban minden kívánalomnak megfelelő szép látványt nyújtottak, jelölt a hozzáértő hizlálással. Érdekes megemlíteni, hogy ezidőszent a nagyecenki kisgazdák egy része a kukorica drágasága miatt árpadarával hizlálja gőbolyóit.

A község egybegyűlt lakossága nevében Ragus Lajos községi bíró üdvözölte az OMGE tanulmányi társaságot. Somethel László gróf előnk válaszában elismeréssel nyilatkozott a kisgazdák példás gazdálkodásának szép eredményéről.

A kirándulók következő állomása a nagyecenki cukorgyári béruradalom peresztérgi gazdasága volt, ahol először a tehen, mint egy évized óta folytatott szórpanemesítést és a rendelkezésre álló vándortenyészkertek tekintetét meg a látogatók a tisztikar magyarságával. A szórpanemesítés célja szorgyártásra kiválóan alkalmas és mégis bőtermő fajta tenyészítése. E cél eléréséhez a közönség már bevált árfajták szorgyártással az alapanyagot, amelyekből összehasonlító kísérletek folytán a célunk legjobban megfelelő egyedek kiválasztásával és keresztezésével sikerült olyan törzseket előállítani, amelyek az említett követelményeknek a legjobban megfeleltek. Erután az előhízalt jó tulajdonságok vizsgítása és továbbfejlesztése volt a következő lépés, ami több évi munka után olyan mértékben sikerült, hogy 1933-ban az Országos M. Kir. Növénytermelési Intézet „Peresztérgi kétsoros típusú sorépa” néven külön szórpanfajtának minősítette és állami elismerésben részesítette. Az utolsó évek során az ország minden részéről olyan nagyfokú érdeklődés jelentkezett e vetőmag után, hogy a gazdaság sokára ki sem tudta elégíteni az összes igényeket.

Ezútan a tanulmányi társaság a peresztérgi gazdaságba tartozó Kőrösmajor gőbolyváltóházban előhízott 80 készre hizlalt marhát tekintette meg. Az egyik negyven darabos csoportot, amelyek anyagát Vas megyében vásároltak szedték össze, 470 kg átlagsúlyú állították be, ez 5 1/2 hónapos hizláló alatt darabonként 220 kg-mal, napi átlagban 173-177 kg-mal gyarapodott. A másik, ugyancsak vas megyei származású 40 darabos tehen 517 kg átlagsúlyú állították be, ez azonos időtartamú hizlálás alatt darabonként 292 kg-mal, egyedenként és naponként 1-38-tól 2-07-ig gyarapodott. A szépen legyendelt, jól összeválogatott hízómarhák tetszetős képet nyújtottak és bizonyosságot szolgáltatottak arról, hogy a nagyecenki béruradalom, különösen a híres piacot műltányolt nagy hírszénének megfelelő, jó hizlalt anyagot állít elő. Az utóbbi időben azonban az értékesítési lehetőségek olyan mértékben megromlottak, hogy a gazdaság komolyan foglalkozik a marhahizlálási keretek csökkentésének gondolatával.

A kiránduló társaság nevében Mesterházy Ernő dr. szakosztályi elnök nyilatkozott őszinte elismeréssel a tanulságos látványokról és mondott köszönetet a tisztikaruk a nyújtott felvilágosításokért.

Látogatók Mesterházy Ernő dr. földszigetli gazdaságában. Acsalag község köztenyésztésének megtekintése.

Peresztérgől a tanulmányi társaság Földszigetre indult. Mesterházy Ernő dr. földszigetli tag, szakosztályi elnöknek ottani ráutaztatott vezetett béruradalom és ottlétve nagyihűz felteyer szimmentál tehén-szénét megtekintésére. Előbb azonban utközben még Acsalag községben a közlegelőn megtekintették a törekvő község törökönnyel Nonius állományát és szarvasmarhát. A községből lovas banderium vonult a társaság elé, elkérve azt a bemutatás színhelyét. A község Nonius menésének tömeges, erős eszoutozatú egyedei je benyomást keltettek a szemlélőkben és az a vélemény alakult ki, hogy az állomány a mostaniaknál jobb törzsmenettel érdemelné. A községi marhaállomány országos viszonylatban jó közepesnek mondható, megfelelő fajta és tejelőjellegű, feljeltésge és különösen erőállapota azonban, részben a száj-és körümfajás következményeként, kívánni valót hagy hátra.

A tanulmányi társaság a kölcsönös üdvözlések után Földszigetre ment tovább. Itt Mesterházy Ernő dr. családja körében meleg szívélyességgel fogadta a vendégeket. Először fiaival, Mesterházy István dr.-ral, valamint Róth Gyula főnőzével együtt a nevesített sorépa tenyészkerítetn folytatól összehasonlító kísérleteket mutatta be. A gazdaság több, mint negyed évszázada foglalkozik árpanemesítéssel és a nagy lelkismeretességgel folytatott, celtudatos munkásság szep eredmények elérését biztosította. A kísérleti telet és a nemestés technikai része a veszkényi béruradalomban volt, megszüntte folytán fokozatosan a földszigetli gazdaságba került át. A szaporítás az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás által küldött 10 tavaszi árfajtával kezdődött. Ezek terméséből több ezer tő kalászainak fokozatos kiválasztásával végül 10 törzs maradt, amelyeknek továbbnevelése mindenféle szempont figyelembevételével leginkább megfelelő. 1923-ban 5 törzs állami törzskönyvbe került, 7 pedig állami elismerésben részesült. Az ezt követő években az ország több részén folyt összehasonlító kísérlet, szaporító telepek létesültek és állami kiosztás útján is sok vagon nevesített árpa került

a kisebb gazdákhoz. A harmincas évek elején fellépett gazdasági válság megakadályozta a nagyobbarányú továbbfejlesztést, de a kísérletek és kipróbálások tovább folytatódtak. Ezek alapján 5 sörárpa fajta: a 10., 71., 106., 193. és 219. számú került az általában elismert sörárpa közé. Az utóbbi években végzett összehasonlító kísérletek alapján az említett fajták közül leginkább a 193. és 219. számúak váltak ki bő termőképességükkel és egyéb tulajdonságaikkal.

Ezután **Mesterházy Ernő** dr. az 1911-ben veszélyes bér-gazdaságában létesült tehénüzemét mutatta be. Az alapanyagot részben nagyeresdi és mesterházi gazdaságából, ezenkívül több kiváló tenyésztőből (Mezőhegyes, Bábóka stb.) vásárolt állatokból állította össze. Több esetben, így 1912-13-ban, legutóljára pedig 1929-ben Svájc-ból behozott nagyobb számú tehénrel és úszóval növelte és emelte tenyésztése számát és színvonalát. Az állomány gumókörmentes, átlag fejése 3800-4200 liter között mozog. A gazdaság nagy súlyt vet tenyészbírák és tenyészűzők nevelésére, évente kb. 35-40 tenyészbírák és ugyanannyi tenyészűzőt, vagy tehenet ad el. A tenyésztés az országos mezőgazdasági kiállításokon egy ízben nagydíjat és minden évben több első és második díjat nyert bíráival. A borjúkat 3 hetes kortól mesterségesen nevelik fel, a növendékkállatokat edzetten tartják. A tehénüzemben általában importált törzsbírákat használnak.

A bemutatott tehénállomány kitűnő fajtajellegével, kiegyenlítetttségével, nemességével, erőteljes szervezővel és szembeálló tejló jellegével a kiránduló társaság tagjainak osztatlan tetszését érdemelte ki. Nagy tetszést keltett a tenyész 1937-ben importált két törzsbírája. „Claus”, a nagynevű „Ideal” fia, tömegesebb gazdasági jellegével, nagy nemességével, az ideálit megközelítő szép hatvonalával és rövid jó szárcsontjával, „Magnat”, Ideal unokája pedig hosszú törzsével, nemesebb tejló jellegével nyerte meg a szemlélők tetszését. A növendékkállomány nagy nemessége, együtetlősége is a régi és feltudatosan folytatott tenyésztői tevékenysége eredményét igazolta. A bikaborjúk között több igen sokat ígérő egyed van, ezek között talán a „Klári” tetszett legjobban, hatalmas fejlődési erőt sejtető tömeges testével és jó eszontozatával.

A szemle végén **Mesterházy Ernő** dr. és felesége vacsorával vendégelte meg a társaságot. A házigazda üdvözlő szavainak **Somssich László** gróf válaszolt. Köszönetet mondott a meglehetősen fogadtatásért és az egész társaság őszinte elismerését tolmácsolta **Mesterházy Ernő** dr.-nak, fiainak és tisztikarának a kiválóan szép tenyésztési és gazdasági eredményekért.

A társaság lelkes hangulatban búcsúzott a **Mesterházy** családtól, majd autókra szállva, a tanúságokban gazdag 3 nap után Budapestre, illetve az ország minden részében hazatért.

Heródi Sándor dr.

VEGYESEK.

Szántógépbemutató Magyaróvárott.

Folyó hó 18-án **Albrecht királyi herceg** magyaróvári uradalmának krisztinamajori gazdaságában a **Hofherr-Schranz-Clayton-Schultze** Magyar Gépgyári Művek R.-T. látogatott traktorbemutatót rendezett, hogy az eddigi úgynevezett „K-40”-es típusait erősebb kivitelben, különböző újításokkal ellátva, a gazdaságközönségnek bemutassa.

Bemutatásra került 3 darab legújabb típusú K 44-48 jelű H. S. C. S. nyersolaj-accéltraktor. A traktormotorok erőssége 44 állandó lóerő mellett átmenetileg 48 lóerő, a szíjtárcsán tehát állandóan 44 lóerőt fejez. Ennek megfelelően természetesen a traktor úgynevezett horogteljesítménye is megnő, hiszen a gépnek az önsúlya körülbelül 200 kg-mal lett csak több. (Kb. 3200 kg a megelőző 3000 kg helyett.) Ez az erőteljes előnyösnek bizonyult, mert míg a régebbi „K-40”-es traktorok középkötött talajon kb. 8” mélyen 4-vasú ekével dolgoztak, addig ezek az újabbak u. n. 5-vasú „Universal” ekét is vontatnak kb. 8” mélyen, amikor is a teljesítmény kb. 1-4 magyar hold óránként. Ha a talaj erősebb, akkor az 5-vasú nchez eke helyett a 4-vasú ekét lehet alkalmazni, amivel szintén kb. 1 kat. holdat bír végezni a gép óránként.

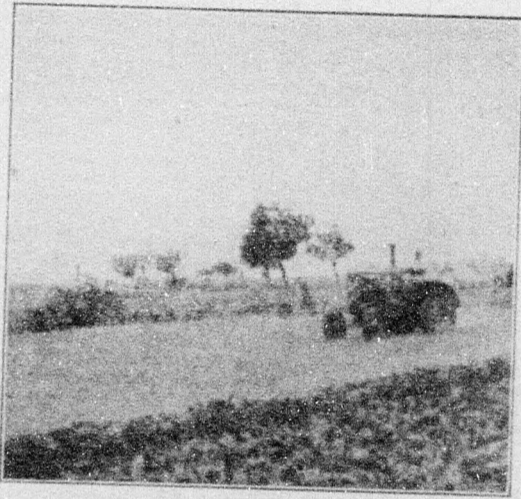
Az előre kijelölt uradalmi parcellákon a következő munkagépek dolgoztak. Két darab összekapcsolt 6-vasú „Pannonia”-eke, amelynek fogási szélessége kb. 2-80 m, tarlóbuktatás-szerű munkát végzett, amelyet a traktor könnyedén vontatott. A következő parcellában kultivátor, tárcsaborona, majd u. n. tárcsaborona-eke (Disc-Tiller) volt beállítva, továbbá a mélyenszántó 4- és 5-vasú ekek következtek. Egy traktor gumikerékkel volt ellátva, amely az esőtől átázott talajon is a 4-vasú ekét vontatni bírta, azonban csak bizonyos esúszással, ami természetesen, mert gumikerékkel való szántás csakis száraz időre való. Ekkor azonban a fogyasztás közel 20%-kal kisebb s amellyel a traktor maga is tartósabb, hiszen a gumikerék a gépet jobban

kíméli. Nagy előnye természetesen a gumikeréknek még az, hogy minden átszerelés nélkül könnyen lehet vontatásra használni.

A bemutatott traktorok szép munkáját nagy érdeklődéssel nézte a szépszámban megjelent látogató. Ugyanaz nap délután a gazdasági akadémia érdeklődőkkel megtelt dísztermében **Groffits Gábor** felsőházi tag, akadémiai igazgató elnökségével a mezőgazdasági gépmunka különböző kérdéseiről előadásokat tartottak; vitéz **Biró Gyula** dr. m. kir. gazd. akad. r. tanár (A Disc-Tiller jelentősége a modern talajművelésben), **Sass Gábor** m. kir. gazd. akad. r. tanár (Traktorszántás), **Rothmeyer Imre** OMGE főtitkár (A mezőgazdaság mechanizálásának jelentősége) és **Kand Ede** műegyetemi rk. tanár (Korszerű talajművelés).

Házasság. Alsó- és felső-hontsípéki **Csipek Gyula** m. kir. gazdasági tanácsos és neje **Unterweger Margit** leánya **Hanna** és néhai **Raprecht Sándor** ny. p. u. tanácsos és neje **Szakacs Rózsa** fia, **Raprecht Antal** dr. főfő hó 27-én tartják esküvőjüket a Bakáts-téri római kat. plébánia-templomban.

A sajtótanács elnökségének kinevezése. A m. kir. miniszterelnökség a 6070/1938. M. E. számú rendelet 29. §-a alapján **Baranyai Lajos** pápai prelátnak, m. kir. kormányfőtanácsost, a Központi Sajtóvállalat vezérigazgatóját az Országos Sajtótanács elnökévé, **Zimmermann Lajos** dr. m. kir. kormányfőtanácsost, ügy-

163. sz. kép. A K 44-48 jelű H. S. C. S. nyersolaj-accéltraktor a magyaróvári bemutatón.

védet és **Dulin Elek** dr. miniszteri osztálytanácsost, a miniszterelnökség sajtóosztályának helyettes vezetőjét az Országos Sajtótanács elnök helyettesévé 1939. évi július hó 1. napjától számított három évi időtartamra kinevezte.

A Székács-, Baross-, Hankóczy-élelkbizottság gyűlése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya által Székács, Baross és Hankóczy kiváló agrárferflak emlékének megörökítésére kiküldött emlékbizottság június 13-án **Manninger G. Adolf** OMGE alelnök elnökségével gyűlést tartott. Az emlékbizottság előtt az elnök mellátta a három agrárferflak érdemeit, akik életükön át dolgoztak a hazá, a gazdaságközönség és az ipar érdekében, nagy érdemeket szerezve a belföldön és a külföldön egyaránt. **Fabricsius Endre** OMGE h. igazgató, javaslatot terjesztett elő, hogy a három kiváló agrárferflak emlékét egy-egy mélszoborral örökítsék meg, amelyet munkásságuk színhelyén, illetve a hozzájuk legközelebb álló intézményben helyezzenek el. Székács és Baross mellszobra az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézet, Hankóczy mellszobra a M. Kir. Gabona- és Lisztkészletli Állomás épületében örökítené meg az utókor előtt emléküket. A bizottság tagjainak hozzászólása után elhatározták, hogy a javaslatot elfogadják és a lebonyolítás érdekében szükséges intézkedések megtételére felkérlik az OMGE elnökségét.

Nemzetközi Agrártudományos Kongresszus lesz Magyarországon 1941-ben. A közelmúltban Magyarországon járt a Nemzetközi Agrártudományos Egyesület (Internationale Conference of Agricultural Economists) elnöke, **Mr. Elmhirst** és két tikára, **J. R. Currie** és **J. P. Maxton**. Látogatásuk a Darány Ignác Agrártudományos Társaságnak szólt, amely, illetve

amelynek Nemzetközi Bizottsága az említett egyesület magyar csoportjaként működik. Utazásuk célja volt megállapodni az 1941-ben Magyarországon rendezendő nemzetközi agrártudományos kongresszus színhelyéről. A külföldi vendégek **Ihrig Károly** egyetemi tanár, a Darányi Társaság főtitkárának kíséretében Lúllafüredre utaztak, amely helyet a kongresszus megtartására kiválóan alkalmasnak találták. Így tehát a két év múlva többszáz külföldi agrárpolitikus részvételével tartandó és egy teljes hetet kitöltő tudományos gyűlések itt fognak lezajlani. **Mr. Elmhirst** és társainak magyarországi tartózkodása alkalmából a Darányi Társaság Nemzetközi Bizottsága gyűlést tartott, amelyen a kongresszus előkészítésének megindításával és az azzal kapcsolatos és egy hélig tartó, a magyar mezőgazdaságot bemutató tanulmányi körutazás általános programjával foglalkoztak. A gyűlést követően a Darányi Társaság az Országos Kaszinó különtermében vacsorát rendezett, amelyen résztvettek az angol vendégeken kívül a földművelésügyi minisztérium vezető tisztviselői és a Társaság tagjai közül igen sokan. Beszédet mondottak **Czeller Jenő** és **Ihrig Károly** egyetemi tanárok, továbbá **Mr. Elmhirst**, a Nemzetközi Agrártudományos Egyesület elnöke.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület június 21-én tartotta Kolozsvárott tisztújító közgyűlést, amelyen több, mint ezer gazdakiküldött vett részt 40.000 szervezett gazda képviselővel. **Szász Pál** dr. elnök megnyitójában visszapillantást vetett az elmúlt három munkaév eseményeire és megállapította, hogy az erdélyi magyar gazdák azért dolgoznak, hogy a magyar gyermekek jövőjét biztosítsák. A kisebbségi sors fokozott munkatejesítményt igényel. Bejelentette, hogy miután Romániában a politikai pártok megszűntek és a nép érdekeit a szervezett foglalkozási ágak képviselik, kötelessége vállalni a magyar gazdaságszervelet érdekében minden vonalon való képviselőt. A magyar szenátorválasztásoknál az összes jelöltek az EGE választmánya adja és a szervezkedés terén az EGE végezte az úttörő munkát. Kiemelte **Máriaffi Lajos** és **Teleki Béla** gróf alelnökök tevékenységét, továbbá **Telegdy László** központi felügyelő, **Török Bálint** igazgató, **Szegő Dénes** állattenyésztési felügyelő, **Teleki Ádám** gróf, az Erdélyi Gazda fészkesztője és **Demeter Béla** szerkesztő munkásságát. A közgyűlés egyhangúan ellogadta az évi jelentést és a zárszámadásokat. Ezután elhatározta, hogy a törvényes rendelkezések folytán az egyesület nevét Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületté módosítja, az elnökök számát pedig kettővel felemeli, hogy ezáltal a magyar kisgazdatársadalom is résztvevessen az egyesület közvetlen vezetésében. Elnök ismertette, hogy az egyesület teli kéthetes tanfolyamainak megrendezése csak úgy volt lehető, hogy az egyesület okleveles gazdatagjai önkéntes munkaszolgálatra jelentkezve faluról-falura járva végezték a mezőgazdasági oktatás munkáját és ezért javaslatára az előadók a közgyűlés örökös felügyelőkké nevezte ki. Az elnökség mandátuma lejárván, a választások levezetésére a közgyűlés korelnökül **Korponay Kornélt** választotta meg. **Markovits Kálmán**, a Bihar megyei Gazdasági Egyesület elnökének javaslatára a közgyűlés elnökül egyhangúan újra **Szász Pál** dr.-t, alelnökké pedig **Teleki Béla** grótot, **Máriaffi Lajost**, **Kálár István** kisgazdát és **Cs. Károly** István kisgazda gazdakör elnököt ugyancsak egyhangúan megválasztotta. Miután a szervezeti fejlődés szükségessé tette, hogy az egyesület elnökségének a központban az elnök vagy alelnökök távollétében az ő megbízásukból az ügyeket teljes felelősséggel intézze, az igazgatóválasztmány **Szász Pál** dr. egyesületi elnök javaslatára **Telegdy László** központi felügyelőt egyhangúan az egyesület ügyvezető-alelnökévé választotta.

A Baromfitegyesítő Országos Egyesülete június 27-én délelőtt 10 órakor az OMGE székházában tartja közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv-ihitelesítők és jegyzők kiküldése. 3. Szavazatszedőbizottság kiküldése. 4. Kilepő 20 választmányi tag helyébe 3 évre 20 tag választása. 5. Számvizsgálóbizottságba 3 tag választása. 6. Pénztári ellenőr választása. 7. Egyesületi ügyész választása. 8. Jelentés az 1938. évi egyesületi működésről. 9. Változások a tagok létszámában az elmúlt egyesületi évben. 10. Az 1938. évi zárszámadásokra vonatkozó számvizsgálóbizottsági jelentés jóváhagyása. 11. Az 1939. évi költségvetés jóvá-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, **hizlalási hitelek nyújtásával.**

Gazdatársadalmi intézmény. Mindennemű állatkitelítet legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszínrre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknél:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

hagyása. 12. Az 1939. évi működési tervezet elfogadása. 13. A Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete tagjainak az igazgatóválasztmány útján a közgyűlés elé terjesztett és írásba foglalt beadványai. 14. Elnöki zárszó.

Felhívás a szarvasmarhahizláló gazdákhöz. A Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteléi Szövetkezete felhívja a szarvasmarhahizláló gazdák figyelmét, hogy belátható időn belül Olaszországba csak: a) berakott fogú, vagy legalább hat kiváltott fogú (egy borjú fogas) ökör (érkezési súly 600 kg, tehát a rakodási súly a távolságtól és minőségtől függően körülbelül 660-670 kg) és b) legfeljebb háromszor ellett tehén (érkezési súly 550 kg, a fentiek szerinti berakási súly körülbelül 610-620 kg) szállítható. Olyan állat, amely nem „telehúsú” és legalább 50%-on felül nem vágódik, továbbá kicsontozni való, túlóreg marha nem szállítható. Mivel a közeljövőben nincs remény arra, hogy Olaszországba a fenti minőségűen kívül más is szállítható, felkéri a szövetkezet mindazokat, akik növendékállatokat olaszországi kivitelre jelentettek be, hogy állományukat a német piacra való átminősítés céljából, a németországi export előírásainak megfelelően, az illetékes szarvasmarhatenyésztő egyesületek útján jelentsek be a Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteléi Szövetkezetének (Budapest, V., Aulich-utca 8).

A Felsődnántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége június 29-én délelőtt fél 11 órakor tartja Győrött, a vármegyeháza nagytermében választmányi és közgyűlést. A szövetség számadásai 8 nappal a közgyűlés előtt megtekinthetők. A gyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Határozatképesség megállapítása. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag felkérése. 3. Vuchetich György m. kir. gazdasági felügyelő, ügyvezető igazgató lemondása. 4. Ügyvezető igazgató választása. 5. Szövetségi alelnök választása. 6. A Szövetségi alelnök választása. 7. A Szövetség székhelyének áthelyezése. 8. A Szövetség működéséről jelentés. 9. A Szövetség tevékenységéről beszámoló. 10. Szövetségi költségvetés és zárszámadás előterjesztése. 11. Számvizsgáló bizottsági tagok választása. 12. Személyi és illetményügyek. 13. Esetleges indítványok. 14. Elnöki zárszó.

Az „Olajmag Értékesítő Szövetkezet”, mint az Országos Központi Hitelesítő Szövetkezet tagja, május 25-én tartotta új helyiségében (Budapest, V., Akadémia-utca 6., II. 1.) 1938. évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság a közgyűlésnek a Szövetkezet örvendétes fellendüléséről adott számot. Az elért 1820 pengő 67 fillér tiszta nyereség alapszabályszerű felosztása során a közgyűlés akként intézkedett, hogy a Szövetkezet üzletreszei után 5%, azaz egy üzletresz után 1 pengő osztalékot fizessenek. Az 1938. évi szelvény beváltásra a Szövetkezetnek postán is beküldhető. Örvendétesen vette tudomásul a közgyűlés azt is, hogy Szövetkezet üzletkörébe a folyó évtől kezdődően bekapcsolta a szója és ricinus szerződéses alapon való termeltetését is.

A bitorhert értékesítése. A Magyar Vetőmagkiviteléi R.-T. termelői szakbizottságának legutóbbi gyűlése az igazgatóság jelentése alapján foglalkozott a most kezdődő bitorhert értékesítés kiállításával. A bizottság megállapította, hogy az értékesítési kiállítások nem olyan kedvezőek, mint 1938-ban, tekintettel arra, hogy a hazai termés megfelelő aratási idő és körülmények között még a tavalyit is meghaladhatja, viszont Franciország, amely tavaly bevónk volt, az idén jó termésre számíthat. Mindezek ellenére a részvénytársaság az ősszel számbevehető piacok alapos megmunkálása alapján reméli, hogy biztosítani tudja a jelenlegi külföldi elhelyezési lehetőségeknek megfelelő és a tavalyi idényeleji árat megközelítő árszinten a termés értékesítését. Ennek előfeltétele, hogy a korai tételek mielőbb a piacra kerüljenek, mert az amerikai kereslet csak a korán, július folyamán szállítható tételek iránt érdeklődik, amelyek még az őszi vetésre felhasználhatók. Ha ez a kereslet bármilyen okból nem elégíthető ki, számunkra elvész. Ezzel tehát a nagy termés elhelyezése újabb nehézségekbe ütköznék. Az említett elhelyezési lehetőségek miatt kívánatos volna tehát a gazdaközönség érdekében is, ha az idénykezdeti eladások mihamarabb és minél jelentősebb mértékben megindulnának.

A burgonya új minimális ára. A földművelésügyi miniszter június 21-étől kezdődően további intézkedésig, a belföldi forgalomban, az étkezési minőségre válogatott 1939. évi termésű újburgonya mázsánkénti legkisebb termelői árát, budapesti paritásban, az alábbiakban állapította meg: Rózsaburgonya 8-50, sárga burgonya 7 pengő. Két cm átmérőnél kisebb, apró burgonyát a fenti áraknak legalább fele fizetendő.

Biztosítsunk mielőbb félgár ellen, mert a korai jégverések is nagy károkat okozhatnak és jégvert termés már nem biztosítható.

NYILTTÉR.

(A rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Aratómunkásai részére

rendeljen:

keverttúrót (II.) helyt Budapest, kg-kint ----- 80 fillér

(nagy fehérjetermésű, kissé csipős ízű)

„Bokréta”-sajtot, legalább 5 kg-os

vételnél, helyt Budapest, kg-kint

(2 drb.) ----- 80 fillér

(ömlesztett, 1/2 kg-os csomagolású tömbsajt)

Utánvétel szállítja:

Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ m. sz. Budapest, II.2. Postafiók 15. 2347

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árulások kenyérgabonapiacán Péter és Pál ünnepek között a forgalom igen csekély volt. Búzából és rozsból több napon át egyetlen kötés sem történt, de a termények közül is csak néhány kocsiaromany kukorica vétele, illetve eladása képezte egy-egy tőzsdnap egész forgalmát. A gazdátársadalommal egyetemben az agrárértékesítő kereskedelem aggodva várja a legközelebbi napok időprognózisát, hogy a június első felében szakadatlanul tartó esőzések mikor szűnnek meg. A kenyérgabonyák és terményekké irányszava óaruban a jelentéktelen forgalmi következtében lanyhuló, az alacsonyabb értékmegállapítások azonban komoly üzletkötések hiányában csak névlegesek. A tiszavideki 80 kg-os búza 20'25, a dunántúli és egyéb származékú 77 kg-os búza ára 19'75 pengő között változik budapesti paritásban. Június második felében az országosan nyilvántartott raktári búza-készlet a még gazdakézen lévő mennyiségekkel együtt 2-3-2-5 millió métermázsára becsülhető. Ennek a mennyiségnek egy részét — mint már arról beszámoltunk — Olaszországba exportáljuk, jelentékenyebb hányadát az állam tartalékoija, míg a hátralékok részét — minden valószínűség szerint — a legközelebbi hónapokban külföldre szállítjuk. Öbuzából egyként Svajc felé néhány tétel minőségű 12-15 svájci frankkal Buchs paritásában kelt el, a helvét malom azonban a még régebben lekötött és szállításra esedékes szokványbúzatételekre vonatkozó rendelkezések megadását egyelőre halogatták.

Az új búza értékmegállapításával kapcsolatban ismeretesek már Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszternek az országgyűlésen elhangzott kijelentései és mihielyt az új termés első hivatalos számszerű adatainak megállapítására sor kerül, az új termésrendelést is napvilágot lát. Egyelőre annyit bizonyos már, hogy a múlt évi egyszersmindenkorra lekötött egységárral szemben lépcsőzetesen emelkedő búzárak lesznek érvényben. A földművelésügyi kormány böles rendelkezése tekintettel lesz arra is, hogy a cséplést követő hónapokban, amikor a búza beszáradása nagyobb arányú, mint a gazdasági esztendő második felében, magasabb áremelkedési skálát fog megállapítani. Az eddigi tervek szerint az első három hónapban havonként és métermázsánként 20 fillérrel, a második három hónapban 15 fillérrel és a harmadik három hónapban 10 fillérrel fogják hivatalosan emelni a búza ártolyamait úgy, hogy 1940 márciusában minden valószínűség szerint a búza értékesítési ára el fogja érni a múlt évi szintvonalat. Az újbúzával kapcsolatban forgalomba került és egyes napilapokban nyilvánosságra hozott árakkal kapcsolatban ismételten meg kell állapítani, hogy gazdakézből még egyetlen tétel búza sem került meghatározott árban eladásra és ezek a különböző jegyzések önkényes kombinációk tényleges üzletkötések nélkül.

A nemzetközi gabonapiacokon lényegesebb árváltozás nem történt. Az irányzat inkább lanyhuló, miután nemcsak a tengerentúli hanem Liverpoolban is tartózkodtak komolyabb mennyiségek vásárlásától és a kínálat változatlanul élenk. Chicagóban a júliusi és szeptemberi búza 69, a júliusi és szeptemberi kukorica 48, a júliusi és szeptemberi rozsa 45 cent. A winnipeg-i határidőpiacra a júliusi búza 59 cent. Buenos Ayresben a júliusi és augusztusi búza 7-03 pezo. Rotterdamban a szeptemberi búza 3-40, a novemberi 3-80 hollandi forint. Hamburgban a Manitoa I. 2-93, a Manitoa II. 2-78 dollár métermázsánként, júliusi szállítással.

Árverési hirdetemény.

Haszonbérlet megszűnése folytán Szilfamajorban (Fejér megye) vasút-rakodó-állomás, posta: Szilfamajor, állomás közvetlen a major mellett, telefon: Szilfamajor 1, törzskönyvezett és gümőkórmentes tehenészet, mely áll: 90 drb. Ia tenyésztéhen, 58 drb. részben hasas, részben két éven aluli tenyészűsző és 16 drb. növendék- és tenyészbikából: önkéntes árverésen Szilfamajorban, folyó hó 29-én, d. e. 9 órakor eladatik.

A tehenészet évi fejési átlaga 1937. évben 5.317 liter (a megyében első helyen). 1938. „ 4.902 „ (a megyében második helyen).

Árverési feltételek a Magyar-Olasz Bank Teréz-körúti fiókjánál Budapest, Teréz-körút 39. szám és a Szilfamajori Gazdaság intézőségénél kaphatók. — Ugyanott az eladó gazdasági felszerelések is megtekinthetők.

SZILFAMAJORI MEZŐGAZDASÁGI R.-T.

Eladó jogositva van az állatokból árverés előtt is eladni.

A Dombóvár felől vasúton érkezők a reggel fél 9 órakor, Sáros állomásra érkező gyorsvonatról a reggel 9 órakor Szilfamajorba érkező személyvonatra átszállhatnak.

A rozspiacon a forgalom ugyancsak jelentéktelen. A pestvidéki származékok jegyzése budapesti paritásban 13-30 pengő. A határidőpiaci forgalom keretében névlegesen az új rozsa 13-20—13-50 pengő, feladóállomás és szállítási idő szerint.

Az árpapiacra ugyancsak névleges az óru hivatalos jegyzése, amely 16-50 pengő budapesti paritásban. Új takarmányárpából is megindult már a forgalom, amennyiben jövő heti szállításra egyes tételeket 14-50—15-25 pengő közötti áron kínáltak.

A zabpiacra az irányzat a hét végen valamelyest megjavult, miután a közszállítók újból kerestek tetteket. A forgalom azonban itt is egészen csekély és a jó minőségű áru jegyzése 23-50—23-75 pengő budapesti paritásban.

A kukoricapiacra a németországi exporttal kapcsolatos fedezési vásárlások befejeződtek és így a forgalom igen csekély. A tiszavideki származású kukorica ára 18-50—18-75 pengő között változott.

Állatpiaei szemle.

Jelentésünk hetében a sertéspiac alakulásában lényeges változás nem történt. A hét elején a felhajtás kissé soknak bizonyult, csütörtökön azonban már barátságosabb volt a vásár hangulata. Az aratás előtti sertésinálattal hatása még mindig érezhető az árak alakulásánál, a szakkörök azonban számolnak azzal, hogy az aratás megkezdése után a szedett sertések kínálatát jelentősen csökkenni fog. E héten 10,000 sertést szállítottunk ki Németországba, a szállítás útjében azonban valószínűleg csökkenni fog, mert kontingensünk már nagy mértékben kihasználódott. Tudomásunk szerint tárgydíjak folyóak pótkontingens biztosítása céljából. A disznósér és szalonna iránt érdeklődés jelentkezik úgy, hogy a Németországba irányuló fehéráru kivételünkön felül a közel jövőben megindul a cseh-morva protektorátus területére és az Olaszországba irányuló fehéráru kivétel is.

Az olasz állatveteli egyküz (Saib) a hétre 1500 marhának a kiszállítását kérte. Feltétlenül kívánatos, hogy csak első- és másodosztályú, már kiváltott fogú, vagy legfeljebb egy sarokfoggal bíró marhat szállítsunk Olaszországba, mert a gyengébb minőségű marhat csak kérszerterékesítésben, alacsony áron lehet eladni. Ugyancsak fontos, hogy az a gazdaság, amelyik a szállítást vállalja, annak feltételül eleget tegyen, vagy pedig a szállítási akadályokról idejében értesítse a Külföldi Kereskedelmi Hivatalt, hogy a lemondott tétel helyett másikat lehessen szállítani. Ugyanis gyakran előfordult, hogy a szállítást vállaló gazdaságok az elvált tétel mennyiségét marhat nem szállítják ki és emiatt a megrendelt mennyiségűt csak kevesebb adható át, ami más gazdaságok rovására történik. Ugyancsak előfordult, a legutóbbi átadásnál is, hogy több mint 200 marha még a harmadosztályú minőséget sem érte el és ezeket természetesen a szállító gazdák, illetve kereskedők terhére csak alacsony áron lehetett értékesíteni. A jövő évre 1540 marhának a kiszállítását van tervbe véve, amennyiben megfelelő minőségű állatok elegendő jelentenek be kivételre. Jelentésünk hetében mintegy 1500 marha ment ki Németországba, a jövő héten 800 darab kiszállítására lehet számítani. Június hónapban 3000 marha szállítható kontingensen felül Németországba, ami jelentősen elősegítette a feleslegnek levezetését.

A Külföldi Kereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

1939 június 20.

Baromfi. A vidéki piacokon az idénynek megfelelően közepes a felhozatal. A vásárlás — főként a belföldi fogyasztás részére — élenk. Kivételünk csak tyúkból és jeli libából számottevő, németországi viszonylatban. Az érvényben lévő minimális árak elősúlyban kg-kint a következők: Csirke 1-15, tyúk 1-02, pulyka 1-—, gyöngyös 1-31, hízott kacska 1-05, hízott liba —95, fátal idei liba 1-20 pengő. A legkisebb termelői árak kizáróan elő baromfi-ra vonatkoznak. Exportőrök és megbízottak csak elő baromfi-t vásárolhatnak és vehetnek át.

Tojás. A felhozatal csökkent, az árak nem változtak. A minimális termelői ár —90 pengő kg-kint. Kivételünk néhány olaszországi és németországi tételre szorítkozik.

Vad. Svajci és németországi lőtt-öz szállításaink az idénynek megfelelően folynak.

Toll. Németországi nyerstollkivételünk az utóbbi időben kissé lanyhult. Készitőkvitelünk kissé megélenkült: A belföldi irányárak változatlanul a következők: Iaa Rupp. 7-—7-20, Ia Rupp. 5-—5-20, Ha Rupp. 3-80-4-—, 111a Rupp. 2-50-2-60, hízott toll 3-85-4-—, Ia foszított toll 5-20-5-30, Ha foszított toll 2-90-3-—, Ia pehely 11-40-11-50, Ha pehely 8-50-8-60, fehér kacska 3-85-3-90, szörke kacska 2-10-2-20, tarka csirke —27-—35 pengő kg-kint.

Gyümölcs. Gyümölcskivételünk az elmúlt heten élenk volt. Az idény kezdete óta 38 vagon eszesznyvet, 29 vagon meggyet, 24 vagon egrest, 4 vagon ribizkét és 0-5 vagon sárgabarackot szállítottunk ki.

Idényelkek. Az idényelkefélék közül zöldborsóból 14 vagont szállítottunk...

Bor. A borpiacon továbbra is nagy aggodalommal várják az időjárás jobbrafordulását...

Termény- és takarmányfélék.

Gabonanelemek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1939 június 22. I. Készárú. Az árak budapesti paritásban...

Lisztipiac. (A budapesti lisztárjegyző bizottság árjegyzése.) 1939 június 16. Az árak aranypengőben...

Budapesti abraktakarmányipiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte gabonaszállítójának jelentése.) 1939 június 23. Árak métermázsánként...

Balatoni halászlé. (A Balaton Halászati R-T. jelentése.) 1939 június 19. A balatoni halászlé Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként...

Különlételemények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1939 június 22. Az árak budapesti paritásban...

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte mosogatójának jelentése.) 1939 június 23. A piac még a kedvezőtlen időjárás okozta aratási munkák kitolódása következtében...

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) 1939 június 20. Árak métermázsánként pengőben...

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A június 22-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák...

Ila -56-58, tehén, tarka, extrém -70. Ia -60-68, Ila -44-49, IIIa -35-43, bivaly, magyar, -25. növendék -37-64, kicsontozni való -23-34 P kg-kint...

Budapesti borjűvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) 1939 június 20. Felhajtás 580 darab szopós borjú...

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 23. Árak: Ia belföldi jármosok...

Juhárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 23. Kölföldnek megfelelő Ia fiatal ürü darabonként...

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte sertéstelepeinek jelentése.) 1939 június 23. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3219, ebből angol 826 darab volt...

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A június 22-én tartott belső lóvásáron a forgalom lanyha volt...

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 23. A Wienbe kiszállított marhák elszámolása előre megállapított rögzített árakon történik...

Milánói vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 23. Az Olaszországba kiszállított marhák átvétele...

Tejipiac. (A Budapesti Központi Általános Tejesnokok R-T. jelentése.) 1939 június 23. A kannafej fogyasztói ára budapesti fiókjaikban...

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett árak aranypengőben...

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben...

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon árak: Marhabőr minden súlyban, magyar 1-03, tarka 1-15, bivalybőr -55...

Közfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben...

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett árak aranypengőben...

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett kicsinybeni árak kg-kint, aranypengőben...

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 június 12-17-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben...

Szesz. A szeszgyedáruságnál az összes szeszfeleségben e héten is élénk volt a forgalom...

Gyümölcsipiac. A gyümölcsipiaci forgalom e héten is csendes volt a forgalom és kisebb tételeket a múlt heti árakon vásároltak...

Országos állatvásárok. 1939 június 27-től július 3-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg...

RÉZGÁLIC helyett peronoszpóra ellen RÉZMERITOL. Ára: legalább 50 kg vételénél 2-25 pengő-5%, kilogrammonként. Magyar Mezőgazdák Szövetkezte.

MENTŐSZEKRENYEK: teljes felszereléssel Cséplő-géphez (20 emberhez) P 31.- Motorhoz, Járgányhoz, Traktorhoz (10 munkásig) P 17.- kigépekhez (3 emberhez) P 9.- Autó-, motorkerékpárhoz P 6.- HAMVAS ERVIN, Budapest, V., Csáky-u. 34. Telefon: 290-770

LÁSZLÓ-MEDICAGO

egyetemes

örölő- és zúzógép

többféle nagyságban és kivitelben.

LÁSZLÓ ÉS FIA

műszaki gép- és alkatrész-üzlet

Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Telefon: 118-431, 11-752

Alkalmi vétel

Használt függőköves daralók

Olajpogácsa török Malomkőjáratok Daraló- és őrlőkövek minden méretben és minőségben Csigatraktorok

Kapható:

KANN ÉS HELLER R.-T.

Budapest,

V., Vilmos császár-út 62

Megvételre keresek 10-20 k. holdas jó minőségű tejjgazdaságra alkalmas ingatlant

gyümölcsös, komfortos kúrával és gazdasági épületekkel, a vszút mentén, Budapesttől 20-30 km távolságra.

Részletes ajánlatokat az OMGE ingatlanforgalmi osztályába (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) kérjük. Telefon: 181-040. 22971a

Elsőrendű fejősteheneket szállítok

különösen vagónrendelésnél, nagy és olcsó hitelt nyújtok, védett birtokosnak is.

vitéz Baradlai, Budapest, Budafoki-út 48.

Telefonszám: 258-512

LUZ
lakkfesték
zománc
EYTRIDEK ÖTA
VEZETŐ MÄRKA
LUZ LAHNI FESTEKGYÄRÄRT
BUDAPEST, Irórnagy-utca

Három és féléves A.I. osztályzatú Svájcól importált

tenyészvikát

kiváló küllemű és tenyészértékű beltenyésztés elkerülése miatt elcserelnék lehetőleg hasonlóval, esetleg eladnám.

Károlyi László Károly, Pálmostonóra

Könyvszükségletét szerezze be a 45 éve fennálló

PÄTRIA könyvkereskedésétől.

Budapest, IX., Üllői-út 25

Árjegyzéket az érdeklődőknek ingyen küldünk.

Ha vannak Önnek használt mezőgazdasági gépei eladó, k,

kérem küldje be nekem azok leírását, hogy nyilvántartásomba felvehessem.

Barna László okl. gépészmérnök

Budapest, V., Bathory-utca 9.

Zsizsiktelenítést vállal

gazdaságokban, garancia mellett:

Geréb József vegyész mérnök,

2840 Újpest, Árpád-út 61. Telefon: 494-353

Simontornyan a várostól 5 percrenyire, gyönyörű kúrással szőlő **tajszőlővel** és **nemes gyümölcsösökkel** berakva

emeletes villaszerű lakóházzal elsőrendű építkezés, pincéfelszereléssel, haláleset miatt jutányosan

eladó, esetleg bérbeadó.

Érdeklődni Dr. Kadosa, Budapest, Személynök-u. 9. 2335. Telefonszám: 120-467. Csak délután.

„Oliver“ 2-ös és 3-as ekéket, „Eberhardt“ 3-as, 4-es és 5-ös ekéket, „Oliver“ rendszerű traktor-tárcsáboronákat raktárról szállítunk. Újat adunk régi áron!

Tarlóforgatásnál nélkülözhetetlen!

Ajánljuk: „Barnaszén-generátorainkat“ szivőgázmotorokhoz. „Diesel-motorokat“ atalakitunk. Eddig több mint 150 telepet szereltünk. „Borsajtókat“ kézi, víznyomású és motorikus hajtásúakat, szőlőzúzókat, stb. **Gözeke** (Fowler, Kemna, Hencke, Ustroni, Ganz, stb.) és **traktor-alkatrészeket** mindenféle gyártmányhoz.

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYAR, Miskolc

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

Az üzemi és számtartási osztály a mai gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaság közönség érdekében kifejtetni és a hozzáférőknek üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdésekben is megbízható szaktanácsot s útbaigazítást ad.

A három évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen azért, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárásokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amellyel a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást és a gazdára minden esetben sérelmes becslés alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadást nem vezettek, a számtartási osztály vállalja számadás fellektetését, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértő és ellenőrző kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál, üzempertveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérlet-átadásnál, átvételnél elvállalja az élő- és holtfelszerelés felleltározását, becslését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtokok eladását, bérbeadását, métréki felmérését és parcellázását. Jelzálogkölcsönök szerzését és lebonyolítását. Biztosítási ügyletek legelőnyösebb lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya.

VITAMINOK

Írta: **Weiser István dr.**, gazd. főtanácsos, egyet. tanár
A vitaminok jelentőségét részletesen ismerteti emberl táplálkozás, állati takarmányozás szempontjából
ÁRA: 1 PENGŐ.
Vidékre az ország előzetes leltárolása mellett portómentesen szállítjuk.
Kapható: a „Patria“-nyomda könyvkereskedésében, Bpest, IX., Üllői-út 25.

Hirdessen lapunkban!

Csiperkegomba termesztés

zöldség-, virág- és gyümölcs-hajtás

Írta: **Besseney Zoltán**

3-50 pengő előzetes beiktatása esetén bérmentve szállítja

a „Patria“-nyomda r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Cséplőgépek alkalmi áron!

1100 mm Austro-Hofherr 3 idényben cséplelt dupla-golyós acélkeretes, teljes gyári felszereléssel, oldalcsizjakkal, fűszijjal, szabadalmazott kombinált löherfejtővel.
1100 mm gyári új, Magyar Motor- és Gépgyár gyártm. teljes felszereléssel, oldalcsizjakkal, fűszijjal.
1100 mm E. M. G. golyós csapágyas, hátulszelelős, gyárilag javított cséplőgép teljes felszereléssel.
1200 mm Ganz-Schlick generáljavított új állapotban, teljes gyári felszereléssel.
Kivánságra a cséplőgépek elevátorral szállíthatók. Azonnal szállíthatók megfelelő traktor hajtóerővel együtt.
Mélytányos fixetési felletek.

Szántógépkereskedelmi Kft.
Budapest, V., Alkotmány-utca 20. szám. Telefon: 120-921.

Bonyhádi fejőstehe- net tejgaranciával,

lefejő tehenet 5-10 hónapos meghitelezéssel, beallítani való tintot es tenyészmarhat szállít, kül- és belföldi vágómarhat és sertést **vesz Molnár Károly okl. gazda, állatkereskedő, Siófok. Telefon: 46**

PONYVAKÖLCSÖNZÉS!

Zsák, ponyva, kézi kévekötel

zsineg, gazdasági kötélárak, stb. legelőnyösebb beszerzési forrása:

Berger Testvérek R.-T., Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 8.

Telefonszám: 180-239 Alapított 1865. évben

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak - a 3%-os forgalmi adó külön felszámítás mellett - előre fizetendők

Hirdetési ár: Minden szöveges hirdetésnek 5 fillér... A hirdetési díjak - a 3%-os forgalmi adó külön felszámítás mellett - előre fizetendők

Hirdetési ár: Minden szöveges hirdetésnek 5 fillér... A hirdetési díjak - a 3%-os forgalmi adó külön felszámítás mellett - előre fizetendők

Jelleges leveleket csak megfelelő postabélyeg melléklésével továbbítunk.

Állásajánlatok

50 év óta fennálló Magyar Gázdászok Országos Egyesülete (Budapest, V., Arany János-utca 5.) katechéziséhez tartozó szaktanfolyamokra...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDÁTSZTEK

OKLÉVELÉS gazdatiszt, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

VEZETŐ gazdatiszt keresetkés, tisztelt elismerés, gazdasági felkészültség, önálló vezetés...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

FELMUNDTALAN állásban lévő 30 éves, okl. gazda, kertész, vezető segédosztályi vezető állás...

39 ÉVES, nős, r. kath., gyermekkel, magyarországi oklevéllel, állásajánlat...

OKLÉVELÉS, nős, református, kifizető gyakorlati állás...

GAZDÁTSZTEK

ENGERJÁRI szakiskolát ki-tűnő eredménnyel végzett gazda...

FELMUNDTALAN állásban lévő 30 éves, okl. gazda, kertész, vezető segédosztályi vezető állás...

OKLÉVELÉS, nős, református, kifizető gyakorlati állás...

GAZDÁTSZTEK

42 ÉVES, római katolikus, Németországban végzett, növény- és állatorvos, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

ISZPÁN, földművelésügyi vezető, 44 éves, nős, gyermekkel, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

DÉNÁRTI nagy gazdaságokban szerezett 12 évi gyakorlati, 35 éves, nős, keresztény, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

IZPARKI, 41 éves, frotté, vezető, növény- és állatorvos, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

SEGÉDŐSZTI állás keresek szerezni igényekkel, felsőoktatás, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

VILÁGHATÁRONALKANTÁRI díjazott, vezető, állásajánlat...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁTSZTEK, nős, keresztény, többéves tapasztalattal, terjedő gazdasági önálló vezetési készséggel...

GAZDÁTSZTEK

KERTÉSZEK

VEZETŐ kertész állás keres november 1-re 36 éves, nős, a kertészet minden ágában járatos...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

KERTÉSZ, nős, gyermekkel, állás keres, Budapest, Fejérvégy...

ANGOL félvér, erős csontú, jól fejlett, két éves és három hónapos fekete tenyésztésű...

BOVYHÁDI fajta, 5 darab részben húsos, részben boros, valamint 9 darab egy-három éves úszók felkészítve...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

BELOVAGOLT félvér kancs eladó, Bihar térségek, Budapest, Kerepestei út...

FELÉSTARTÁS, 200-250 darab elbőrendű fűszert, 1939-1940-ig...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

BAROMTÉNYESZTŐ, méhez és kaptartartó, 23 méhecsalád, 23 méhecsalád...

ELADÁS

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás - vétel Budapest, V., Báthory-u. 7

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN W. Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

Tejhűtő, tejeskanna, lókapa, fűkaszaló- és aratógép, azok alkatrészei is cséplőgépszij, dohsín, zsák-, olaj- és ponyvaárú, vörös fácskás kéveketél

Olcsó beszerzési forrásai:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Kirendeltségek: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Mátészalka, Nyíregyháza, Szolnok, Szombathely.

Szántásra

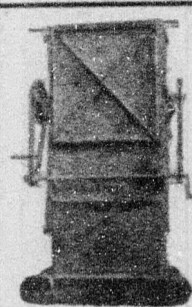
kiválóan alkalmas, nagy lökerejű, tökéletesen üzemi képes, alig használt

traktor
eladó

2319

Cím: Traktorőrség, Győr

HIRDETÉS A SIKER KULCSA!

Figyelem!

Széna-szalmasajtógép vasból készített, gyorsabban és könnyebben keményebb balokat présel. Élettartama örökös! Gyártja: BARTKO GYÖRGY Bpest, XIII., Sziged-út 48. 2234

**Kéveketők
Marokrakók
Fűkaszalók**

BÄCHER-MELICHAR-NÁL

Budapest, V., Vilmos császár-út 52.

Használt lószerszámok,

nyergek, ponyvák, kötelek, stb. és eselődés részére erős munkaruhák, lábbelik.

Házas és Zelnik cég

Budapest, Garay-utca 2., Rottenhiller-utca sarok
Telefon: 136-985

Fűkaszalók, járgányok, vetőgépek, daráló, szecskavágók, nagyvasas benzomotor kocsik, gyűrűhengerek, mozsolók, tasajt, olcsón kaputók. **VETŐGÉPJAVÍTÓ,** Vihgárdi-utca 5b. 6344

Megvételre keresek

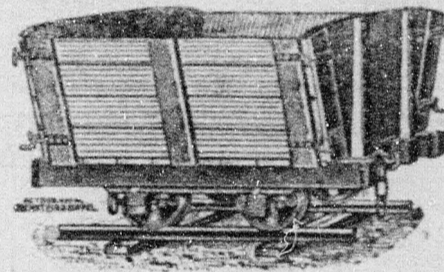
Budapestről lehetőleg könnyen megközelíthető 5-6 szobás kúriát, megfelelő mellékhelyiséggel és eselődéskasszával, esetleg 10-15 hold szántóval, vagy egy szőlőn épített villát, amely től lakásnak is megfelel. Ajánlatokat az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztályára, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. telefon: 181-040, kérünk.

HŰTŐSZEKRENYEK

2258 **Tejhűtők**
Jégre Jégkészítő-gépek Villanyra
Hűtőkamrák
HENNEFELD
Jégszekrénygyár
Budapest, VI., Ó-utca 6. Tel.: 112-026, 115-646

RÉPASZÁLLÍTÓ KOCSIK

és alkatrészek,
SINEK, VÁGÁNYOK, MOTORMOZDONYOK
ÚJ ÉS HASZNÁLT ÁLLAPOTBAN!

ELADÁSI

BÉRLETI

ORENSTEIN ÉS KOPPEL MAGYAR R.-T.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 31. SZ.

1000 m-es „Gazdasági” végig golyós, új jellegű

cséplőgép

20 HP „CORMICK”-traktorra 132.215. sz. komplet szijazattal **eladó.**

SIMON GYULA, Budapest
Iroda: Podmaizky-utca 31. — Raktár: Váci-út 116.
Telefon: 129-780. 2348

Veszprém vármegyében a vasútállomás közvetlen közelében **kiadó** 15 évre elsőrendű

800 katasztrális hold földbirtok

gazdasági épületekkel, vetéssel, szántással, takarmány- és szalmakészítéssel előnyös feltételek mellett.

Érdeklődők forduljanak **dr. Sulyok Dezső** ügyvédhez, Pápa, Fő-utca 9. 2360

TRAKTOR

**ÜZEMBIZTOS
GAZDASÁGOS
HASZNÓHAJTÓ
BERUHÁZÁS!**

11

MÁZSÁS ÖNSÚLYA

kiválóan alkalmassá teszi szántásra, kultivátorozásra, tárcsázásra és kombinált vetőgépek vontatására.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210